The Latvian Newspaper for Canada and U.S.A.

Published twice weekly by Latvian Relief Society of Canada „Daugavas Vanagi", Inc. — Editorial and Business Offices: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Telephone. EM 8-0792. Cable address: Latamerika. Editor in U.S.A. — A. Zvēriņš, 90-16 Park Lane S. Woodhaven 21, N.Y., U.S.A. Tel. VI 6-7667.

AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL POST OFFICE DEPARTMENT, OTTAWA

WEDNESDAY, OCTOBER 3, 1956

LATVIJA
AMERIKĀ

79./512. n-rs TREŠDIEN, 1956. G. 3. OKTOBRĪ 6. GADS

Latviešu laikraksts Amerikā

Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — Latviešu aprūpes biedrība Kanadā „Daugavas Vanagi", inkorporēta. Redaktori: I. Viksna, J. Vitols, A. Gailīte. Redakcija un kantoris: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Tel. — EM 8-0792. Telegrammu adrese — Latamerika. ASV redakcija — Arnolds Zvēriņš, 90-16 Park Lane S. Woodhaven 21, N.Y., U.S.A. Tel. VI 6-7667. Abonēšanas maksa ASV un Kanadā: par 1 mēn. $1.50; par 3 mēn. $4.50; par 6 mēn. $8.50; par 1 gadu $16.00. Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $1.40; tekstā $2.80—$5.60 par vienas collas sleju telpu.

LATVIEŠU POSTS DZIMTENĒ UN SIBIRIJĀ

V. Hāzners stāsta par dzīvi aiz dzelzs aizkara

Majors Vills Hazners, kas pirms mēneša ieradās no Vācijas Ņujorkā, iepazīstināja Ņujorkas Daugavas Vanagu saimi ar latviešu dzīvi Latvijā un Sibirijā. Būdams Komitejas Latvijas brīvībai loceklis, Hāzners sistēmatiski vācis un krājis informāciju, ko iegulvis no cilvēkiem, kas atgriezušies no krievu gūsta, tā ka viņam izveidojies noteikts priekšstats par to, kā latvieši dzīvo dzimtenē un izsūtījumā.

KOLCHOZAM JAUZTUR LIEKĒŽI

Visa lauksaimniecība Latvijā ir kollektīvizēta: tur ir 1.500 kolchozu un 100 sovchozui Vienā kolchozā apvienots 15-20 lauku māju. Viena lauku saimniecība tagad saucas brigāde. Parasti ir tā, ka visas kolchoza govis novietotas vienās mājās, zirgi atkal citās, tā ka zirgi nereti jāved uz darbu 10 km tālu Katrā kolchozā ir ap 30 cilvēku liels administratīvais personāls, kas nestrādā lauksaimniecības darbu, tomēr kolchozam jauztur. Kolchozu darbs stipri cieš no birokratisma. Šogad 1. maijā Daugavā vēl gāja ledus, un tomēr partijas pavēle bija apsēt visus laukus līdz 15. maijam. Traktori grima dubļos, taču līdz termiņam apsēja un, protams, raža bija vāja. Pagājušajā gadā bija rīkojums plašos apmēros audzēt kukurūzu, t. šogad, atzinuši, ka kukurūza nav piemērota Latvijas klimatam — šo ideju atmeta. Novācot ražu, kolchoza vadībai vairāk rūp tas, lai varētu ziņot, ka novākta pēc iespējas lielāka platība. Veldrē sakritusī labība paliek uz lauka, tāpat daudz kartupeļu. Kolchozniekiem un maišelnieki no pilsētām pēc tam ievāc otro ražu. Daudz lauku stāv atmatā. Dāņu ekskursanti redzēja, ka vienā paraugkolchozā sievietes novāca kartupeļus, atkasot zemi ar pirkstiem.

Kas vien var, bēg no laukiem uz pilsētām. Kolcozniekiem saigā skrandās. Nabadzīgākajos kolchozos cilvāks izpelna 30 kap. dienā, bet bagātajos — 2 rubļi 20 kap. Ja kāds kolchoznieks saņem pārtikas saini no Amerikas, tad tam attiecgi samazina visu pārtikas devu, tāpēc ieteicams kolchoznieklem sūtīt apģērbus. Sūtījumus Latvijā tomēr saņem kārtīgi, jo par pasta apzagšanu draud bargs sods. Saiņi Latvijā pienāk tik lielos apmēros, ka komūnisti to neuzdrošinās ierobežot. „Cīņa" nesen rakstīja, ka līdzekļi saiņu sūtīšanai uz Latviju nākot no kādiem pretkomūnistiskiem fondiem. Uz laukiem krievu ir maz .Krievi ir tikai traktoristi, kolchozu vadītāji u. c. amatpersonas.

PILSĒTAS DZĪVE LABĀKA

Pilsētās sabraukuši daudz krievu, jo dzīve Baltijas valstīs ir labāka kā Padomju Savienībā. Mūsu Armijas ekonomiskais veikals pēc lieluma ir otrais Padomju Savienībā. VEF ir lielākā ekektrotechnisikā fabrika Padomju Savienībā, un tur apmāca elektrotechniķus. Rīgā plašos apmēros izplatīta dzeršana un notiek kaušanās. Zemākā strādnieka alga ir 300 rubļu mēnesī. Partijas vīru un augstāko valdības ierēdņu algas ir 10 un pat 20 reizes augstākas par strādnieku algām. Vecie cilvēki saņem pensiju ap 150 rub. mēnesī, bet to var saņemt tikai personas, kas pieder pie strādnieku šķiras. Latvijā izdara stingru rusifikāciju. Universitāti beigušiem latviešiem jādodas darbā ārpus dzimtenes.

Partizāni Latvijā darbojas vēl šodien. Nesen notikušas cīņas starp partizāniem un čekistiem. Lielajā deportācijā 1949. g. pagastos, kur aktīvi darbojušies partizāni, izsūtīti visi iedzīvotāji.

IZNĪCĪBAI NOLEMTIE IESLODZĪTIE

Starp ieslodzītajiem vissmagākos apstākļos jādzīvo tiem, kas atrodas Novaja Zemļa, Kamčatkā un citās nometnēs aiz polārā loka. Tiem jāstalgā važās iekaltiem un tie ir nolemti iznīcībai. Tur novietoti daži augstākie virsnieki un atbildīgie valsts ierēdņi. Vergu darba nometnes apstākļi ir labāki, jo tur dod tik daudz ēst, lai cilvēki varētu strādāt raktuvēs. Sacelšanās nometnēs notikušas vairākkārtīgi arī šogad. Pēc streikiem dzīves apstākļi nedaudz uzlaboti. Sacelšanos vadījuši baltieši, ukraiņi un bij. sarkanarmijas virsnieki.

Uz deportētiem amnestija neattiecas. 1949. gada 8. martā notika lielas deportācijas. Daļa latviešu novesta kādā neapdzīvotā vietā Sibirijā, kur tos atstāja savam liktenim. Pirmos trīs mēnešus bija jāziet ar pārtiku, kas bija paņemta līdzi no Latvijas. Izsūtītie lasīja ogas, sēnes un cēla sev būdas. Purvu dēļ vasarā šis apgabals ir pilnīgi nogriezts no ārpasaules. Pārtiku un darba rīkus tur var pievest tikai ziemā. Pirmajos gados daudz aizgāja bojā.

Daudzi komjaunieši bija spiesti „brīvprātīgi doties" uz Kazachstanu jauno zemju kultivēšanai. Šogad tur izcēlusies asinssērga, kas prasījusi lielus upuŗus.

Daudzi latvieši, kas atbrīvoti, neatgriežas uz Latviju, jo baidās no tālākām vajāšanām, vai arī tādēļ, ka nav cela naudas atpakaļbraucienam. Darba nespējīgajiem jādabū dzimtenē galvinieki, kas solās tos apgādāt.

MĀSĒNA APMEKLĒJUMS BRAZILIJĀ

Apspiesto Eiropas nāciju asamblejas priekšsēdis Dr. V. Māsēns kopā ar poļu delegātu Korbonski un rumāņu delegātu Višojānu 19. septembrī ieradās ar lidmašīnu Brazilijas galvaspilsētā Riodeža neiro. Lidostā viņus sagaidīja pilsētas galvas vietnieks, trimdinieku organizāciju pārstāvji un kuplā skaitā preses pārstāvji.

Apspiesto tautu prstāvju ierašanos Brazilijas prese atzīmēja redzamā vietā, tāpat arī radio un televīzija. Tanī pašā dienā delegāti ieradās vizītē pie Riodežaneiras pilsētas galvas. Otrā dienā tie apmeklēja Brazilijas darba ministru un izglītības ministru. 21. septembrī Māsēns ar pārējiem delegātiem apmeklēja ārlietu ministru Zoaresu. Māsēnam bija apspriede ar Latvijas sūtni Dr. Oliņu. 22. septembrī apspiesto tautu pārstāvji apmeklēja pāvesta nunciju Lombardi un Kristīgo demokratu ūnijas prezidentu Kamaru.

23. septembrī Māsēns un pārējie delegāti ieradās Sanpaulā, kur tie apspriedās ar dažādu tautību trimdinieku pārstāvjiem. Vakarā trimdinieku organizācijas rīkoja Ungāru kluba telpās pusdienas par godu AENA pārstāvjiem. Piedalījās ap 80 trimdinieku pārstāvju. Tā bija pirmā reize, kad dažādu tautību trimdinieki sapulcējās kopā. Nākošā dienā V. Māsēnam bija preses konference. Arī Sanpaulo prese plaši atzīmēja apspiesto tautu pārstāvju ierašanos.

ĢIMNAZISTI POPULĀR IZĒ LATVIJU

Augustdorfas latviešu ģimnazijas tautas dziesmu un deju kopa Vēvelsburgā. Aizmugurē — senatnīgā pils, — Himlera pēdējais miteklis. I. Šulca uzņ.

CHRUŠČEVA NEDIENAS

Rietumu galvaspilsētās sākušas klīst baumas par jaunām cīņām kollektīvās valsts vadības aprindās Padomju Savienībā.

27. septembrī, pēc astoņu dienu gara „atvaļinājuma" Dienvidslavijā uz Padomju Savienību atpakaļ izlidoja komūnistu partijas pirmais sekretārs Chruščevs — un viņam līdzi aizceļoja Dienvidslavijas prezidents Tito ar sievu un viceprezidents Rankovičs. Cik zināms, tad Chručevs un Tito savu Dienvidslavijā iesākto atvaļinājumu turpinās Jaltā, Melnās jūras piekrastē.

Rietumu diplomātiskie lietpratēji šķīlē, ka Chruščevs savu laiku jau būtu pārdzīvojis, par viszīmīgāko uzskatot faktu ,ka arī armija it kā esot nostājusies Chruščeva pretinieku pusē.

Par Chruščeva lielāko kļūdu iekata viņa nesaudzīgo pretstaļina politiku, kuŗai tagad sākusi pretoties padomju armijas vadība, nemaz jau nerunājot par veciem staļinistiem. Ārkārtīgi interesantu pagriezienu visā Kremļa cīņā šoreiz ir radījusi Dienvidslavijas prezidenta Tito klātiene, jo Chruščevs viņu aicimredzot ir aicinājis talkā savas politikas atbalstīšanai. Rietumu galvaspilsētās domā, ka Padomju Savienības armijas vadība baidās, ka, par staļinisko daudz mīkstākai Chruščeva ārpolītikai turpinoties, Padomju Savienību drīz vien ielenks Tito mācību piesātinātās satelitvalstis, kas apdraudēs Padomju Savienības drošību. Aicimredzot Chruščevs, kas savā pirmajā Belgrades vizītē publiski atvainojās Dienvidslavijas prezidentam par Staļina nodarīto netaisnību, tagad gaida, lai, pienākot Kremļa tiesas dienai, Tito aizmestu par viņu kādu labu vārdu, vismaz lai nomierinātu armijas prātus, ka no titoistu neitrālistiem briesmas nedraud.

Chruščevs un Tito, kā zināms, no Brioni salas devās tieši uz Jaltu, Melnās jūras piekrastē. Divainas „sagadīšanās dēļ", stundas līdojumā no Jaltas, Sočos, pašreiz atvaļinājumu pavada arī Padomju Savienības ministru prezidents Bulgāņins un ārlietu ministrs Šepilovs.

Kremļa vadošo personu starpā pašreiz nepārprotami manāmi daži novirzieni — Chruščeva vadītā pretstaļiniskā politika ar lielāku brīvību satelitvalstīm — un veco staļinistu kustība. Chruščeva politikas atbalstītāju starpē minams ministru prezidents Bulgāņins, ārlietu ministrs Šepilovs un partijas prezidija locekle Ekaterina Furceva. Veco staļinistu kodolā ietelp bijušais ārlietu ministrs Molotovs, augstākā prezidija prezidents Vorošilovs, agrākais darba ministrs Kaganovičs un arī agrākais ministru prezidents Maļenkovs, kas nevar aizmirst pazemojumus, kas viņam bija jāpacieš no Chruščeva un Bulgāņina. Bez šīm divām „aktīvo cīnītāju" grupām, kas it kā mēģina viena otru noēst, Kremlī figurē vēl kāda trešā grupa, kuŗai tieši šādos apstākļos kā tagad, kad notiek cīņa pēc varas, ir vislielākā nozīme, jo izredzes uzvarēt ir tai pusei, kuŗai piesliesies šī trešā grupa. Šīs grupas kodols ir Mikojans, Pervuchins, Sabūrovs un Padomju Savienības aizsardzības ministrs maršals Žukovs un līdz ar Žukovu — padomju armija.

ČETRI ARABI PRET VIENU ŽĪDU

IZRAĒLA IZMANTO PAŠREIZĒJO VIDĒJO AUSTRUMU SITUĀCIJU, LAI PĀRMĀCĪTU SAVUS KAIMIŅUS JORDĀNĀ

Jeruzālemē. Apvienoto Nāciju Palestīnas pamiera pārraudzības komisijas vadītājs ģen. Bērnss Jeruzālemē izteicās, ka par katru Jordānas nogalinātu žīdu Izraēla nogalinājusi četrus jordāniešus.

Smagākos zaudējumus Jordāna parasti ciešot Izraēlas atmaksas uzbrukumos, kā piemēram, pagājušās nedēļas sākumā. Jordānas uzbrukumi Izraēlai turpretim parasti atgādina slepkavības, kuŗās būtu iejaukti atsevišķi arabi vai sīkas arabu grupiņas (Arabi apgalvo, ka ģen. Bērnss ļoti neobjektīvs un parasti nostājoties Izraēlas pusē.)

Pārrunājot biežās robežsadursmes Izraēlas un Jordānas starpā, ģen. Bērnss pagājušās nedēļas nogalē žurnālistiem iztcicās, ka pēc uguns apmaiņas kādā no Jordānas un Izraēlas robežapgabaliem pēdējās armijas virsnieki parasti apmierinoties paši ar savu novērotāju paskaidrojumiem, un, negaidīdami starptautiskās pamiera pārraudzības komisijas starpgadījumu izmeklēšanas rezultātus, paši uz savu roku speŗot atmaksas soļus pret Jordānu.

Pēdējo trīs nedēļu laikā Izraēla Jordānai uzbrukusi trīs reizes, vienmēr ar ievērojamiem spēkiem. Jordānas armijas vadība šai sakarā paskaidro, ka pēdējā uzbrukumā pret Jordānu Izraēla raidījusi cīņā 3000 vīru lielu triecienvienību (pamiera pārraudzības komisija domā, ka uzbrukumā piedalījušies ap 1500 žīdu).

Lietpratēji Vidējo Austrumu jautājumos ir pārliecināti, ka Izraēla pašreiz var atļauties savus samērā plašos uzbrukumus Jordānai.

Aizmugurē visam tam stāv Suecas kanāla konflikts. Jordāna neuzdrīkstas uz Izraēlas atmaksas uzbrukumiem atbildēt ar tāda paša apmēra pretuzbrukumiem, baidoties, ka tas varētu izraisīt vispārēju karu. Un tā kā Ēģipte pašreiz ir ņēmusi ar Suecas kanāla nepatikšanām, tad Jordānai pret Izraēlu varētu iznākt cīnīties vienai pašai. Un ar to Jordāna negrib riskēt.

CEĻOJOŠAIS ANSAMBLIS VIESOJAS KANADĀ

TDB Amerikā Ceļojošā ansambļa viesizrāde ar V. Kārkliņa lugu „Jaunas asinis" notiks Toronto 6. oktobrī. No kreisās režisors Kārlis Veics, jubilāre Lilija Stengele, Olga Udre, Jānis Šāberts un Alfreds Strautmanis.

Krievu zemūdenes Suecas tuvumā

Londonā. Angļu admirālitātes pārstāvis atteicās parmdien izteikties par laikraksta Sunday Express ziņojumu, ka krievu zemūdenes redzētas Vidusjūrā.

TOMASS DĒLERS UN KONRADS ĀDENAUERS

Rietumvācijas liberāļi zaudējuši ceļu. — Bavārijas sociālisti Ādenauera politiku dēvē par primitīvu. Bet pāri visam paceļas alus kausi.

MŪSU LĪDZSTRADNIEKA VĀCIJA POLITISKAS UN NEPOLITISKAS PIEZĪMES

Rietumvācijas iekšpolītiskajā dzīvē vācu cilvēkam liels bija pārsteigums un reizē nesaprašana, kad tas savos laikrakstos izlasīja ziņu, ka Ādenauers sācis tuvināties savam bij. tieslietu ministram, tagadējam brīvo demokratu (liberāļu) partijas priekšsēdim un gandrīz vai lielākajam kanclera opozicionāram Dr. Tomasam Dēleram. Lai šo „zemes nobrukumu" kaut kā izlīdzinātu, kā kristīgie demokrati (CDU), tā brīvie demokrati (FDP) atklātībai ziņoja, ka sarunu ierosinātājs bijis Dēlers resp. Ādenauers. Vienādi vai otrādi — abu partiju vadoņi sastapušies. Rezultāts — nulle. Kanclers ar vācu liberāļu Dēlera spārnu nav varējis rast vienošanos. Un, šķiet, tādu arī neradīs, ja abu valstsvīru uzskatos valda pārāk krasas domstarpības.

Daudzi Rietumvācijas politiskās dzīves vērotāji pārliecināti, ka liberāļi nākamā parlamentā, ko vēlēs 1957. g. septembrī, ies kopā ar sociāldemokratiem un bēglu partiju, ja pēdējā sevi līdz tam laikam nebūs „apēdusi". Savs pamats šādām aizdomām ir, sevišķi no sociālās dzīves puses. Nav noslēpums, ka Ādenauera valdība astoņu gadu laikā ne visai daudz devusi vācu mazajam cilvēkam. Ka šāds apgalvojums nav no gaisa grābts, to pierāda Ādenauera partijas draugu, viņa vietnieku — Kaisera un Arnolda prasība, lai nekavējoties vairāk vērības veltī partijas sociālā (strādnieku) spārna vēlētāju prasībām. Ja tas jau tuvākā nākotnē nenotikšot, CDU varot rēķināties ar krietni mazāk balsu.

Šie „visvācu lietu" ministra Kaisera un bij. Ziemeļreinas-Vestfāles ministru prezidenta Arnolda brīdinātāji vārdi ir vairāk kā garāmejot teikti. Pamatā šādiem vārdiem ir skarbā patiesība — ka kristīgie demokrati līdz šim galvenokārt atbalstījuši vācu turīgākās aprindas, strādniekiem un citiem sīku ienākumu cilvēciņiem bijis jāapmierinās ar „dažām markām". Piem., kara invalīds, kam norauta kāja, šodien saņem (daudzi arī vēl ne!) 95 marku izlīdzinājuma renti un 67 marku pamatrenti, kopā DM 162 mēnesī. Tanī pašā laikā tādi laudis, kuŗiem pagātne nesusi tikai labumus ,kuŗiem šodien Bundesrepublikā pieder miljoni, saņem (ja gadi sasnieguši attiecīgu vecuma robežu!) renti tūkstošos marku.

Tomasam Dēleram, protams, mazāk interesē tautas sociālā platforma, lai gan arī viņa vēlētāji nenāk no bagāto vācu zemes īpašnieku un rūpnieku vidus, bet gan no nevisai labi atalgotajiem ierēdņiem, intelektuāļiem. Dēlers sevi saistījis „ārpolitiskai misijai', saka liberāļi. Dēlers prasa sarunas ar Pankovu, Dēlers prasa sarunas ar Maskavu, Dēleram nepatīk veidošanas stadijā esošā Rietumvācijas Bundesrepublikas armija, Dēleram patīk uzņemt diplomātiskus sakarus ar komūnistu ietekmē esošajām ārzemēm. Pareizāki sakot, Dēleram nepatīk tas, kas patīk kancleram Ādenaueram.

Katru augšminēto Dēlera nepatiku analizējot, vajadzētu būt skaidram, ka viņa politika ir nepareiza. Ko vācu tautai ilgāka laika perspektīvā varētu dot brāļošanās ar krieviem un viņu satelitiem? Ko vāciešiem ilgāku laiku varētu dot sarkanie tirgi? Vai Dēlera politiskais skats pagātnē nesniedzas?

Un tomēr vācu tautā liberāļu prasības ir populāras. Tās atbalsta arī liela daļa sociāldemokratu. To ievērojot, nav brīnums, ka kristīgie demokrati meklējuši „jaunsaskarsmi' ar brīviem demokratiem. Dēlers to noraidījis. Dēlers sācis sarunas ar sociāldemokratu līderi Erichu Ollenhaueru. Kas no šīm sarunām iznāks, vēl nav zināms. Zināms tikai tas, ka Dēlers paziņoja, ka pirms 1957. gada vēlēšanām nedos nevienai partijai solījumu „uz kaut kādu koaliciju."

Tā sakot, rietumvācu liberāļi meklē ceļu.

ROZĀ VĪRU SVARS NAV MAZAIS

Skarbākos vārdus, kādus kanclers Ādenauers līdz šim dzirdējis no sociāldemokratiem, viņam nācās dzirdēt no Bavārijas sociāldemokratiem. Pēdējo vadītājs Knēringens nesen kādā sanāksmē Ādenauera politiku nosauca par primitīvu, kas „esot bez jebkādas elastības", tā esot tāda, kāda politiķiem bijusi 17. g. s., bet tāda vairs neesot derīga atomlaikmetā. Ādenauers, lai tikai varētu valdīt vēl 4 gadus, meklējot glābiņu liberāļu rindās. „Kā gan kanclers, kas nekad pagājušos gados nav apmeklējis kādu arodbiedrību sanāksmi, tagad pieteicis savu vizīti. Kā cilvēks var mainīt savas ādas krāsu, ja vajadzīgs glābiņš konjunktūras laikos iegūtas varas turēšanai", teica Knēringens.

Objektīvi vērojot Rietumvācijas politisko dzīvi, ir taisnība, ka Ādenaueram tālas bijušas arodbiedrības. Bet nav jāpiemirst, ka tālas tās bijušas arī Dēleram un politika nu reiz ir tāda, ka, lai īstenotu savus plānus, valdības šefam jāpiemirst sentimentālisms, arī tad, ja ne pašam, nedz daudziem valsts pilsoņiem tas patīk. Jautājums tomēr paliek, vai ar šādiem „cik-cak gājieniem" kristīgiem demokratiem izdosies noturēties seglos? „Rozā vīru" svars vācu tautā nekad nav novērtējams pārāk zemu.

POLITIKA IR LIELA DESA

„Politik is a oane groase Wurst!" teica bavārietis 22. septembŗa dienā. Tad viņam sākās Oktobŗa svētki un „Wurst is mia oalles", tad viņu tautas svētkos viņiem aizmirstas dzīves ikdienas radītās diferences, naids. Tad Bavārijā valda karalis Alus un karaliene Desa. Minchene, šī tipiskā alus dzērāju pilsēta, savās skavās apņem gandrīz vai otru miljonu laužu (pašai ir viens), kas saradušies no vilektuāļiem. Dēlers sevi saistījis „ārpolitiskai misijai', saka liberāļi. Dēlers prasa sarunas ar Pankovu, Dēlers prasa sarunas ar Maskavu, Dēleram nepatīk veidošanas stadijā esošā Rietumvācijas Bundesrepublikas armija, Dēleram patīk uzņemt diplomātiskus sakarus ar komūnistu ietekmē esošajām ārzemēm. Pareizāki sakot, Dēleram nepatīk tas, kas patīk kancleram Ādenaueram.

Katru augšminēto Dēlera nepatiku analizējot, vajadzētu būt skaidram, ka viņa politika ir nepareiza. Ko vācu tautai ilgāka laika perspektīvā varētu dot brāļošanās ar krieviem un viņu satelitiem? Ko vāciešiem ilgāku laiku varētu

„Care" saiņu sūtītāju ievērībai

Latvijas Amerikā 19. sept. nrā ievietotajā aizrādījumā par Care saiņu sūtīšanu ar DV ASV valdes starpniecību, uzdotajā adresē ieviesusies kļūda, tādēļ pasūtinātāji lūgti vēstules pārsūtīt otrreiz, uzrakstot:

Latvian Welfare ASS. Daugavas Vanagi 2705 W. Hirsch St., Chicago 22, Ill. U. S. A.

Minchenes un apkaimes lielās alus darītavas viesu rīcībā nodevušas 3 miljonus litru alus. Trīs miljoni! — skaitlis, ko alus dzeršanā var saprast tikai bavārietis.

Un kāpēc lai nepriecātos?! Rietumvācijas Bundesrepublika un līdz ar to arī Bavārija, desmit pēckaŗa gados sevi no jauna uzcēlusi. Dzīve rit strauji. Nākotne sola daudz. Jā, kāpēc lai nedzertu alu un nekostu desā?! Un vīri, kas tērpušies spelgainās ādas biksēs, sievas savos tautu tērpos, x-mūzķu grupām troksni taisot, saskandina alus kausus, saldenās sinepēs mērcē desu galus. Un dzied, nepāntraukti dzer, ēd un dzied . . .

Tāda ir Minchene Oktobŗa svētkos. Bavārijā, septembŗa beigās.

Mkr.

LATVIJA

Draugi grib mūs asimilēt,
Ienaidnieki grib mūs iznīcināt,
Bet mēs gribam palikt latvieši.
Archibīskaps T. GRĪNBERGS

JAUNIECEĻOTĀJU NOSTĀJA ASV PREZIDENTA VĒLĒŠANĀS

P. DREIMANIS

ASV ir pietiekami daudz jauniecelotāju, lai tie spētu ietekmēt prezidenta vēlēšanas. Pat latviešiem ar vairāk tūkstošu balsīm var būt sava nozīme prezidenta izraudzīšanā. Bet nepilnos desmit gados viņi vēl nav paspējuši iedzīvināties ASV iekšējā politikā, jo šai valstij ir ļoti plaša territorija un sevišķi ralbs iedzīvotāju sastāvs. Pie kam nēģeru jautājums vien prasa speciālus pētījumus, un žīdu nostāja var viegli mainīties starptautisko attieksmju ietekmē. Latvijas demokratiskā republikā mūsu prakse valstiskās dzīves veidošanā ir bijusi vēl diezgan īslaicīga. Ar tās iekārtas apzīmējumu satversmē un ar praksi tā saucamos partiju laikos mēs kā demokrati un republikāņi stāvam tuvu abām lielajām partijām ASV. Bet tam maza nozīme atsevišķa pilsoņa politisko jautājumu izpratnē, jo republikas ir dažādas, un demokratijas jēdzienā iespējams ielikt dažādu saturu. Bez tam mūsu tautiešu vidū tagad netrūkst arī tādu, kas negrib pat dzirdēt vārdu „demokrats". Tiem visgrūtāk izšķirties ASV vēlēšanās, jo tur arī republikāņu partija ir diezgan demokratiska.

Bet jauniecelotāju nostāju iekšpolitiskiem jautājumiem nav izšķirīga nozīme. Viņus visvairāk interesē ASV ārējā politika, kurai ļoti liela nozīme viņu valstu turpmākos likteņos. ASV ir lielākā un stiprākā brīvvalsts tagadējā kultūrālā pasaulē. Tās nostāja ārpolitiskos jautājumos var izšķirt ne tikai to valstu likteņus, kas smok komūnistu jūgā, bet arī to brīvvalstu nākotni, kurām uzglūn tautu verdzinātāji, ar nolūku visu pasauli pievērst komūnisma tiecībai.

ASV abām lielajām partijām — republikāņiem un demokratiem — ir gandrīz vienāda ārēja politika. Mazajām niansēm nav nozīmes lielās republikas nostājā pret verdzināmām tautām un to verdzinātājiem — komūnistiem. Tāpēc jauniecelotājiem, kam tuvs savas tautas un valsts likteņu, arī ārējās politikas deklarācijas nenorādīs, par kuru kandidātu nodot savu balsi. Atliek kandidātu personība, un no tās atkarīgā paļaušanās uz to, ka tiks aizstāvēta taisnība, cilvēcība un tautu pašnoteikšanās tiesības.

Vispār kandidātu personība allaž ir ietekmējusi un arī šogad neapšaubāmi ietekmēs prezidenta izraušanu. Bet arī šinī ziņā jauniecelotājiem grūtāks stāvoklis nekā piedzīvojušiem amerikāņiem, jo viņi vēl nepazīst vēlēšanu laika paražas un trikus, kas var samulsināt nepiedzīvojušus pilsoņus un pamudināt viņus nosvērt svaru kausu tā kandidāta labā, kam velk lāki aizstāvji.

Visā amerikāņu sabiedrībā neapšaubāmi liela nozīme ir nostājai par karu vai mieru. Ja kādam kandidātam būtu drosme deklarēt, ka viņš grib atbrīvot mazās valstis no komūnistu jūga ar ieroču palīdzību, tad droši varētu paredzēt, ka viņš netiks ievēlēts par prezidentu. Pat atklāti paziņojot savu nostāju pret Padomju Savienības boļševikiem un Ķīnas komūnistiem saimniecības laukā, kandidāts zaudēs daudz balsu un, varbūt, arī izkritīs vēlēšanās. Amerikāņi ir iestiguši ērtībās un to nepārtrauktā baudīšanā, īpaši tie, kam izdevies tikt pie lielākas turības un sasniegt kalngalus ērtību laukā. Katrs valdības solis, kas šādu dzīves veidu traucē, sāpīgi skar amerikāņus. Viņiem grūti to attaisnot ar valstiskās drošības un vēl mazāk ar morālisku motivāciju, jo citu zemju un pat savas valsts pilsoņu intereses viņiem nav tuvas, bet varbūtējā nākotne ir tāla — tā var viņus arī neskart. Otra cilvēka vērtība un tēvzemes mīlestība vārdos gan bieži tiek atzītas, bet darbos attālsnota galvenokārt ar līdzekļu ziedošanu, bet ne ar ērtību un dzīvības zaudēšanu.

Tādā situācijā katram prezidenta posteņa kandidātam, ja viņš grib tikt ievēlēts, jāapzinās, ko viņš drīkst solīt, paturot prātā arī savas partijas vēlēšanu platformu. Tāpēc jauniecelotājiem, kam tuvs savas tautas un valsts likteņu, arī ārējās politikas deklarācijas nenorādīs, par kuru kandidātu nodot savu balsi. Atliek kandidātu personība, un no tās atkarīgā paļaušanās uz to, ka tiks aizstāvēta taisnība, cilvēcība un tautu pašnoteikšanās tiesības.

ALMA MATER SVĒTKOS

L. U. dibināšanas atceres akta daļībnieku pulks 28. septembra vakarā negaidīti kuplā skaitā piepildīja sv. Andreja baznīcas augšējo zāli, un Toronto korp. kopas seniors J. Atteka, atklājot svinīgo aktu, ar prieku pieminēja, ka ieradusies ne tikai vecā akadēmiskā saime, bet arī trimdā studējošā jaunatne. Atklāšanas vārdiem sekoja Integer vitae, pieminot mirušos LU mācības spēkus.

Atklāšanas runu teica LU pēdējais rektors prof. ing. V. Burkēvics, nolasot, starp citu, izvilkumus no

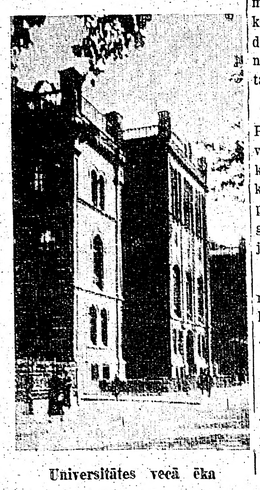

Universitātes vecā ēka

kādas necenzētas vēstules, kas pa apkārtceļiem nokļuvusi brīvajā pasaulē. Šī vēstule brīdina tautiešus trimdā neticēt ne vārdam, ko sludina komūnisti koeksistences zīmē, un atklāj arī drūmu ainu par apstākļiem Latvijas skolās un universitātē, kur visur dominē krievu vadola. „Ja es tevi arī aicinātu mājās, tad neklausi man", skanēja kāda baiga fraze šai vēstulē.

Sekoja Dievs, svētī Latviju.

Pēc tam prof. Dr. agr. E. Žubeckis teica akadēmisko runu par tematu „Enerģijas avoti cilvēces nākotnes spektrā." Atceres aktu noslēdza M. Tūtereș nospēlēta L. U. himna un klātesošo kopīgi nodziedātais Gaudeamus.

Sekojošajā programmas daļā V. Pukats deklamēja Fr. Bārdas Dāvids Zaula priekšā, bet A. Bukovska un A. Vītols dziedāja latviešu komponistu dziesmas. Dziedātājus pavadīja M. Tūtere. Dzejniece Ingrida Vīksna lasīja vairākus dzejojumus par mājām.

Vakara viesi vēl ilgi kavējās atmiņās un pārrunās pie S! P! K! locekļu klātā kafijas galda.

ATSAUCIETIES!

Jāni, Jēkaba dēlu Šuskovu no Subatas meklē Tēvs Latvijā. Ziņas lūdz J. Puriņš, 28. Fairholt Rd. N., Hamilton, Ont., Canada.

KANADAS PĀRSTĀVJI PIEDALĪSIES ALA'S SĒDĒ

Amerikas latviešu apvienības centrālās valdes sēde notiks sestdien, 13. oktobrī Ņujorkā. Sēdē no Kanadas ieradīsies LNA Kanadā valdes priekšsēdis mag. iur. A. Svenne un vicepriekšsēdis mag. iur. V. Upeslācis, kurš ir arī BPL Apvienības valdes locekļis no Kanadas. Gaidāma arī vēl citu LNAK valdes locekļu un Ziemeļamerikas latviešu kultūras fonda valdes locekļu ierašanās, kas dos retu izdevību apspriest ALA's un LNAK sadarbības jautājumu, kā arī BPLA un ZAL Kultūras fonda darbības uzsākšanu.

JĀPIETEICAS MANTINIEKIEM

Latvijas sūtniecība, 87, Eaton Place, London S. W. 1., paziņo, ka mantojumu atstājis Anglijā mirušais Latvijas pilsonis Imants Ubags, dzim. 24. 8. 1925., Jelgavā, miris 31. jūlijā 1955. gadā.

BLŌDNIEKS IZLIDOJIS UZ PARIZI

Komitejas Latvijas brīvībai prezidijs A. Blodnieks 24. septembrī izlidoja no Ņujorkas uz Parīzi, kur viņš piedalīsies Starptautiskajā zemnieku ūnijas kongresā (Zaļā internacionāle). Blodnieks kongresā runās latviešu sekcijas vārdā. No Parīzes Blodnieks dosies uz Vāciju, kur tam būs apspriedes ar latviešu organizāciju pārstāvjiem, Minchenē viņš apmeklēs latviešu raidījumu redakciju, kur viņa runu noraidīs uz Latviju. Blodnieks atgriezīsies Ņujorkā novembra sākumā.

JĀNĀK VIENOTAI PALĪDZĪBAI

Līdz ar rudens iestāšanos ikviens sāk domāt, vai nākošajai ziemai nevajadzētu iegādāties kādu siltāku apģērba gabalu. Namsaimnieki pārbauda māju apkures ierīces, automobiļu īpašnieki gudro par ella mainīšanu, un katrs rūpējas, lai iestājoties salam, nerastos traucējumi normālajā dzīvē. Šīs un daudzas citas ir gadskārtējas parādības, ar ko katrs rēķinās savlaicīgi. Bet ne jau vienmēr viss izplānotais rit bez traucējumiem. Namsaimnieks bieži ir aizmirsis izrīkot krāsni, auto īpašnieks apmainīt ziemas eļļu, bet namamāte nepaguvusi iegādāties visu ziemai nepieciešamo. Bieži šādu traucējumu cēloņi ir līdzekļu trūkums, un nopietni jāgroza galva, kā visu vajadzīgo sagādāt. Lai nu kā, tomēr visus šos jautājumus atrisina tie, kas dzīvo normālos apstākļos. Citādi ir ar tiem tautiešiem, kas nevar dzīvot normālu dzīvi. Jau dažiem Vācijā radā lielas bažas, kā pārciest nākošo ziemu, ja tā būs tikpat auksta vai vēl aukstāka kā iepriekšējā gadā. Caurās baraku ieprieksējā gadā. Caurās baraku sienas liek padomāt, kas darāms, lai nesaltu, lai sagādātu kurināmo un iegādātos siltas drānas.

Par šīm vajadzībām nav ne mazāko šaubu, jo uz vietas pārliecinājos, ka normāla dzīve bēglim Vācijā šodien ir lielu lielā problēma. Pēdējās ziņas rāda, ka arī no Vācu iestādēm pabalsti pamazām tiek samazināti. Redzētais ir jau vairākkārt aprakstīts, bet ir daudzas lietas vēl palikušas neredzētas, un varbūt viens otrs tautietis dzīvo vēl lielākā nabadzībā nekā tie, kuŗu apstākļus uz vietas pārbaudīju. Bez šīs tautiešu grupas, kas velk nabadzīgo dzīvi galvenokārt Vācijā, ir vēl liela daļa to, kas šodien smok verdzībā kaut kur tālu Sibirijā, liela daļa to, kas atrodas dzimtenē, bet nav pasargāti ne vienu mirkli no boļševiku terrora. Saņemam un lasām dažāda satura vēstules, kuŗu skumjās rindas nepārprotami stāsta par trūcīgo dzīvi, bailēm no nākošās ziemas sala, rūpēm par maizes riecienu, par ilgām pēc brīvības . . .

Kādās gados vecāks tēvs, meklējot savus piederīgos, starp citu raksta: „Mani tik daudz nenomāc gadu nasta, bet gan rūpes par nākošo ziemu, pats nezinu, ko vilkt mugurā, ko aut kājās. Jau tagad vasarā lielo tiesu kājas ir mitras, jo mani apavi ir galīgi noplīsuši, neredzu iespējas, kā pie jauniem tikt. Tas, ko nopelnu, strādādams kolchozā, ir daudz par maz, lai iegādātos vajadzīgo uzturu, nemaz nerunājot par drēbēm un apaviem. To, kādos apstākļos man te jādzīvo, jums ir grūti iedomāties . . ." Šāda satura vēstules pienāk daudz, — gan no dzimtenes, gan no ieslodzījumu vietām. Atliek jautāt, ko atbildēt uz šādām vēstulēm? Izteikt nožēlu un ar jaukiem vārdiem mudināt pacīesties un izturēt? Tas izklausās jauki, bet ir daudz par maz, jo ir jāgādā par šo cilvēku iztiku. Salā un badā pavadītie 10 gadi tautiešus dzimtenē tā fiziski nogurdinājuši, ka tiem vairs nepietiek ar morālisko atbalstu vien, tiem ir vajadzīga arī materiālā palīdzība.

Daugavas Vanagi Kanadā šogad uzsāk ziedojumu vākšanu ar 1. oktobri, lai savlaicīgi varētu pārsūtīt savāktos līdzekļus, zinot, ka tālais ceļš līdz Sibirijas tundrām un citām ieslodzījumu vietām prasa ilgāku laiku, līdz sūtījumi tur nonāk. Ar šo gadu mums, trimdiniekiem, ir pienācis laiks, kad jānes lielāki upuri nekā citos gados, kad ziedojumus nodevām galvenokārt tikai trūkumcietējiem Vācijā. Tagad šai grupai klāt nāk arī tie, kas atrodas aiz dzelzs aizkara.

Daudz ir dzirdēts pretrunīgu vārdu, vieni saka, ka nav nozīmes ko sūtīt tiem, kas atrodas aiz dzelzs aizkara, jo tie sūtījumus tikpat kā nesaņemot. Citi saka, ka ir jāsūta, jo pienāk atbildes līdz ar pateicību par sūtījumu saņemšanu. Trešie sakās nezinām, ko darīt. Gribētos ko aizsūtīt, bet bailes no tā, ka sūtījums nenodara jaunumu saņēmējiem.

Neapšaubāmi, varam būt dažādās domās, jo nav pilnīgas kontroles par to, vai visi sūtījumi sasniedz mērķi. Bet viens ir skaidrs, ka tiem, kas atrodas spaidu vai citās nometnēs, mēs nevaram lielāka jaunuma nodarīt, nekā to, kāds viņus šais gados ir jau piemeklējis. Tāpēc nešaubīsimies, bet darīsim, atceroties arī visnelaimīgākos. Ja arī kādi sūtījumi aizietu sāpus, tad ziņas par to, ka esam vismaz gribējuši palīdzēt, tos sasniegs agrāk vai vēlāk, un tomēr tiem būs palīdzēts, jo tie zinās, ka paturam tos prātā.

Un arī tas ir skaidrs, ka komūnisma mūris šodien ir jau iedragāts. Palīdzot saviem tautiešiem saglabāt dzīvības, palīdzēsim šo mūri dragāt vēl vairāk.

V. Mukts,
DV Kanadas valdes pr-dis

ĢENERĀLKONSULS
Mr. R. N. BRYSON
Toronto, tel. GE 5861
114 DANFORTH AVE.

KONSULS
VILIS TOMSONS
Tel. RE 8-7798, Montreal, P.Q.
5210 VICTORIA AVE, APT. 16

LASĪTĀJU VĒSTULES

JĀNODIBINA KOPĪGA TRIMDAS LATVIEŠU SINODE

Latvijas Amerikā red.: Luterāņu pasaules federācijā Latvijas ev.-lut. baznīcu trimdā reprezentē arhibīskaps T. Grīnbergs. Bet luterāņu federācija, sevišķi tās prezidents Freijs, nenostājas asi pret sarkanajiem, apmeklē sarkojumus aiz dzelzs priekškara u. t. t. Tādā sakarā arī Padomju Latvijas archibīskaps Turss šai federācijai jau iesniedzis lūgumu uzņemt viņa pārstāvēto baznīcu par federācijas locekli. Ja tas notiktu, mūsu archibīskaps Grīnbergs automatiski būs nomainīts ar Tursu. Lieta izšķirsies nākošā gada rudenī. Trimdinieku pienākums būtu cīnīties, lai tas nenotiktu. Visprimš būtu jāradа kopīga latviešu trimdas sinode, kas varētu reprezentēt trimdas ev.-lut. Latvijas baznīcu, jo, kad lieta nāk apspriešanā luterāņu federācijā, var gadīties, ka archibīskapu Grīnbergu ar sekretāru Roziti vien neuzskata kā izveidotu baznīcas organizāciju. Tas būtu sāpīgs sitiens visai mūsu nacionālai lietai, tādēļ jāatmet diezgan nenozīmīgie aizspriedumi trimdas dažādo ev.-lut .baznīcu starpā un jāapvienojas kopējā sinodē, kas veidotu pretspēku pret Padomju Latvijas archibīskapa Tursa plāniem.

Mag. iur. E. Lapiņš.

VIENS RUNĀ PAR ENGEĻIEM, OTRS PAR KIEGEĻIEM

Latvijas Amerikā redakcijai:

Sakarā ar strīdu Suecas kanāla s-bas nacionālizācijas lietā V. Pelēcis LA 77. n-rā man pārmet apzinātu nepatiesību, jo viņš neesot apgalvojis, ka Anglija būtu piedalījusies Suecas kanāla rakšanā. Bet arī es nekur neesmu teics, ka V. P. tā kaut ko apgalvojis: to tikai secināju no viņa paša vārdiem LA 71. n-ra vēstulē, kuŗā rakstot par necilvēcīgo apiešanos ar kanāla rakšanā iesaistītajiem, V. P. izteicis šādu piezīmi: „Šo faktu (necilvēcīgo apiešanos — J.I.V.) šodien nenoliedz pat angļu prese, bet gan aizbildinās, ka Anglijas valdība to tā neesot gribējusi..." (Retinājums mans) Labi zinot, ka Anglijas valdība nav piedalījusies ne Suecas s-bā, ne kanāla rakšanā, nedz arī darba spēka sagādē, no šī teikuma secināju, ka V. P. nepareizi informēts. Vai man būtu vēl jāatvainojas?

To laiku Ēģiptes valdniekus, kas līdz 1914. g. tiesībās uz āru bija ierobežoti, nosaucu latviešiem saprotamākā vārdā — par vicekaraļiem, bet V. P. šo apzīmējumu liek pēdiņās un aizstāj ar vārdu kedivs (no angļu khedive, kas aizgūts no persu hediw — dieviņš), kas būtībā nozīmē to pašu.

V. Pelēcis raksta, ka kedivs (resp. vicekaralis) Ismails 1864. g. Ēģiptē atcēlis verdzību. Tātad viņš nav bijis nekāds gauleiters, kā domā V. P., ja bija tiesīgs to atcelt. Taču to, ka tāds pats kedivs Saids 1856. gadā bija tiesīgs parakstīt Suecas līgumu, kas atnesa valstij saimniecisku labumu, V. P. neaizstāt. Kāpēc?

Šinī disputā es aizstāvu neko citu kā tiesību principu un to, ka tiesiskajā pasaulē līgumi jārespektē; ka Nasera nacionālizācijas akts ir līguma vienpusīga laušana, bet V. P. no tiešas atbildes izvairās, operēdams ar koloniālismu u. c. lietām, kas uz jautājumu neattiecas.

Vardarbība jāatšķir no tiesiskiem darījumiem, bet V. P. abus bāž vienā maisā: Suecas kanāla s-bas nacionālizāciju salīdzina ar zemes atsavināšanu muižniekiem Latvijā un vicekaraļa jeb kediva Saida likumīgi parakstīto līgumu ar svešas varas okupētajā Latvijā V. Lāča izdotiem rīkojumiem vai likumiem.

J. I. V., Toronto.

PAZIŅOJUMS

TLT augstskola rīko kursus daiļamatniekiem pēc iepriekšējo gadu parauga. Kursantus lūdz pieteikties šā laikraksta birojā, tel. EM 8-0792, Toronto.

TORONTO KANADĀ

● Jau no sākta gala Saimniecisko darbinieka apvienība ir ņēmusi savā paspārnē skautu un gaidu organizāciju, un ar tās pr-ža P. Rasiņa un sekretāra H. Ozola rūpību jau ap vasaras vidu parādījās ziņa, ka rudenī apvienība rīkos tenora P. Lielzuikas un basa J. Niedras koncertu par labu skautiem un gaidām. J. Niedra slimības dēļ koncertēt nevarēja, bet rīkotāji pēdējā brīdī bija paguvuši sagādāt aizstājēju — solisti Almu Skudru-Kārkliņu — no Hamiltonas.

Ja arī Almas Skudras vārds Toronto publikai kaut cik pazīstams, tad Pēteri Lielzuiku dziedot bija dzirdējis tikai retais, un pa daļai varbūt ziņkāre, pa daļai laba griba atbalstīt skautu kustību, bija pilpildījušas sv. Andreja baznīcas zāli. Abi mākslinieki bija izvēlējušies ļoti populāru programmu, kas klausītājiem lika prasīt piedevas, lai vēl un vēl dzirdētu dziedātāju sniegumu un pazīstamās melodijas.

Pēc koncerta klausītāji vēl palika noskatīties skautu un gaidu rotaļās un dziesmās.

Pēteris Lielzuika dziedāt sācis mācīties jau Vācijā, nometņu laikā, studijas turpinājis Ņujorkā pie privātiem skolotājiem un arī kādā operas sagatavošanas skolā. Ģimenes apstākļu spiests, viņš uz laiku atstāj Ņujorku, bet tomēr nepamet dziesmu un pa laikam koncertē gan ASV, gan Kanadas latviešiem. Šinī ziemā jaunais tenors cer atgriezties Ņujorkā un turpināt dziedāšanas studijas.

Nav šaubu, ka Ņujorka izaudzinās latviešu tenoru, jo sarunās ar Lielzuiku valodas visbiežāk apstājas pie latviešu dziesmas, un dziedonis ar lielu sirsnību runā par iecerētu koncertu ar tīru Norvilim veltītu programmu.

● 14. oktobrī sv. Andreja baznīcā darbību uzsāks svētdienas skola. Pirmajai vecuma grupai (no 4-7 gadiem) un otrai vecuma grupai (no 7-10 gadiem) mācības notiks pa dievkalpojuma laiku, bet trešajai vecuma grupai (no 11-15 gadiem), ko vadīs draudzes mācītājs A. Čops, mācības notiks sekojošos laikos: svētdienās, kad dievkalpojums ir no rīta, mācības notiks stundu pēc dievkalpojuma, t.i. no 12.30 — 1.30, un svētdienās, kad dievkalpojums ir pēcpusdienā, mācības notiks stundu pirms dievkalpojuma t. i. no pl. 3.00 — 4.00.

● Sestdien, 6. oktobrī no pl. 8 — 8.30 raidītājs CKRB pārraidīs latviešiem veltīt pusstundu, viļņu garums 1010. Raidījumā DV valdes pr-dis V. Mukts dos interviju par savu nesenu Eiropas braucienu un palīdzības darba nepieciešamību. Latviešu tautas dziesmas dziedās solists Leo Lipomanis un dubultkvartets Kalvis J. Dzeguves vadībā.

● LNAK valdes pr-dis A. Svenne 6. oktobrī izbrauks uz Norandu apciemot tālajos ziemeļos dzīvojošos latviešus. Norandā A. Svennes apmeklējuma laikā peredzētas vairākas apspriedes ar organizāciju vatītājiem un tautiešiem. Uz apspriedēm aicinās arī apkārtējo latviešu novietņu pārstāvjus.

13. novembrī A. Svenne dosies uz Ņujorku, kur piedalīsies ALA's centrālās valdes sēdēs. Iespējams, ka LNAK valdes pr-di pavadīs arī vairāki citi valdes locekļi un darbinieki.

● Trešdien, 26. septembra vakarā Kāza Lomas pilī viesojās ap 200 dažādu tautību pārstāvji, kas pagājušā vasarā dziedāja Kanadas kristiešu un žīdu sadarbības padomes rīkotajā koncertu ciklā Stratfordā, Šekspīra spēju ietvarā.

Tāpat kā koncertus, arī šo saviesīgo vakaru ar savu laipno smaidu un raito valodu vadīja padomes pr-dis mācītājs Ričards Džones. Vakarā piedalījās arī Dainas kora dziedātāji.

● 1. ev.-lut. draudzes dāmu komiteja svētdien, 7. oktobrī pēc dievkalpojuma plkst 3.00 baznīcas zālē rīko savu gadskārtējo Plaujas svētku draudzes vakaru ar tējas galdu un draudzes mācītāja A. Čopa referātu „Vecums".

● Edgars Ozoliņš, kas jau vairākus gadus darbojies par pārdevēju nekustamu īpašumu birojā „Mann and Martel', tagad atvēris savu biroju 1102 College St., tālrunis LE 4-8421.

LONDONA, Ont.

● Londonas latviešu kopa 22. septembrī svinēja 8. gada svētkus ODD Fellows jauki dekorētajā zālē. Svētkos piedalījās kā londonieši, tā arī viesi no Toronto, Sarnijas un citiem Londonai tuvākiem centriem. Svētkus atklāja kopas valdes pr-dis prof. A. Dreimanis ar uzrunu, kurā īsi raksturoja organizācijas darbu .To atzīmēja arī apsveicēji ev.-lut. draudzes pārvaldes priekšnieks E. Ūdris, D. V. Londonas nodaļas priekšnieks R. Aleksnis, kaŗotu kopas pārstāvis A. Jurkāns un Jaunantnes pulciņa valdes locekļis G. Liepiņš. Pēc tam dāmu komitejas priekšniece A. Arnds pateicās kopas dibinātājam un ilggadīgam tās valdes priekšsēdim par pūlēm organizācijas vadībā un pasniedza viņam ziedus. Šai oficiālajai daļai sekoja Toronto DV teātra aktieru E. Ābeles un D. Pūpēža humoristiskie priekšnesumi, kuŗus svētku dalībnieki bieži pārtrauca un pavadīja aplausiem. Sevišķi atzīmējams priekšnesums „Pie tiesas", kuŗā D. Pūpēdis uz visiem jautājumiem atbildēja ar kādu tautas dziesmu, ko nospēlēja ar mutes harmoniju. Pēc tam sākās deja ar polonēzi, ko vadīja I. Epnere un F. Arnds. Dejas pārtraukumos viesi atpūtās pie galdiem, kas bija dekorēti rudens ziediem, un stiprinājās ar dāmu komitejas sagādātiem dzērieniem un ēdieniem. Saŗīkojumā piedalījās ap 140 personu jautrā kopsajūtā. Ps.

HAMILTONA

● DV Hamiltonas nod. rosīgi gatavojas saviem gada svētkiem sestd. 13. okt., pl. 6.15 pp. Royal Connaught Hotelī, King Str. E. Gada svētkus ievadīs akts ar svētbrīdi un tam sekojošo koncertu. Aktā ar saviem karogiem aicināti piedalīties visu kaimiņu DV nodaļu pārstāvji, kā arī Hamiltonas gaidas un skauti ar saviem karogiem. Koncertā dziedās Marisa Vētras dziedāšanas studijas audzēkņi. Koncertam sekos svinīgs vakars. Deju pēc pagājušā gada parauga sāks ar polonēzi, kuŗu vadīs M. Kuncāna.

● Kristus ev.-lut. draudzes padome 16. septembra pilnsapulcē pieņēma sekojošu sinodes prezidenta ieteikto rezolūciju abu draudžu apvienošanās jautājumā:

„Tā kā Hamiltonā pašreiz ir divas latviešu luterāņu draudzes, un tā kā neviena no šīm draudzēm nav pietiekami stipra skaitliskā un financiālā ziņā, lai veiktu iespaidīgu reliģisku darbu, nu tā kā abām šīm draudzēm daudzi jautājumi ir kopēji, sevišķi Trisvienības baznīcas pirkšana, un tā kā Jēzus Kristus mācības un Viņa valstības sludināšana būtu iespaidīgāka apvienotā draudzē, mēs, Kristus luterāņu draudzes locekļi, piekrītam apvienoties ar Hamiltonas latviešu luterāņu draudzes locekļiem ar 1957. g. 1. janvāri, ja Hamiltonas latviešu luterāņu draudzes locekļi pieņem līdzīgu rezolūciju."

Šī rezolūcija nosūtīta Kanadas sinodes prezidentam zināšanai. Bet tā kā Hamiltonas latviešu draudzes pieņemtā rezolūcija nav līdzīga, bet grozīta, jautājums par draudžu apvienošanos paliek atklāts.

Pēc pārrunām sapulce nolēma tāpat kā līdz šim turēties pie savas draudzes un ar Dieva palīgu sākt rudens dievkalpojumu un Svētdienas skolas darba posmu.

MANITOBĀ

● Svētdien, 2. sept. Dafēnas un Fork Riveras apkārtnes dievkalpojumu kopā notika otrā jaunatnes iesvēte kopš minētā kopa pieslējusies Vinipegas Sv. Krusta draudzes garīgai aprūpei. Lai gan iesvētītie jauniešu latviešu valodu vairs nerunā, jo tie visi ir Kanadā dzimuši (otrā un trešā paaudzē), un lielākai daļai viens no vecākiem ir sveštautietis, tomēr tie zina un atzīst sevi par latviešiem. Notikums bija pulcinājis kuplu dievlūdzēju saimi Fork Riveras anglikāņu kapelā. Dievkalpojumu kuplināja Sv. Krusta draudzes ērģelniece L. Meistere un iesvētītos apsveica draudzes dāmu komitejas pārstāve K. Demesē no Vinipegas. Iesvēti izdarīja Vinipegas Latviesu ev.-lut sv. Krusta draudzes māc. F. Ruperts. Iesvētīti A. Zihrul, K. Fair, W. Birkhan, R. Terin, E. Birkban un N. Berkes.

VANKUVERA

● Pieminot 14. jūnija aizvesto ciešanas Vankuveras DV ar pārējām latviešu organizācijām vāca ziedojumus izsūtīto atbalstam.

Savāktā nauda $355,- nosūtīta attiecīgai organizācijai uz Zviedriju, kas kārtos tālāksainīšu nosūtīšanu uz izsūtīto nometnēm Sibirijā.

EDMONTONA

● 1956. g. sept Edmontonas latviešu ev.-lut. draudzē mācītājs E. Bērziņš iesvētīja sekojošus jauniešus: Ausmu Antoni, Andri Antoņu, Uldi Auziņu, Andri Auziņu, Dāvidu Pētersonu, kristīja Valtera un Barbaras Pētersonu dēlu Donaldu Valdi.

Iesvētīšanas dievkalpojumu kuplināja baritons R. Hilligens, nodziedot „Mūsu Tēvs debesīs"; ērģeļu solo izpildīja A. Dāldera un M. Pankēviča. Baznīca bija rotāta krāšņiem rudens ziediem. Dievkalpojumu apmeklēja kopskaitā ap 80 dievlūdzēju.

Jaunieši saņēma iesvētīšanas apliecības darinātas latviskā raksta ietvarā, greznotas E. Līces austām prievītēm.

● Edmontonas latviešu ev.-lut. draudze izveidojusies no 1948. g. dibinātās Rietumu Kanadas latviešu ev.-lut. draudzes, ar kopām Edmontonā, Red Dīrā un Kalgarijā. Kopas nedaudzos gados izaugušas par patstāvīgām draudzēm, kas darbojas uz Latvijas ev.-lut. baznīcas satversmes pamata, neatkarīgi no sinodēm.

● Draudzes nākošo dievkalpojumu, Plaujas svētkos, 7. oktobrī pl. 3.00 pp. noturēs mācītājs E. Bērziņš, Grace Lutheran baznīcā, 114 St. — 99 Ave.

Redakcija patur tiesības iesūtītos manuskriptus saīsināt.

Neizlietotos manuskriptus neuzglabās, bet uz vēlēšanos sūtīs atpakaļ, ja būs pievienota pastmarka.

Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas var arī neatbilst redakcijas viedoklim.

ATCERĒSIMIES tautiešus vergu nometnēs, invalidus, slimos un vecos ļaudis Eiropā, kā arī grūtdieņus šaipus okeanam.

PIEDALĪSIMIES

ZIEMASSVĒTKU AKCIJĀ

DV KV kasiera pasta adrese: Mr. A. Lucis, 123 Huron Street, Toronto, Ontario, Canada.

BEZ ZIEDOJUMU VĀCĒJIEM, ZIEDOJUMUS VAR IEMAKSĀT:

TORONTO: P. Ratnieks, 123 Huron St. (Redakcijas telpās)
HAMILTONĀ: E. Krasts, 109 Bay St.
MONTREĀLĀ: N. Vecziedinš, 3355 Barley St.
LONDONĀ: J. Zviedrāns, 570 Maitland St.
ST. KATERINĀ: J. Gulbis, 21 Patricia St.
NIAGARĀ: J. Celms, 1912 Delaware Ave.
BRAMPTONĀ: J. Romis, 2 David St.
KIČENERĀ: J. Zommers, 20 William Street, Waterloo.
NORANDĀ: E. Šņore, 6-C—Ave.
SADBERIJĀ: Z. Neimanis, 123 Dufferin St.
VINIPEGĀ: J. Staudzs, 668 Toronto St.
VANKUVERĀ: E. Vērsāns, 1944 Adanac St.
ALBERTĀ: E. Delveris, 5011—43 Ave.,Red Deer
EDMONTONĀ: R. Vilks, 13311 Dovercourt Ave.
HALIFAKSĀ: A. Silgailis, P.O. Box 436, Sprayfield, N.S.

VALSTIJ NODAR KAITĒJU

Maskavas spiega A. Ērikson tiesā

III

500 PAR „APGRUTINĀJUMU"

Krievs atnāca, kā bija solījies, un atdeva atpakaļ abus vākus.

„Zīmējumi ir tieši tādi, kādiem tiem vajadzēja būt," krievs teica.

Par „apgrūtinājumu" Ēriksons saņēma 500 kronas. Pirmdienas rītā agri Ēriksons devās uz darba vietu. Nevienam nemanot, viņš nolika vākus atpakaļ savā vietā.

„Te vēl viens vāks", Ēriksons krievam teica, kad tie atkal satikās novembrī.

„Tad satiksimies sestdien. Vai nu saprotat, kā tas atmaksājas," apmierinātais krievs sacīja.

Nākošajā sestdienā Ēriksons atkal pavilka savu sarkano svārku un devās tieši uz satikšanās vietu, kur Mirošņikovs jau bija priekšā. Norisinājās tā pati apmaiņšanās, kā pagājušajā reizē.

1954. gada beigās krievs sacīja:

„Vairāk radarinstrumentu zīmējumu mums nevajaga. Sadabūjiet elektrisko sīkdaļu zīmējumus."

DARBA BIEDRU IZPRAŠŅASANA

1955. gada augustā Ēriksons krievam stāstīja, ka viņš darba biedrus izprašņā pēc ziņām par radarinstrumentu ražošanu. Viņi bija satikušies pie kino Olimpia.

Gada beigās Ēriksons krievam sniedza tikai zīmējumus un koordinātoru gatavās daļas. Viņš riskēja doties arī uz 22-ro nodaļu, noglabāja slepeni paņemtos zīmējumus, kuŗus tad vēlāk nodeva krievam, nododot arī dažas speciālās literatūras grāmatas.

Oktobrī viņš bija ticis pie radarstacijas detaļu kopsalikuma zīmējuma un pie 8 sīkdaļu zīmējumiem, kuŗus visus aiznesa līdzi uz mājām un nodeva krievam, kuŗš

TRIMDAS SAULAINĀS UN ĒNAS PUSES

GARĀM PALAISTA IZDEVĪBA

Kā zināms, Apvienoto Nāciju Drošības padomes priekšsēža amatu vec padomes locekļi rotācijas kārtībā, kas mainās katru mēnesi starp 11 padomes locekļiem. Septembrī Drošības padomes priekšsēža amatu pilda vispatiesākais Baltijas valstu un citu apspiesto tautu atbrīvošanas aizstāvis — Kubas delegāts Dr. Emilio Nunneca Portuondo. Kad Apvienoto Nāciju 10 gadu darbības jubilejas sesijā Sanfrancisko Dr. Portuondo asi uzbruka komūnistu valstīm par tautu verdzināšanu, sviņģās sesijas prezidents bolandietis Vanklefens veltīgi mēģināja pārtraukt un saukt pie kārtības Portuondo.

Dr. Portuondo ir jauna tipa diplomāts, no kā arī mēs varam mācīties. Portuondo saka, ka visa viņa diplomātijas filozofija ir teikt patiesību, un tādos vārdos, ko tautas tūlīt saprot. — Diplomātija bez tautas atbalsta nav iespējama — saka Kubas diplomāts. Viņš nosoda vecās diplomātijas skolas paņēmienus runāt mīkstos, uzmanīgos vārdos netiešā virzienā.

Jaunais Drošības padomes priekšsēdis atklāti pasaka, ka Kremlis dzird, ka — ja vien tas būtu viņa varā, viņš izsviestu no Apvienotām Nācijām visas komūnistu valdības un aicinātu apspiesto tautu īstos pārstāvju.

Septembra mēnesis drīz būs pagājis, bet nekas nav dzirdams, ka apspiesto tautu diplomāti vai organizācijas būtu pieņēmuši izmantojušas reto izdevību ierosināt kādu akciju apspiesto tautu labā, kamēr Dr. Portuondo ir Drošības padomes priekšsēdis. Bet kas nokavēts šogad, to var panākt nākamā reizē, kad Portuondo, cerams, atkal prezidēs.

MUMS PAT RĪTOS NĀK MIEGS

Otrs valstsvīrs, kas pelna latviešu trimd

ĢENERĀLKONSULS
r. R. N. BRYSON
Toronto, tel. GE 5861
114 DANFORTH AVE.

KONSULS
VILIS TOMSONS
el. RE 8-7798, Montreal, P.Q.,
5210 VICTORIA AVE, APT. 16

LASĪTAJU ziņas

NODIBINA KOPĪGA TRIMDAS LATVIEŠU SINODE

Latvijas Amerikā red.: Luterāņu saules federācijā Latvijas ev.-[illegible] baznīcu trimdā reprezentē arhibīskaps T. Grinbergs. Bet luteraņu federācija, sevišķi tās prezidents Freijs, nenostājas asi pret ārkanajiem, apmeklē sarīkojumus [illegible] dzelzs priekškara u. t. t. Tādā kārā arī Padomju Latvijas arhibīskaps Turss šai federācijai jau [illegible]niedzis lūgumu uzņemt viņa [illegible]rstāvēto baznīcu par federācijas [illegible]ekli. Ja tas notiktu, mūsu archi[illegible]skaps Grīnbergs automatiski [illegible]s nomainīts ar Tursu. Lieta izkrīsies nākošā gada rudenī. Trimdnieku pienākums būtu cīnīties, lai [illegible]s nenotiktu. Vispirms būtu jāra[illegible] kopīga latviešu trimdas sinode, [illegible]s varētu reprezentēt trimdas ev.-[illegible]t. Latvijas baznīcu, jo, kad lieta [illegible]k apspriešanā luteraņu federā[illegible], var gadīties, ka archibīskapu [illegible]rinbergu ar sekretāru Rozīti vien [illegible]uzskata kā izveidotu baznīcas or[illegible]nizāciju. Tas būtu sāpīgs sitiens [illegible]sai mūsu nacionālai lietai, tā[illegible] jāatmet diezgan nenozīmīgie [illegible]zspriedumi trimdas dažādo ev.-[illegible]t baznīcu starpā un jāapvienojas [illegible]pējā sinodē, kas veidotu pretspē[illegible] pret Padomju Latvijas archi[illegible]skapa Tursa plāniem.

Mag. iur. E. Lapiņš.

VIENS RUNĀ PAR ENGEĻIEM, OTRS PAR KIEGEĻIEM

Latvijas Amerikā redakcijai:

Sakarā ar strīdu Suecas kanāla [illegible]bas nacionālizācijas lietā V. Pelē[illegible]s LA 77. n-rā man pārmet apzi[illegible]tu nepatiesību, jo viņš neesot [illegible]galvojis, ka Anglija būtu piedau[illegible]usies Suecas kanāla rakšanā. Bet [illegible]s nekur neesmu teicis, ka V. P. [illegible] kaut ko apgalvojis: to tikai secā[illegible]u no viņa paša vārdiem LA 71. [illegible]-ra vēstulē, kurā rakstot par ne[illegible]vēcīgo apiešanos ar kanāla racē[illegible]em, V. P. izteicis šādu piezīmi: [illegible]Šo faktu (necilvēcīgo apiešanos — [illegible]I.V.) šodien nenoliedz pat angļu [illegible]rese, bet gan aizbildinās, ka [illegible]nglijas valdība to tā ne[illegible]sot gribējusi..." (Retinājums [illegible]nans) Labi zinot, ka Anglijas val[illegible]ība nav piedalījusies ne Suecas [illegible]-bā, ne kanāla rakšanā, nedz arī [illegible]arba spēka sagādē, no šī teikuma [illegible]ecināju, ka V. P. nepareizi infor[illegible]nēts. Vai man būtu vēl jāatvaino[illegible]s?

To laiku Ēgiptes valdniekus, [illegible]as līdz 1914. g. tiesībās uz āru[illegible]ija ierobežoti, nosaucu latviešiem [illegible]aprotamākā vārdā — par vicekaļiem, bet V. P. šo apzīmējumu [illegible]iek pēdējās un aizstāj ar vārdu [illegible]edivs (no angļu khedive, kas aiz[illegible]ūts no persu hediw — dievinš), [illegible]as būtībā nozīmē to pašu.

V. Pelēcis raksta, ka kedivs (resp. vicekaralis) Ismails 1864. g. Ēģiptē atcēlis verdzību. Tātad viņš [illegible]nav bijis nekāds gauleiters, kā domā V. P., ja bija tiesīgs to atcelt. Taču to, ka tāds pats kedivs Saids 1856. gadā bija tiesīgs parakstīt Suecas līgumu, kas atnesa valstij saimniecisku labumu, V. P. neatzīst. Kāpēc?

Šīnī disputā es aizstāvu neko citu kā tiesību principu un to, ka tiesiskajā pasaulē līgumi jārespektē; ka Nasera nacionālizācijas akts ir [illegible]līguma vienpusīga laušana, bet V. P. no tiesas atbildes izvairās, operēdams ar koloniālismu u. c. lietām, kas uz jautājumu neattiecas.

Vardarbība jāatšķir no tiesiskiem darījumiem, bet V. P. abus bāž vienā maisā: Suecas kanāla s[illegible]bas nacionālizāciju salīdzina ar zemes atsavināšanu muižniekiem Latvijā un vicekaraļa jeb kedīva Saida likumīgi parakstīto līgumu ar svešas varas okupētajā Latvijā V. Lāča izdotiem rīkojumiem vai likumiem.

J. I. V., Toronto.

PAZIŅOJUMS

TLT augstskola rīko kursus daiļamatniekiem pēc iepriekšējo gadu parauga. Kursantus lūdz pieteikties šā laikraksta birojā, tel. EM 8-0792, Toronto.

[illegible]tītos manuskriptus saīsināt.
[illegible]zglabās, bet uz vēlēšanos sūtīs atpa[illegible]

[illegible]u parakstītajos rakstos izteiktās do[illegible]viedoklim.

[illegible]AT:
[illegible]. Staudzs, 668 Toronto St.
[illegible]: E. Vērsāns, 1944 Adanac St.
[illegible]. Delveris, 5011—43 Ave., Red Deer
[illegible]: R. Vilks, 13311 Dovercourt Ave.
[illegible]: A. Silgailis, P.O. Box 436, Spray-

VALSTIJ NODARĪTS SMAGS KAITĒJUMS

Maskavas spiega A. Ēriksona prāva Stokholmas tiesā

III

500 PAR „APGRŪTINĀJUMU"

Krievs atnāca, kā bija solījies, un atdeva atpakaļ abus vākus.

„Zīmējumi ir tieši tādi, kādiem tiem vajadzēja būt," krievs teica.

Par „apgrūtinājumu" Ēriksons saņēma 500 kronas. Pirmdienas rītā agri Ēriksons devās uz darba vietu. Nevienam nemanot, viņš nolika vākus atpakaļ savā vietā.

„Te vēl viens vāks", Ēriksons krievam teica, kad tie atkal satikās novembrī.

„Tad satiksimies sestdien. Vai nu saprotat, kā tas atmaksājas," apmierinātais krievs sacīja.

Nākošajā sestdienā Ēriksons atkal pavilka savu sarkano svītru un devās tieši uz satikšanās vietu, kur Mirošņikovs jau bija priekšā. Norisinājās tā pati apmaiņšanās, kā pagājušajā reizē.

1954. gada beigās krievs sacīja: „Vairāk radarinstrumentu zīmējumu mums nevajaga. Sadabūjiet elektrisko sīkdaļu zīmējumus."

DARBA BIEDRU IZPRAŠŅAŠANA

1955. gada augustā Ēriksons krievam stāstīja, ka viņš darba biedrus izprašņā pēc ziņām par radarinstrumentu ražošanu. Viņi bija satikušies pie kino Olimpia.

Gaļa belgās Ēriksons krievam sniedza tikai zīmējumus un koordinātoru gatavās daļas. Viņš riskēja dotiēs arī uz 22-ro nodaļu, noglabāja slepeni paņemtos zīmējumus, kurus tad vēlāk nodeva krievam, nododot arī dažas speciālās literatūras grāmatas.

Oktobrī viņš bija ticis pie radarstacijas detaļu kopsalikuma zīmējuma un pie 8 sīkdaļu zīmējumiem, kurus visus aiznesa līdzi uz mājām un nodeva krievam, kurš par to Ēriksonam samaksāja 200 kronas.

15. decembrī Ēriksons krievam nodeva trīs strāvas pastiprinātājus.

„Mums vajadzīgi katra ražojuma dubleti," krievs teica, Ēriksonam iedodams 200 kronas un novēlēdams laimīgu Jaungadu.

Šī gada 17. janvārī Ēriksons ar krievu satikās Stokholmas ziemeļdaļā. No savas kreisās rokas cimda Ēriksons izvilka nelielu sainīti. Tas bija fotofilmas ripulis ar vienas konstrukcijas zīmējumu fotouzņēmumiem un 14 radarinstrumentu sīkdaļu zīmējumiem, ko Ēriksonam bija izdevies „aizņemties" no sava darba vadītāja. Un Ēriksona kvīts par Ziemassvētku dāvanu.

„Vai tagad strādājat pie radarinstrumentiem?"

„Jā," Ēriksons atteica.

„Varbūt mums būs jāspeciālizējas vispār radarinstrumentu jautājumā. Tad manā vietā nāks kāds cits," krievs sacīja. „Tad viņš jums zvanīs un sacīs: „Kā klājas? Te Tirpilcs", un tad pēc divām dienām jums būs jāiet līdz Lidinges tiltam, vienā rokā turot kūku tārbu, starp tārbu un šņori ap to aizbāžot viena laikraksta eksemplāru. Pēc tam mans pēcnācējs uzņems kontaktu ar jums."

Tie bija pēdējie Mirošņikova vārdi, ko viņš Ēriksonam pateica. Pēc tam viņi vairs nesatikās. Arī viņa pēcnācējs vairs neparādījās.

AR MIERU TURPINĀT

Ēriksons bija ar mieru spiegošanu turpināt, uzsvēr prokurors Rīningers. Februārī vai martā viņš atkal nes līdzi uz mājām kādas konstrukcijas zīmējumu un 15 radardaļu zīmējumus, kas visi bija nofotografēti. Filmu esam apķīlājuši, Ēriksons no krieviem saņēmis 3.500 kronas, kaut gan viņš saka, ka nauda viņa darbībā nav spēlējusi nekādu lomu. Ēriksons domāja, ka viņš bijis no krieviem atkarīgā stāvoklī. Bet viņš savu noziedzīgo nodarījumu raksturu labi apzinājās, tā Zviedrijas prokurātūras pārstāvis nobeidz apsūdzības materiāla nolasījumu tiesā.

„Uz tiesas priekšsēža jautājumu Ēriksons atbild, ka viņš no paša sākuma bijis skaidrībā par to, ka krievu kontakta vīri nāk no slepenā dienesta ļaudīm.

„Vai tie jums nekad priekšā nesāldījās?" jautā tiesas priekšsēdis Nordstrēms.

„To darīja visi, izņemot G. un pašu pēdējo."

„Un jūs neatceraties nevienu, kā viņus sauc? Tas ir visai zīmīgi," tiesnesis konstatē. „Tas ir pagrieziens jūsu dzīvē, ko jūs nekad neaizmirsīsit."

„Tas, ko jūs saucat par E., tas teica, ka ir Vasiljevs. Bet tas nav taisnība.

Tad Ēriksons tiesai vēl saka:

„Tas, priekšsēža kungs, kādā veidā krievi izspiegoja šejienes bēgļus, bija vienkārši smieklīgi, jā, gluži bezjēdzīgi."

Un priekšsēdis atbild:

„Tas ir jūsu ieskats šajā ziņā. Kad saņēmāt informāciju no saviem darba biedriem L. M. Eriksona fabrikā par radarinstrumentu ražošanu, vai šo informāciju ievācot, bijāt pietiekami uzmanīgs?"

„Nē, tas nemaz nebija vajadzīgs. Vajadzēja tikai klausīties, jo par visu tika runāts pavisam atklāti."

„Vai domājat, ka jums bija tiesība tā rīkoties, kā jūs darījāt?"

„Nē, tas, ko esmu darījis, ir Zviedrijas likumu pārkāpšana. Bet nekad nedomāju, ka kaitējums varētu būt tik liels, kā to raksturoja prokurors."

CICERONS UN EZELĪTIS

Nesen italiešu laikrakstos parādījušies raksti, ka pienācis pēdējais laiks salabot Via Āpia malā novietoto Cicerona kapa pieminekli. Aizvēsturiskās ielas piniju ēnā piemineklja celtne esot ne vien sabrukusi un ieaugusi milzīgās nezālēs, bet retajiem apmeklētājiem pretī sitoties arī stipra smaka. Papētot lietas apstākļus tuvāk, noskaidrots, ka vakaros, kad pār bruģa akmeņiem sāk stiepties garās piniju ēnas, kāds gaužām noguris Romas nomales iemītnieks uz Cicerona kapa vietu ved vēl nogurušāku ēzeli. Un tad, kad Itālijas debesīs kvēlojot pēdējais vakara sārtums, Cicerona pieminekļa drupās piesietais lopiņš saldi aizvērot savas tumšās, skumjās acis nakts miera, jo lielā dzejnieka dusas vieta ir kļuvusi par ēzelīša stalli . . . Domā, ka mākslai sadarbojoties ar zinātni. Cicerona pieminekli varētu pilnīgi restaurēt, un apmeklētājiem tad varbūt arī pretī nesistos mēslu smaka, bet tad droši vien ēzelīša vietu vakaros ieņemtu kāds motociklets. Daži domā, ka tādēļ esot labāk visu atstāt pa vecam un nelaupīt nakts mītni grūtajos dienas darbos nogurušajam lopiņam.

1956. g. 9. sept. iesvētīti: no kr. l. r. — Ausma Antona, mācītājs E. Bērziņš, Andris Antons; 2. r. — Andris Auziņš, Dāvids Pētersons un Uldis Auziņš.

LATVIEŠU PĀRSTĀVJU VĒLĒŠANAS BELĢIJĀ

LIELĀKO BALSU SKAITU SAŅEM K. GULBIS

Beļģijā, tāpat kā citās brīvajās zemēs, latvieši bauda tās pašas demokratiskās brīvības, ko visi šīs zemes iedzīvotāji. Izmantojot šo stāvokli, latvieši šeit attīstījuši aktīvu pašdarbību un izveidojuši stipru nacionālu vienību.

Šīs vienības uzturēšanai un kopējā darba veikšanai Beļģijā dzīvojošie latvieši nodibinājuši savu nacionālo komiteju, ko izvēl aizklātās, vispārējās un vienlīdzīgās vēlēšanās.

Pie latviešu kopējās saimes piedēr katrs latvietis, kurš uzturas šai zemē, neatkarīgi no tā, vai viņš ir aktīvs vai pasīvs, un vai viņš ar savu dzīves veidu dara godu vai negodu citiem latviešiem. Ja viņš ir latvietis, viņš pieder arī pie latviešu saimes, un visiem kopīgi par ikkatru savas tautas piederīgo jānes līdz atbildība.

Šis princips arī likts Beļģijas latviešu vadības darba pamatā, izvēlot Beļģijas latviešu nacionālo komiteju. Pamatnoteikumi paredz, ka katrs Beļģijā dzīvojošais Latvijas pilsonis, kurš vēlēšanu pirmajā dienā sasniedzis 18 gadus, bauda balstiesības. Par Latvijas pilsoni uzskata katru Latvijas pavalstnieku, par kuru nav iesniegti pierādījumi, ka viņš šo pavalstniecību būtu zaudējis. Arī kandidātu uzstādīšanā ir ļoti plašas iespējas. Par kandidātu var uzstādīt katru Beļģijā dzīvojošu Latvijas pilsoni, kurš sasniedzis 21 gadu, pie kam kandidāta uzstādīšanai vajadzīgi tikai trīju vēlētāju paraksti un paša kandidāta piekrišana. Paziņojumus par uzstādītajiem kandidātiem iesniedz vēlēšanu komisijai, kura visus kandidātus alfabetiskā kārtībā ieved sarakstā, ko izsūta visiem vēlētājiem. Katrs vēlētājs tad var brīvi izraudzīt, kādus no kandidātiem vēlaq nosvītrot un par kādiem balsot. Attiecīgi sagatavoto sarakstu vēlētājs dubultā aploksnē nosūta šim nolūkam norērētā pasta kasītē, ko drīkst atvērt tikai vēlēšanu komisija balsu skaitīšanas dienā.

Nupat jūlija mēnesī notecēja līdzšinējās BLNK locekļu pilnvaru laiks, un notika jaunas vēlēšanas. Balsis bija nodevuši 70 proc. no visiem pilntiesīgajiem vēlētājiem. Šis procents mūsu trimdas dzīvē jāuzskata par stipri augstu.

No ievēlētajiem komitejas locekļiem vislielāko balsu skaitu saņēmis līdzšinējais priekšsēdētājs K. Gulbis — 92 proc. no visām nodotajām balsīm, un līdzšinējā komitejas sekretāre Rita Bertiņa — 82 proc. Komitejā vēl ievēlēti Stefanija Paudere - Paudrupe, Pēteris Casno, Edgars Melderis, Staņislavs Jerumanis un Elmārs Ozols.

Jaunievēlētās BLNK pirmā sēde notika 9. septembrī, kur ievēlēja šādas amatpersonas: BLNK priekšsēdētājs K. Gulbis, pr. v. E. Melderis, sekretāre Rita Bertiņa, kasieris E. Ozols, revidents P. Casno, jaunatnes un informācijas daļas vadītājs St. Jerumanis un grāmatu un laikrakstu apgāda vadītājs St. Paudere - Paudrupe. **LAK EC un citās centrālajās organizācijās Beļģijas latviešus pārstāvēs priekšsēdētājs K. Gulbis.**

Komitejas sēdē pārrunāja arī valsts svētku sarīkošanu un nolēma lūgt plkv. V. Janumu šais svētkos apciemot Beļģijas latviešus. Tāpat nolēma sarīkot koncertu ar latviešu mākslinieku piedalīšanos.

PĒDĒJAIS MODES KLIEDZIENS PARĪZĒ

Jaunākais Parīzes modes kliedziens ir lietus sargi, kuŗu roktuŗos iebūvēti mazi akvārīji zelta zivtiņām. Zivtiņu uzdevums nejaukā lietus laikā „amizēties" ar madamām un uzturēt viņām labu garastāvokli.

Savienotas VALSTIS

NJUJORKA

Baltijas brīvības namā 21. septembrī sapulcējās latviešu, lietuviešu un igauņu šachisti, lai nodibinātu Baltijas šaha klubu. Par kluba pr-di ievēlēja latvieti Augustu Raņķi, par viceprieksšēdi igauni V. Pedrangu un par sekretāru lietuvieti E. Stakni. Šacha vākari turpmāk notiks katru piektdien Baltijas brīvības namā. Baltijas šacha klubs, uzstājoties kā vienība, var dot Amerikas šacha sacīkstēs spēcīgus spēlētājus, un tā veikt lielu propagandas darbu Baltijas tautu labā.

KALAMAZU

Kora dziesmu Vairogs valde piešķīrusi koŗa nozīmi zeltā Annai Ceriņai, Elvīrai Miezei, Jānim Zandam, Jānim Balkam un Vilim Stagim. Visi minētie korī dzied nepārtraukti jau 10 gadus. Nozīmes sudrabā: Anitai Vilciņai, Vilim Dunkulim, Vilmai Ritumai, Ligitai Blankenbergei, Zigridai Ķesterei, Olgai Baltaisvilks un Veltai Rāvai. Viņi korī dzied 5 un vairāk gadus. Koris Dziesmu vairogs izdod arī savu žurnālu Kontrapunkts. Nupat ir iznācis jau 10. numurs jaukā apdarē. Izdevumā minētas arī 57 vietas, kur koris dziedājis tikai amerikāņu publikai.

Amerikas latviešu teātŗa Nujorkas ansambļa viesizrāde ar Jūdžina O'Nīla 4 cēlienu lugu Anna Kristī notiks ceturtdien, 4. oktobrī, pl. 7.30 Western Michigan kolledžas sarīkojumu zālē.

Kalamazū korpor. kopas prezidijā darbosies Fricis Butners, Aleksandrs Kalniņš un Ernests Brože.

Ar ļoti labiem panākumiem darbojas agr. Jāņa Vennera koku audzētavas skola. Par to cildenas atsauksmes ir sniedzis arī vietējais laikraksts, ievietojot arī foto uzņēmumus. Venners apkalpo ne tik vien mūsu tautiešus, bet to iecienījuši arī vietējie, pērkot daudz stādus. Sevišķu piekrišanu guvuši pundurkoku stādi. Lai savu koku skolu varētu paplainât, Venners nopircis lielāku zemes gabalu ārpus Kalamazū pilsētas robežas, 43. ceļa tuvumā. Vennera adrese ir: 2921 Courtland Ave., tel FI-3.5373, Kalamazū. K.

Latviešu skola sāka mācības gadu sestdien, 22. septembrī draudzes mājā. Svētrunu teica māc. A. Piebalgs. Skolniekus un sapulcējušos bērnu vecākus skolas pārziņa Artura Kaugara uzdevumā, kurš bija aizkavēts ierasties skolas atklāšanas aktā, uzrunāja skolotāja L. Šinta. Mācības uzsāka 39 bērni, skolotāju A. Kaugara, P. Ducmaņa, L. Šintas, A. Kalnietes, J. Avotiņa, M. Grāmatiņa, A. Kalnāja un A. Piebalga vadībā. Pie skolas tiek izveidota arī bērnu dārza grupa, vecumā no 4 gadiem. Mācības notiks sestdienās no pulkst. 2.00 — 5.00 Kalamazū ev.-lut. draudzes namā, 828 S. Rose ielā. Vecāki, kuŗi vēlētos vēl savus bērnus pieteikt latviešu skolā, to var izdarīt pie skolas pārziņa vai kāda no skolotājiem.

16. septembrī notika koŗa „Dziesmu Vairogs" gadskārtējā kopsapulce, kuŗā ievēlēja jaunu valdi sekojošā sastāvā: priekšnieks N. Riekstiņš, vietnieks A. Purmalis, sekretāre A. Ceriņa, kasieris E. Bērstis un biedrzinis Fr. Ritums. Sākot ar 22. sept. koris uzsāk dziesmu svētku programmas sagatavošanu. Koŗa mēģinājumi notiek sestdienās no pl. 6.00 — 8.00 vakarā draudzes namā, 828 S. Rose ielā. Jauni dziedātāji var pieteikties ikvienā balsī.

Sv. Jāņa ev.-lut. latviešu draudzes dāmu komitejas 5 darbības atceres dievkalpojums notika 23. sept., to kuplināja dziedone E. Freimane. Pēc dievkalpojuma baznīcas pagrabā notika azaids ar māc. J. Turka galda runu pārskatu sniedza dāmu komitejas pr-ce E. Jansone. Apsveica draudzes priekšnieks J. Ķinēns, Latv. b-bas dāmu komitejas pr-ce E. Meija, Jaunatnes kopas pr-ks Ģ. Biekēns, draudzes skolas padomes pr-ks R. Feimanis, draudzes dibinātāju vārdā J. Grotēns un sab. darb. —Teodors Kalniņš. Pēc tam sekoja Dr. J. Ponnes referāts par dzīvi Samo salā, kuŗu papildināja ap 200 krāsu uzņēmumiem.

Svētdien, 30. sept., pl. 4.00 pp. latviešu biedrības namā sv. Jāņa ev.-lut. draudze rīko prof. Dr. T. Celma lekciju „Cilvēces eksistences jautājums." Ieejas maksa pret ziedojumiem no $1.00, studentiem un mācības iestāžu audzēkņiem — brīva.

V. M.

—Ja sievietē grib dzīvot laimīgi ar savu vīru, viņai tas jāmīl druskū, bet jāsaprot pilnīgi. Turpretim vīram sieva jāmīl ļoti, bet nav jāmēģina saprast nemaz.

MILVOKU CHRONIKA

Milvoku aktieŗu kopas teātŗa izrāde, kas notika 22. septembrī, bija ļoti labi apmeklēta. Izrādi noskatījās vairāk kā 500 personu. Labvēlīgs bija apstāklis, ka tā bija šoruden pirmā izrāde šajā pilsētā, bet droši var arī pieņemt, ka daudzus ļoti ziņkāroja jaunās telpas. Kā par pašu izrādi, tā arī par telpām cilvēku bija patīkami pārsteigti.

6. oktobrī Milvokos viesosies Amerikas latviešu teātŗa Nujorkas ansamblis ar Jūdžina O'Nīla lugu Anna Kristī. Minēto izrādi šeit organizē DV apvienība un tā notiks Luteraņu centra zālē, 1113 W. State St. Sākums plkst 7 vakarā.

VAI ĒĢIPTĒ GATAVOJAS JAUNA REVOLŪCIJA?

Nasere ārpolitika un diplomātija

Latvijas Amerikā Londonas korespondenta politiskās piezīmes

Neraugoties uz savstarpējiem strīdiem, beidzot ir nolemts Suecas jautājumu nodot Apvienoto Nāciju ilgajām debatēm. Interesanti būtu zināt, vai sērs Antonijs Īdens piekāpies tādēļ, ka vēlējies izlīgumu ar opoziciju, vai arī tas ir jauns diplomātisks manevrs, — citiem vārdiem, viņš atzinis, ka laiks strādā nevis pulkveža Nasera, bet gan Anglijas un Francijas labā.

Nebūtu domājams, ka Anglijas premjērs, kurš parlamenta debatēs izcīnīja pilnīgu uzvaru, būtu nolēmis piekāpties. Neticami arī liktos, ka viņu vilinātu jauns ASV aizdevums, kurš apgrūtinātu jau tā nestabilo Anglijas finanču politiku. Drīzāk jādomā, ka sērs Antonijs būs samanījis jaunus vējus, kas pūš pāri Nasera valstij — arvien pieaugošo opoziciju citās arabu valstīs. Ne jau tas vien, ka Nasers steidzas no vienas konferences uz otru, bet arī tas, ka viņš savu pretinieku, bijušo prezidentu ģenerāli Nagibu nosūtījis uz El Tor koncentrācijas nometni. Vairāk nekā divi gadi Nagibs atradās mājas arestā, bet bieži vien viņš divu noslēpumainu kungu pavadībā ticis redzēts Kairo ielās. Tagad valdībai šī izolācija izlikusies nepietiekama, un revolūcijas izkārtnei Nagibam bija jāpazūd aiz slavenās koncentrācijas nometnes mūriem.

No Kairo aprindām Londonā pienāk pārbaudītas ziņas, ka pret Naseru pēdējā laikā veidojas arvien spēcīgāka opozicija. Galvenais šīs pretestības kodols ir Ēģiptes inteliģence, kas arī revolūcionārajās tīrīšanās vissmagāk cietusi. Tā, piemēram, Kairo universitātē esot vairs tikai 15 priekšrevolūcijas laika mācības spēki — pārējie devušies „brīvprātīgi darbos uz provincēm". Studentus uzņemot universitātē, nevērtējot to spējas, bet gan revolūcionāros nopelnus, priekšroku dodot galvenokārt jauniešiem no armijas aprindām.

Rūpniecības un saimniecības aprindas Nasera saimniekošanu uzskatot par „lielāko mūslaiku kļūdu". Vēl 1955. gada 1. janvārī Ēģipte uz sava konta varējusi rakstīt 137 milj. mārciņu, bet jau tā paša gada 31. decembrī atlikušas vairs tikai 55 milj. mārciņu. Ar šausmām eksperti vērojuši, ka Ēģiptes vienīgā eksportprece — kokvilna tiek iemainīta pret Austrumu bloka ieročiem.

Ir zināms, ka Ēģipte pēckara gados dzīvoja galvenokārt no Anglijas kara parādu atmaksājumiem, kas tagad iesaldēti. Ir arī zināms, ka Nasera padomdevēji maldījušies, aprēķinādami Suecas kanāla ienākumus uz 35 miljoni mārciņām — labākā gadījumā ienākumi varot būt 10 miljoni. Šīm kļūmēm vēl jāpieskaita Asvanas dambja projekta sabrukšana — 1,4 miljardi dolaru netika aizdoti! Tāpat mazzemniekiem sadalītā zeme paliek atmatās, jo apsolīto traktoru un darba rīku vietā Nasers iepircis kaujas lidmašīnas un tankus.

Angļi un citi ārzemnieki, kas atgriežas no Ēģiptes, apgalvo, ka Nasera ugunīgās runas esot kā pātaga līdz nāvei nogurušam ēzelim, kas vairs nevēlas vilkt. Ja arī šīs ziņas ir patiesas, tad tomēr būtu vieglprātīgi nenovērtēt spēku, kas stāv aiz Nasera, un tas ir — armija. Pulkvedis Nasers armiju ir pecēlis par visas valsts dzīves veidotāju. Viņš virsniekiem un karavīriem ir devis labus dzīves apstākļus, un to sabiedriskais stāvoklis ir tāds, kāds tas nekad nav bijis. Politiskās mācības stundās „atbrīvošanas armijas" piederīgiem tiek iekalts, ka tie ir ne tikai Ēģiptes mugurkauls, bet ka nākotnē tiem būs jāuzņemas arī vadošā loma visās arabu valstīs. Visas pazīmes rāda, ka Nasers ir izlēmis savu zemi vadīt bez naudas — balstoties tikai uz vienu faktoru — varu!

Un beidzot, — ko var teikt par Nasera ārpolitiku un diplomātiju? Atskaitot Austrumu bloka valstis, nevienā valsts nav draudzīgās attieksmēs ar šo „Hitleru miniatūrā". Pat Nasera pūles citu arabu valstu valdnieku acīs iztēlot „visarabu valsti", ir daļēji izrādījušās veltīgas. Gandrīz visas šīs valstis pulkvedim Naseram apliecinājušas savu lojalitāti, bet kādēļ gan tad „visarabu valsts diktātors" traucas no vienas konferences uz otru? Kāda gan mīlestība pret viņu varētu būt Marokas sultānam, kas joprojām ar Franciju saskatot izdevīgus saimnieciskus darījumus? Vai Nasera naida propaganda to netraucē? Arī Ib Sauds Nasera bankrota politikai piešķīris tikai 10 miljoni dolarus. Un Jordanas karalis Huseins, kas gan padzina Glub Pašu, bet vairāk baidās par savu troni nekā jebkurš cits, neveltīs lielu uzticību vīram, kura politiku viņš apzīmējis par „vājprātīgu". Libanona, kuŗa uzskatāma par visdemokratiskāko un saimnieciski veselāko arabu valsti, uz tautas spiediena pamata gan atbalsta Naseru, bet skaidri saredzamas valdības pūles no pulkveža bankrotā politiks distancēties. Beidzot Iraka un Persija — šīs abas valstis vienmēr ir distancējušas, jo kaut vai tikai veikalniecisku iemeslu dēļ tām jāturas pie Rietumiem.

Pēc notikušajām konferencēm arabu valstu starpā redzams, ka šīs valstis gan morāliski atbalsta Nasera Suecas kanāla nacionalizāciju, bet praktiski nevēlas darīt nekā, lai tam palīdzētu. Kad Nasera kara ministrs Amers beidzot pieprasījis atklātu arabu valstu deklarāciju, ka tās nostāsies Ēģiptes pusē kara gadījumā ar Angliju un Franciju, viņš piedzīvojis savu smagāko fiasko.

Lai kaut kā noslēptu savu neveiksmi ar citu arabu valstu galvām, Nasers mēģina iespaidot plašās tautas masas. Dienu un nakti no Kairo tiek raidīti „panarabiski" saukļi. Šo „Arabu Balss" raidītāju gan atbalsta visas valstis, bet dzird apgalvojam, ka pavisam drīz pienāks diena, kad Nasers ar savu vieglprātīgo politiku būs izracis pats sev kapu!

Ja viss augšminētais ir patiesība, ar to tad arī izskaidrojama sēra Antonija cīņas neatlaidība un relzē diplomātiskā manevrēšana. Ja Anglijas premjērs nekā cita nav panācis ar vienību koncentrēšanu „Vidusjūras telpā", tad vismaz kopš kanāla nacionalizācijas Anglijas un Francijas kuģi dodas cauri Suecai un maksā ar iesaldētiem banku čekiem, citiem vārdiem — tie nemaksā Naseram nekā. Bet paveroties dziļāk, rodas iespaids, ka Anglijas un Francijas „varas politika" un „zobena žvadzināšana" nav tikai tādēļ, lai aizkavētu Naseru no tālākiem pirātu stiķiem, bet gan lai ar saimniecisku blokādi pilnīgi sagrautu Ēģiptes saimniecību un radītu katastrofālus apstākļus, citiem vārdiem. — raditu jaunu revolūciju.

G. Z.

NAPOLEONA ARMIJA DEZERTĒ

Amerikāņi pašlaik Spānijā uzņem filmu „Lepnums un kaislības", kuŗas galvenie notikumi vijas ap spāņu brīvības cīņām pret Napoleonu. Filmu sabiedrībai nav bijušas grūtības sameklēt statistus — brīvības cīnītājus, jo ja kaut kur jāiet pret Napoleonu, tad spāņi, vairāk kā pēc gadu simteņa, ir sirdīgi laudis — kaut vai filmā. Vajadzīgo 2000 „brīvības cīnītāju" vietā pieteikušies tik daudz statistu, ka pietiktu pāris divīzijām. Bet — filmai ir vajadzīgi arī francūžu tēlotāji. Gandrīz neviens spāņu statists nav vēlējies kļūt francūzis. Tikai tad, kad francūžu tēlotāju algas paaugstinātas par 100 proc., amerikāņiem izdevies savervēt Napoleona karavīrus. Šiem lielo algu ierāvējiem par „tēvzemes nodevību" iznācis tomēr pamatīgi ciest, jo spāņi visas lietas uztver karstasinīgi. Jau pirmā sadursmes skata filmēšanas laikā „spāņi situši „francūžus" tik sirdīgi, ka Napoleona armijas lazaretē ievesti tādi ievainotie, kuŗu pārsēji sārtojušies ar īstām asinīm. Nākošo kaujas skatu amerikāņu filmu ļaudīm nācies atlikt, jo savervētā Napoleona armija jau pirms kaujas dezertējusi . . .

As.

CEĻA VĀRDI

Tam, kas reiz ir iejūgts, mūžīgi arī jāvelk smagais jūgs.
Pēters Rozegers.

*

Tikai šaurs ceļš ved no chaosa skaidrības pasaulē. Un dzejneks to izcirtis ar savu vārdu mākslu.
Hemingvejs.

*

Mākslā visām teorijām ir tāda pati nozīme kā ārsta receptēm: lai tās līdzētu, tām ir jātic.
Goethe.

*

Māksla raksīt pastāv gudrībā — zināt visus likelos, skaistos vārdus, bet no tiem izvairīties.
Ernests Hemingvejs.

LATVIEŠU TAUTAS DZIESMAS SKAN VĀCIJĀ

Reti vācu prese veltījusi tik daudz uzmanības latviešiem kā šinī septembrī. Šoreiz tas noticis krāšņo latviešu tautas tērpu un mūsu īpatnējo tautas dziesmu un tautas deju dēļ.

Vēl nav noklususi atbalss spožajam tautas deju festivālam, kas jūlija beigās notika Neistatē (pie Libekas), un pazīstamais vācu žurnāls sievietēm — „Ihre Freundin" 11. septembra numurā 2 lappušu garā rakstā ar daudzām krāsainām ilustrācijām sniedz šī sarīkojuma atreferējumu. Vienā uzņēmumā redzama arī Hamburgas latviešu biedrības deju trupa, un raksta autors tai veltījis visai cildinošus vārdus.

„Dzimtenes dienas" ietvaros daudzās vietās Vācijā notika sarīkojumi, un tajos piedalījās dažādu tautu grupas savos īpatnējos tērpos. Sevišķu akcentu šīm dienām it visur piešķīra vācu bēgļu grupas no Silēzijas, Austrumprūsijas un Pomerānijas. Līdztekus tām varēja redzēt arī baltiešu, ungāru u. c. Austrumeiropas trimdinieku grupas savos tautas tērpos. Tā divi Hesenes laikraksti „Fränkisches Volksblatt" un „Main Post" 10. sept. numuros vairākslejīgos, illustrētos rakstos ziņo par „Dzimtenes dienas" svinību norisi Vircburgā. Kamēr pirmais laikraksts ievietojis uzņēmumu, kurā redzamas četras Virceburgas tautietes un 2 tautieši Rucavas un Alsungas tautas tērpos, „Main Post" šo pašu grupu rāda jaunās universitātes priekšā sarunā ar kādas vācu grupas dalībniekiem. Starp citu, abos uzņēmumos redzams arī vircburgietis Brīvnieks, kas daudz laika un enerģijas ziedojis Virceburgas latviešu skolai, mācīdams skolniekiem tautas dejas.

Latviešu vārdu vairākkārt piemin. nēja arī septembra vidū trīs lielie Vestfāles laikraksti — „Freie Presse", „Westfälisches Volksblatt" un „Westfalen Zeitung". Tas notika sakarā ar tautas deju nedēļu Vēvelsburgā, kura risinājās no 4. līdz 11. septembrim. Latviešus tur reprezentēja Augustdorfas latviešu ģimnazijas tautas deju un dziesmu ansamblis skol. M. Tingura vadībā. Vāvelsburga ir neliels, ciemats Paderbornas tuvumā, un tās lepnums ir senatnīga pils, kurā reiz mituši bruņinieki, bet kas kara pēdējā posmā bija kluvusi par Himlera rezidenci un slēpusi daļu tā arhīva. Bez latviešiem raibajā tautas deju un dziesmu parādē reprezentējās arī franču, italiešu, īru un vācu dejas grupas. Bija arī tautas deju grupa no Austrumvācijas (Tīringijas), kā arī no Dienvidslavijas. Abas pēdējās bija loti efektīgi tērptas un, liekas, arī īpaši apmācītas. Seviški nēdēļā saistīja uzmanību ar vingri nodejotām serbu, dalmaciešu un maķedoniešu dejām, kas īstenībā bija choreografiski stilizējumi pēc tautas deju motīviem. Lietpratēju komisija, vērtējot atsevišķo grupu sniegumu, bija pret izskatīgajiem Zagrebas studentiem daudz atturīgāka par skatītājiem. Tā viens no svētku nedēļas organizētājiem šo vērtējumu formulēja sekojoši: „Īstās tautas dejas dejoja tikai trīs grupas — tie bija latvieši, franči un itālieši!"

Sarīkojumu vainkne Vēvelsburgā un apkārtējos ciematos ilga veselu nedēļu. Bez dziesmām un dejām savs laiks bija paredzēts arī dalībnieku (tie gandrīz visi bija jaunieši) pārrunām par Eiropas tautu likteņiem un to kultūrālo kopību. Zīmīgi, ka tajās piedalījās tikai daži, laikam izredzētie, Austrumvācijas un Dienvidslavijas grupu reprezentanti.

Augustdorfas ģimnazisti, kas Vēvelsburgā viesojās jau otru gadu, guva daudz draugu un labas atsauksmes par sniegtajiem priekšnesumiem. Visas trīs min. avīzes publicējušas arī vairākus uzņēmumus, kuros redzama gan latviešu grupa, gan arī atsevišķi tās dalībnieki.

Septembris kļuvis par latviešu tautas mākslas mēnesi vācu presē.

DV FONDA GRĀMATNĪCA,
72. Queensborough Terrace, London, S.W.2., England,
pieņem mūsu laikraksta abonēšanas maksu un sludinājumus.

PASAULES POLITIKAS DEGPUNKTĀ

Te kaut kur ož pēc pulvera . . .

Vērtīgi propagandas izdevumi

Mēnešrakstu „Freedom's Facts Against Communism" (organizācijas All-American Conference to Combat Communism izdevums) var pasūtināt, rakstot uz sekojošu adresi: All-American Conference — 917 15th Street, N. W., Washington 5, D. C. Cena ir $3,00 par gadu. Augšminētā organizācija apvieno amerikāņu organizācijas ar apm. 50 milj. dalībniekiem.

Free Europe Committee, Inc. — 110 West 57th Street, New York 19, N. Y. izdod „News from behind the Iron Curtain", cena $3,00 par gadu. Turpat var pieprasīt arī vēl citus informācijas izdevumus.

Izdevums „The Baltic Review" iznāk trīs reizes gadā, un to izdod Komitejas Igaunijas, Latvijas un Lietuvas brīvībai. Pieprasīt: 270 Park Avenue, New York 17, N. Y.

KĀDAS JAUNAS ŠLIMĪBAS BRIESMAS

Pagājušā vasarā Toronto novēroti vairāki saslimšanas gadījumi ar bērnu triekai līdzīgu slimību. Rīcerdale izolācijas slimnīcas vadītājs Dr. Hannah domā, ka mazākā mērā šī slimība — meningo encephalitis (smadzeņu un smadzeņu plēves iekaisumi) bijusi jau agrāk, bet visi gadījumi diagnozēti par bērnu trieku. Šinī vasarā no 70 izolācijas slimnīcā ievietotajiem bērnu triekas slimniekiem tikai 5 konstatēja bērnu trieku. Pārējiem 65, vecumā no 10—40 gadiem, pēc sīkākas izmeklēšanas atrada jaunās slimības dīgļus. No bērnu triekas to var atšķirt, izmeklējot slimnieka mugurkaula šķidrumu. Slimības pirmie simptoni ir galvas sāpes, slikta dūša, vemšana, ādas izsitumi un drudzis.

Pacienti izveseļojas apmēram nedēļas laikā, bet slimībai ir ilgstošas sekas. Apmātība, kas slimniekus pārņem jau slimības laikā, atgriežas periodiski pēc vairākiem mēnešiem. Slimībai seko chronisks bezmiegs, nakts murgi. Mazs procents slimnieku dažas dienas cieš no īpata veida prāta aptumšošanās: kliedz un kļūst nevaldāmi. Ārsti slimniekiem ieteic gultas mieru, labu barību.

Nedaudzos gadījumos pēc izveseļošanās slimniekā novērotas sākas rakstura pārmaiņas. Daži kļūst nervozi un grūtsirdīgi, bet vairums ir dzīves priecīgāki nekā pirms slimības. Visi bijušie slimnieki sūdzas par stiprām periodiskām galvas sāpēm un nogurumu

Statistika rāda, ka jaunajai slimībai nav nekāda sakara ar Salka bērnu triekas pretpoti.

Trimdinieku protests pret Poznaņas prāvu

Tanī pašā dienā, 27. septembrī, kad Poznaņā sāka iztiesāt prāvu pret strādniekiem, kas sacēlās pret komūnistiem, Ņujorkā uz ārkārtēju plenarsēdi sanāca Apspiesto Eiropas nāciju asambleja. Ziņojumu par Poznaņas notikumiem sniedza poļu delegāts Nebešinskis. Kā latviešu pārstāvis runāja O. Rancāns. Asambleja pieņēma protesta rezolūciju.

TOP MILZU JŪRAS AIZSPROSTS

TŪKSTOŠIEM SKATĪTĀJU APBRĪNO GIGANTISKO DARBU

Šogad interese par Austrumontario Sv. Labrenča upes starptautisko krāču izbūves darbiem ir sasniegusi augstāko pakāpi. Kopš darbu uzsākšanas vairāk par 160 tūkst. personu ir apmeklējušas skatu torņus vai pavadoņu pavadībā piedalījušās Ontario hidroelektriskās komisijas sarīkotajās skaņās, lai aplūkotu daļu no spēkstacija būves.

Apmeklētāji ir ieradušies no visām Kanadas provincēm, lai aplūkotu Sv. Labrenča spēkstacijas projektu, kā arī gandrīz no visām Savienoto Valstu malām un tālām zemēm — ieskaitot Britaniju, Vāciju, Holandi, Italiju, Austrāliju, Indiju un Pakistanu.

Viena no vispopulārākajām apmeklētāju vietām ir paaugstinātā platforma pie vecā lielceļa No. 2 ap Nainmailsrodu, tikai 2 jūdzes no Rūzvelta tilta Kornvalas priekšpilsētā. Tur ir plašs auto novietošanas laukums, kas var uzņemt ap 100 automobiļu, un tas parasti katru dienu ir pilnīgi aizņemts, bet nedēļu nogalēs pat pārpildīts apmeklētājiem, kas vēlas redzēt būvdarbus.

Pret skatu platformu Ontario hidroelektriskā komisija ir novietojusi lielu karti. Pavadoņi to izmanto, lai apmeklētājiem izskaidrotu celtnes svarīgāko daļu gaitas attīstību.

Kāds cits apmeklētāju skatu tornis pie 2. lielceļa ir novietots pie skatiem bagātā Long Sault Rapids. Tur daudzi apmeklētāji saņem savus pirmos paskaidrojumus par aizsprosta būves gaitu. Tie tad dodas pie spēkstacija projekta skatu torņa pēc tālākiem paskaidrojumiem, un ar autobusu brauc zem kanāļiem uz pašu spēkstacijas vietu.

KAD TRAKTORA VIETĀ VĒL ARA AR ZIRGU

Kanadiešu žurnāli stāsta par rudeni Kanadā pirms 40 gadiem

Pirms 40 gadiem šī raksta autors bija lauku zēns kādā saimniecībā, 50 jūdžu no Toronto. Tanī laikā rudens bija pārpilnības sezona. Tas bija arī sagatavošanās sezona gaŗai, aukstai ziemai. Pat tik nelielā attālumā no lielpilsētas ģimenes ērtības bija atkarīgas no visai dažādiem rudens darbiem un uzdevumiem.

Moderno satiksmes līdzekļu vēl nebija. Dzelzceļi kalpoja mazpilsētām un ciemiem, lauksaimnieki no mazpilsētām un sādžām pieveda savas preces vairumā ratos ar zirgiem. Motorizētie satiksmes līdzekļi vēl arvien bija mēchaniska kuriozitāte, nevienam lauksaimniekam vēl nebija automobiļa. Tai laikā smagie automobiļi tikai labos laika apstākļos varēja braukt pa nebruģētiem lauku ceļiem.

Tikai pirms 40 gadiem apelsīni vēl bija Ziemassvētku gardums, — kaut gan tagad tie pieejami visu gadu un dabūjami vislielākā izvēlē. Naftas apkure vēl nebija izmēģināta. Tiesa, lauksaimnieki kurināja ar oglēm. Tomēr krietnu daļu viņu kurināmā deva pašu meža gabali. Un tikai nedaudziem bija motorzāģi, ko nozāģēt malku pavardiem un krāsnīm. Tie lietoja 2 vīru šķērszāģus, kuŗus motora vietā vilka viņu pašu spēcīgie muskuļi.

Mūsu dienās lielākā daļa lauksaimnieku, kas dzīvo sasniedzamā attālumā no pilsētām, savus lopus nogādā uz tirgu un sava galda vajadzībām pērk jau miesnieka sagatavotu gatavu gaļu. Pirms divām paaudzēm viņi paši kāva lopus. Cūkgaļa, ko ziemas vajadzībām uzglabāja sasālītu īpašās mucās, bija galvenā pārtika visu ziemu.

Pirms 40 gadiem gatavošanās ziemai bija visai plaša un dažāda, ko tagad vairs nemaz nepazīst. Kartupeļu maisus, turnipšu, burkānu un biešu tīnes uzglabāja ziemai. Ja lauku saimniecībā bija auksts pagrabs, viss bija labi. Ja nebija, dārzeņus novietoja sakņu telpās. Lauksaimnieces sagatavoja simtiem burku konservu — auglu un dārzeņu. Nolika mucas ar ābolīem un rūpīgi ievīstītus bumbieŗus ziemas vajadzībām.

Tagad gandrīz visi labākie augļi nonāk tirdzniecības noliktavās, kur tos uzglabā pie zinātniski izpētītām temperatūrām, kuŗas attiecīgi regulē. Rūpīgs dārzkopis var noglabāt savas ģimenes vajadzībām dažas kastes izmeklētu ābolu, bet kaut kā vairs nav jūtama individuāla gatavošanās ziemai.

Ne visa rudens raža bija kultivēšanas rezultāts. Daudzām lauku saimniecībām gar žogu malām auga mežābeles. Mazie, skābie āboļi bija laba izejviela želejai. Sievietes un bērni vasaras beigās lasīja meža ogas.

Šur tur gar žogiem auga arī meža vīnogas. Arī vīnogas pārstrādāja želejā. (Tikai nedaudzas izstrādāja vīnā; lielākā daļa no Ziemeļirijas un Anglijas iecelojušie lauksaimnieki vīnu ieskatīja par grēcīgu lietu). Purvos auga kazeņu krūmi. Kazenes konservēja plāceņu pildījumiem.

KĀDĒĻ KANADĀ NAV SĒŅU?

Vairāk kā pirms simts gadiem ziemu gaļas lielāko daļu dabūja no gaisa. Pasta baloži milzīgos baros pārlidoja zemi. Tos nošāva un iekonservēja. Pirms kādiem 40 gadiem tie izzuda.

Ontario province robežo ar meža apgabalu. Šur tur meži vēl arvienu dod valriekstus, skabardžu riekstus un melnos valriekstus. Bet tie lēni izzūd. Pirms 4 gadu desmitiem bija vēl saldie kastaņi, bet sērga, kuŗu caur Sav. Valstīm ievazāja no Orienta, iznīdēja kastaņu kokus.

Vēl kāda brīvās dabas dāvana, kas gandrīz izzudusi, ir sēnes, kas strauji izzūd Ontario dienvidos. Sēņu bija pa pilnam, kad laukus apstrādāja ar zirgu arkliem, tomēr tikai nedaudzi kanadieši sekoja kīniešu paraugam un sēnes žāvēja, lai tās varētu uzglabāt ilgākai izmantošanai.

Riekstus ievāca pēc pirmajām rudens naktssalnām. Ap to pašu laiku rūpīgie un piesardzīgie lauksaimnieki sāka „nobankot" savas istabas: — novietoja salmus gar pamatiem un viegli apmeta ar zemēm, lai pasargātos pret stipru salu. Ragavas un kamanas sagatavoja lietošanai.

Priekšlogus un priekšdurvis ielika jau laikus, kamēr vēl nebija parādījies pirmais sniegs, — parasti ap oktobŗa vidu. Kad iestājās sals, sākās rudens lopu kaušana. Lauksaimnieces gatavoja recekļus, tiem izmantoja cūkgaļu, sagrieztu gabaliņos, galvenokārt no galvām, taisīja desas. Daudzām lauksaimniecībām bija pašām savas kūpinātavas, kur šķiņķi un bekoni šūpojās virs lēnas, dūmainas uguns, kam lietoja riekstkoka skaidas.

Bija krietni daudz darba, lai sagatavotos ziemai; tomēr pat neko daudz nedomājošais lauku jauniets, kas tikai nedaudz piedalījies ģimenes sagatavošanās darbos, izjuta zināmu nodrošinātības izjūtu, ko dod dabas bagātība, redzot tīnes, mucas, burkāžas, pudeles un grozus, kas bija sagatavoti ziemai.

Mūsu dienās, lai būtu nodrošināta iztika, vairāk pārtikas uzkrāj milzīgās noliktavās, kad ievāc ražu. Tomēr tas nav tas. Ir grūtāk iztēlē iedomāties šīs ainas nekā atcerēties pārbrīvēto lauku saimniecības pagrabu, kāds tas bija pirms 40 gadiem.

Leks Šregs

POLICIJA „ATKLĀJ KĀRTIS"

Pēc 30 gadu starplaika Essenē, Rietumvācijā, atklāta Internacionālu policijas izstāde, kuŗā piedalās 18 valstis. Pēdējā šāda veida izstāde notikusi 1926. gadā Berlīnē. Izstādes sagatavošanai bez vācu Bundesrepublikas sevišķas pūles veltījusi arī Anglija, ASV, Argentīna, Francija, Indonēzija, Holande, Austrija un Šveice.

Jau pirmajās dienās izstādi apmeklējuši vairāki simttūkstoši apmeklētāju, un parasto ziņkārīgo vidū ir gandrīz visu pasaules valstu kriminālās un kārtības policijas vadošie darbinieki, jo reti kad kā šinī izstādē 18 dažādu valstu policija atklāj savas kārtis. Izstādē redzami gandrīz visi iespējamie līdzekļi noziegumu apkarošanai un noziedznieku ķerstīšanai. Daža lieta likusi izbrīnā ieplest acis pat piedzīvojušiem kriminālpolicistiem. Izstādītas arī visdažādākās banku nodrošināšanas ierīces pret laupītājiem, un ierīces satiksmes regulēšanai un negadījumu novēršanai. Izstādes vēsturiskajā nodaļā redzamas nevien senās likumu grāmatas, uniformas un vareni zobeni, bet arī viduslaiku spīdzināšanas ierīces — mocību krēsls ar apm. 2000 asām naglām, spāņu zābaki un neskaitāmi citi baigi „daikti", ar kuŗu palīdzību savā laikā kārtības sargātāji pūlējušies noskaidrot vajadzīgo. Netālu no šīm ierīcēm redzams arī amerikāņu militārās policijas melu detektors, un launas mēles apgalvo, ka tas esot vēl briesmīgāks spīdzināšanas rīks nekā nagu maucamās ierīces.

Mūsu pārstāvji Zviedrijā
pieņem laikraksta abonēšanas maksu un sludinājumus:
DV Stokholmas nodaļa,
Box 220, Stockholm 1
A. Kroders,
Karlsviksgatan 1, 1., Stockholm K.
Nauda iemaksājama postgiro 359973

ALFREDS VILNIS

(17. turpinājums)

Aiz klints bluķa atskanēja žēls jēra blējiens, un pēc nepilnas stundas es sēdēju ap pārējiem karavānas dalībniekiem pie ugunskura, rokā turēdams gaŗu iesmu ar maziem jēra gaļas gabaliņiem. Kā aizdaru nolika zaļos turku piparus, kas patīkami cirta mēlē. Aizmigu tāpat kā arabi, ietinies tunikā, muguru piespiedis tuvākajam kamielim, siltumu meklēdams.

Mazās arabietes vecākā brāļa auto bija vēsturisks franču „Citroens". Asākajos ceļa līkumos virsbūve sasvērās tā, ka likās, ka tā tūlīt kritīs kādā aizā, kuŗu ceļa sākumā bija ļoti daudz. Visa mašīna grabēja, un motors tarkšķēja tik spēcīgi, ka netīrie arabu suņi sādžās, kam braucām cauri, bēga pa gabalu. Katrā nākošajā sādžā pieturējām, lai uzņemtu kādu arabu. Tie mazajā vāģī iespiedās līdz ar lielām paunām, dažam rokā nebija nekā vairāk, kā trīs dzīvas vistas, ko viņš nesa ar galvām uz leju, kā mēs Eiropā bijām raduši nest roses līgavām. Biju iespiests vāģa stūrī un nevarēju sagaidīt brīdi, kad mani izlaidīs no sprosta, kas jau sāka smirdēt pēc vistu mēsliem un arabu sīpolainajiem izgarojumiem.

Kad nonācām Tazā un iebraucām kādas arabu kafejnīcas pagalmā, nakts jau bija tumša. Mani ieveda telpā, kas bija apgaismota tikai ar sveci. Lai sēžot un gaidot.

Kad acis aprada ar tumsu, pamanīju vēl otru vīru, kas, tāpat kā es, bija tērpies arabu tunikā, bet kuŗa sejā nemanīja arabu melnīgsnējos vaibstus.

„Labvakar," teicu franciski, atvainodamies, ka neprotu arabiski.

„Bonsoir," atbilde bija īsa.

„Jūs neesat arabs?"

„Nē," vīrs atbildēja, iznākdams sveces gaismas ielokā un man sniegdams roku.

Tas bija Gičs. Sarokojāmies. Man kabatā bija viņa fotografija un uzdevums viņu nodot franču žandarmērijas rokās. Viņam bija nazis, ar ko bija nodūris kantīnes seržantu un kapteiņa revolveris ar trim lodēm.

Kāds vēl neredzēts arabs ienesa kafiju un sviestmaizes.

„Cik man ilgi vēl te būs jānīkst?" skarbi noprasīja Gičs.

„Bagāžas vagona pavadonis, kas jūs vedīs uz Kasablanku, brauc šeit gaŗām katru otro dienu. Šovakar jūs dosities tālāk. Arī jūsu istabas biedrs, kas tāpat ir bijis leģionā."

„Kādas tautības esi?" Gičs jautāja, kad arabs bija izgājis.

„Latvietis," pirmoreiz leģiona laikā atklāju savu īsto tautību.

„Angliski neproti?"

„Protu. Tu esi anglis?"

„Kas tev par daļu, kas esmu? Vai tavas vecmāmiņas priekšvārdu tev esmu prasījis?"

„Tev nav ar mani jārunā, ja negribi," es ierāvos atpakaļ savā kaktā. Prātoju, vai nebūtu iespējams kaut kādā veidā sazināties ar policiju, lai tā varētu Gīču apcietināt. Tazu nepazinu. Ja spētu izkļūt līdz ielai un satikt kādu eiropieti, tam varētu lūgt paziņot policijai. Bet Gičs mani visu laiku novēroja. Ja es spertu kādu nepārdomātu soli, tad mani varētu pārsteigt kantīnes seržanta liktenis. Ja es spētu iemantot Gīča uzticību, tad varbūt būtu vieglāk veikt uzdevumu.

„No kuŗas vienības esi?" Gičs pēkšņi jautāja.

„No Viņas Majestātes pils gvardes."

„Atvaino manu iepriekšējo skarbumu," Gičs bija sapratis, ka arī mani neinteresē viņa veemāmiņas mūlas dēkas.

„Un tad?"

„Mēs esam vienā podā. Mums būtu jāturas kopā, nevis jāstrīdas."

„Tavā pilsētā gaisma aust vēlu," tēloju apvainotā lomu.

„Es izbēgu no Saīdas," Gičs sāka savu bēgšanas stāstu, noklusēdams seržanta nāvi un naudas zādzību, bet atklādams, ka no Kasablankas grib doties uz angļu Dienvidāfriku.

Teicu, ka arī es savu bēgšanu sāku Saīdā, jo Gičs par to varēja informēties pie arabiem, kas bēgšanu organizēja. Stāstīju, ka esmu no Sidi Pel Abbesas mūzikas rotas un ka kopā ar deju orķestri caur Saīdu braucu atpakaļ uz turieni. Apstājoties Saīdā uz naktsguļu, piesavinājos orķestŗa vadītāja kasi ar piecdesmit tūkstošiem un ar kādu arabu taksometru devos uz Marokas robežu.

„Kurp gribi doties no Kasablankas?"

„Nezinu. Man ir vienaliga," atbildēju.

„Mani Kasā gaidīs draugi. Ja tie būs ar mieru arī tevi aizvest uz kuģa, kas dodas uz Kapštati, vari braukt līdz," necerēju, ka Gičs man piedāvās savu palīdzību.

„Vai Saīdā nedzirdēji par manu bēgšanu?" pēc brīža Gičs atsāka sarunu.

„Nē. Es izbēgu tūlīt pēc mūsu ierašanās kazarmās."

Ienāca arabs, atnesdams Gīčam civīlo tērpu.

„Pārģērbieties arī jūs," arabs norādīja uz manu vistokli.

„Kur tu dabūji civīlo?" Gičs no jauna kļuva aizdomīgs.

„Orķestŗa seržanta somā. Tam Tiaretā, kur spēlējām, bija draudzene, kas vairāk mīlēja privātās drēbes . . ." priecājos, ka tik ātri spēju izdomāt melus. Biju iepriekš aizmirsis padomāt, ko atbildēt, ja šāds jautājums man tiktu uzdots.

Kad bijām pārģērbušies, arabs iestiepa divus grozus, līdzīgus tam, kādā biju pārbraucis Marokas robežu.

„Vai man atkal būs jāsmok šai sprostā?" Gičs bija pavisam neapmierināts. Tātad arī viņš bija braucis to pašu ceļu, ko es. Nelīdzēja nekas. Ja gribējām nokļūt Kasablankā, vajadzēja no jauna ļauties sevi ieslēgt grozos, ko nogādāja stacijā vilciena pienākšanas laikā.

„Preču stacijas ceturtais ceļš," arabs, kas mūs iemeta preču vagonā, franciski teica vagona pavadonim.

„Un nauda?" tas atjautāja. Caur groza caurumiem redzēju, kā arabs pavadonim, kas bija eiropietis, rokā iespieda aploksni.

„Mersī. Tikai tā ir pirmā un pēdējā reize, kad vedu divus," pavadonis noteica, aiztaisīdams durvis.

Kad vilciens bija sācis kustēties, mūsu grozus ievilka vagona kaktā un tiem priekšā aizkrāva citus vistokļus.

„Tā kā līdz Kasai no jums nedzirdētu neviena vārda," cilvēku kontrabandists mūs brīdināja.

Gulēdams šaurajā sprostā, prātoju, kādā veidā man beidzot būs iespējams kontaktēt policiju, lai izbeigtu kutinošo situāciju ilgstoši atrasties kopā ar vīru, par kuŗu nevarēju citādi domāt kā par dezertieri un slepkavu. Nebija nozīmes uzrakstīt uz zīmītes „preču stacijas ceturtais ceļš" un zīmīti mēģināt izmest no vagona. Marokā nebija indiāņu, kas no dažām nenoteiktām zīmēm varētu pateikt, kurp devies ienaidnieks. Nebija arī varonīgu trapeŗu, kas man nelūgti nāktu palīgā. Vienīgais, kas man atlika, bija gaidīt un censties nepalaist gaŗām izdevīgu momentu Gīča nodošanai policijai.

Mūsu vagonu, kad Kasablankas stacijā bija izkrauti gandrīz visi citi vīstokīi, novirzīja uz ceturtā ceļa otrā dienā, īsi pirms pusdienas. Vagona pavadonis atraisīja virves, ar ko bija pārsieti grozi un, atstājis mūsu rīcībā katliņu ar siltu ēdienu, aizgāja, durvis aiz sevis nenoslēgdams, ieteikdams vagonu neatstāt pirms tumsas iestāšanās.

Ēdiena katliņu iztukšojām ar vienu pašu karoti.

„Mēs iesim no vagona prom tūlīt," teica Gičs. Man tas bija ļoti pa prātam, jo dienas laikā varēju vieglāk mēģināt policijas uzmanību vērst uz mums. Tomēr, lai vēl pēdējā brīdī neatmodinātu iesnaudušo Gīča uzmanību, mēģināju pretoties viņa nodomam:

„Ja Kasas policijai ir paziņota mūsu bēgšana, tad dienas laikā mūs var viegli noķert."

„Vai tu Kasu pazīsti?"

„Nē — neesmu te nekad bijis."

„Tad nerunā pretim. Es zinu, ko daru. Ja bailes nākt līdz, tad paliec te līdz tumsai."

To es nevarēju pieļaut, ka Gičs no jauna attālinās.

„Labi, es eju līdz. Bet tev jāapsola par mani runāt ar taviem draugiem. Vai zini, kur tos sastapt?"

(Turpinājums sekos)

PRINCIS, KURŠ

Dažas atzīmes par Gautam

Ap gadu tūkstoša vidu pirms dzelten
Kristus dzimšanas pasaulē gandrīz vu dēļ
vienlaicīgi darbojās daudzi reliģis- los, lī
ki, filozofiski un literāri ģeniji. Lai mūsu
minam tikai dažus no viņiem: Je- laju a
remija sludināja Palestīnā cerību pēdējie
uz Mesiju, Persijā spredikoja Za- pārējo
ratustra, Tālajos Austrumos darbo- būs cī
jās Konfūcijs. Grieķijā Sokrats sa-
vu mācību dēļ nonāk tiesas priek- Budd
šā, un no Solona idejām dzimst de- ir ietv
mokratija. Ap to pašu laiku Indijā nāvē
un tās kaimiņzemēs no pilsētas uz ko ne
pilsētu ceļoja Buda, sludinādams dzer
savu aristokratisko sāpju un cie- esi n
šanu pārspēšanas mācību. das d
un n
Vīrs, no kuŗa mācībām izaugusi raksts
apmēram 228 milj. cilvēku reliģija, zofisk
ir dzimis Ziemeļindijā, netālu no
Nepalas robežām, kādā turienes ie- Budd
vērojamā valdnieku dzimtā un ie- viško
guvis prinča Sidharta (tas, kuŗš ku, tā
sasniedz savu mērķi) vārdu. Prin- klāsn
cis Sidharts, kuŗš uzaudzīs un dzī- dvēse
vojis pasakainā greznībā, kādā iz- mē. K
braukumā pa ceļam redzējis trīco- raksī
šu sirmgalvi, drudža mocītu slim- Nekā
nieku, aptrūdējušu līķi un mūku ma,
ar apskaidrotības mieru askētis- žīgās
kajā sejā. Redzētās ainas — ve- das
cums, slimības, ciešanas un nāve dzim
princim radījušas tik dziļas pārdo- glābs
mas un dvēseles savilņojumu, ka cieša
29 gadu vecumā viņš kādā nakti snieg
pametis sievu, dēliņu, grezno tēva izdzi
pili un, nogriezis matus un bārdu, „V
dzeltenā askēta tērpā devies pa- Budd
saulē. cums
nas,
Viņš uzmeklējis bramīnus, klau- ar r
sījies viņu mācības, vientuļībā no- nesa
devies grūtākajiem gŗēku nošlošā- Budd
nas vingrinājumiem, līdz atzinis, dzīv
ka ar to nav iespējams izpirkt pa- re.
saules sāpes un ciešanas. Izmisis cieš
princis Sidharts izbeidz askēzi. At- nāk
laidies kupla vīģes koka ēnā pie kas.
Uruvelas, tagadējās Buddhagajas, māt
viņš, redzēdams pārlaicīgu vīziju — ties.
mūžīgu riņķošanu, kuŗā visas būt- labu
nes dzimst, mirst un atkal dzimst nāti
— kļūst Buda, kas aptuveni nozī- apsp
mē „apskaidrotais" vai „apgaismo- un
tais." das
šinī
Daudzas diennaktis sēdēdams un atbi
meditācijā iegrimis, Buda mēģina liek
rast atbildi jautājumam, kādēļ jai
dzimšanas un miršanas loks — tā Tā
sāpju un ciešanu straume — nekad tik
nebeidzas? Beidzot viņš atrod for- ņi
mulu — četras svētās patiesības — mē
kuŗas nolēpust citas reliģiskās pra- mīļ
tošanas vai blakus lietas kļūst pa- bei
mats viņa mācībām.

Par četrām svētajām patiesībām K
Buda atzīst: ciešanas, ciešanu iz- un
celšanos, ciešanu iznīcināšanu un stā
ceļu, kuŗš uz to ved. Šīs atziņas buc
Buda nepatur sev vien, bet kļūst noz
ceļojošs priesteris, kuŗš, savu sko- sav
lnieku un piekrītēju pavadīts, 45 vas
gadus staigādams un sludinādams, Bu
saņem valdnieka godinājumus un tit
tautas cieņu. Dzīves novakarē Bu- nas
da uzmeklē sava tēva pilī kādreiz bu
pamesto sievu, kuŗa visu mūžu vi- —
ņu gaidīdama bijusi uzticīga, uzņem dz

A. VOITKUS

Astrīdas Robežgruntnieces vīnete

35. turpinā

„Nekas nopietns," tas stāst
viss. Pāris dienas mieru, vieglu

Pasmaidījis un draudzīgi zē
ņiem, svarīgiem soļiem aizsoloja
viņu jau gaidīja otrā stāvā.

„Paldies Dievam," māte at
vam, ka nav nekas nopietns."

Kamēr tēvs pie māsu galda
rādījumus, kā tā kārtojama, zē
tēvs ar lēsi atgriezās, zēns gan p
Pie izejas viņš gandrīz salima.

„Nu?" tēvs izbijies to satv
Sliktāk?"

„Drusku atpūsties . . . iesāp
la pusi."

Inta, kas visam notikumam
teresi, pagriezās pret Liliju.

„Vai nesaukt ārstu atpakaļ?
zīmīgs saspiedums."

„Tā nav mūsu darīšana," Li
paši."

It kā Lilijas vārdus dzirdēji
da un jautāja pēc ārsta.

„Viņš nevar paiet," viņš rā
jadzētu rentgena? Varbūt tomē

Lilija tāpat kā pirmajā reizē
vainotu seju ieslēdza mājas sk
īsiem pārtraukumiem atkārtoda
vai sestās reizes reizes ārsts at
„Slimnieka tēvs apšauba jū
balsī stāstīja ārstam, „viņš don
ieteic rentgena caurskati."

„Ja jau viņš zina labāki, k
lijas ironija bija sasniegusi mērķ

PRINCIS, KURŠ SASNIEDZA MĒRĶI

Dažas atzīmes par Gautamu Budu sakarā ar viņa 2500. nāves gadu

Ap gadu tūkstoša vidu pirms Kristus dzimšanas pasaulē gandrīz vienlaicīgi darbojās daudzi reliģiski, filozofiski un literāri ģeniji. Lai minam tikai dažus no viņiem: Jeremija sludināja Palestīnā cerību uz Mesiju, Persijā spredikoja Zaratustra, Tālajos Austrumos darbojās Konfūcijs. Grieķijā Sokrats savu mācību dēļ nonāk tiesas priekšā, un no Solona idejām dzimst demokratija. Ap to pašu laiku Indijā un tās kaimiņzemēs no pilsētas uz pilsētu ceļoja Buda, sludinādams savu aristokratisko sāpju un ciešanu pārspēšanas mācību.

Vīrs, no kura mācībām izaugusi apmēram 228 milj. cilvēku reliģija, ir dzimis Ziemeļindijā, netālu no Nepalas robežām, kādā turienes ievērojamā valdnieku dzimtā un ieguvis prinča Sidharta (tas, kurš sasniedz savu mērķi) vārdu. Princis Sidharts, kurš uzaudzis un dzīvojis pasakainā greznībā, kādā izbraukumā pa ceļam redzējis trīcošu sirmgalvji, drudža mocītu slimnieku, aptrūdējušu līķi un mūku ar apskaidrotības mieru askētiskajā sejā. Redzētās ainas — vecums, slimības, ciešanas un nāve princim radījušas tik dziļas pārdomas un dvēseles saviļņojumu, ka 29 gadu vecumā viņš kādā naktī pametis sievu, dēliņu, grezno tēva pili un, nogriezis matus un bārdu, dzeltenā askēta tērpā devies pasaulē.

Viņš uzmeklējis bramīnus, klausījies viņu mācības, vientuļībā nodevies grūtākajiem grēku nožēlošanas vingrinājumiem, līdz atzinis, ka ar to nav iespējams izpirkt pasaules sāpes un ciešanas. Izmisis princis Sidharts izbeidz askēzi. Atlaidies kupla vīģes koka ēnā pie Uruvelas, tagadējās Buddhagajas, viņš, redzēdams pārlaicīgu vīziju — mūžīgu riņķošanu, kurā visas būtnes dzimst, mirst un atkal dzimst — kļūst Buda, kas aptuveni nozīmē „apskaidrotais" vai „apgaismotais."

Daudzas diennaktis sēdēdams un meditācijā iegrimis, Buda mēģina rast atbildi jautājumam, kādēļ dzimšanas un miršanas loks — sāpju un ciešanu straume — nekad nebeidzas? Beidzot viņš atrod formulu — četras svētās patiesības — kuras noraidot citas reliģiskās pratošanas vai blakus lietas kļūst pamats viņa mācībām.

Par četrām svētajām patiesībām Buda atzīst: ciešanas, ciešanu izcelšanos, ciešanu iznīcināšanu un ceļu, kurš uz to ved. Šīs atziņas Buda nepatur sev vien, bet kļūst ceļojošs priesteris, kurš, savu skolnieku un piekritēju pavadīts, 45 gadus staigādams un sludinādams, saņem valdnieka godinājumus un tautas cieņu. Dzīves novakarē Buda uzmeklē sava tēva pilī kādreiz pamesto sievu, kura visu mūžu viņu gaidīdama bijusi uzticīga, uzņem dzeltenā askēta tērpā devies pasaulē.

Budas sludinātā praktiskā ētika ir ietverama piecos baušļos: Nenoņāvē nevienu dzīvu būtni, neņem, ko nedod, nerunā nepatiesību, nedzer reibinātājus dzērienus un nesi nešķīsts — netikls. Taču Budas domāšana un mācība nepazīst un neatzīsts daudz ko tādu, kas raksturīgs citām reliģijām un filozofiskām mācībām.

Budisms nepazīst dogmas, dieviško pasaules radītāju un valdnieku, tāpat kā nepazīst dievišķu atklāsmi un atpestītāju, nedz arī dvēseli metafiziskās klātienes nozīmē. Kāda formula, kura īsti mēģina raksturot Budas mācības, skan: Nekādas substances, nekāda ilguma, nekādas svētlaimības — mūžīgās dzīvošanas .Kā zināms, Budas mācība balstās uz atkalpiedzimšanas ticību un, sludinot izglābšanās iespēju no šī nerimtīgā ciešanu ceļa, mēģina rādīt, kā sasniegt Nirvānu — izgaišanu jeb izdzišanu.

„Viss pasaulē ir ciešanas", saka Buda. „Dzimšana ir ciešanas, vecums ir ciešanas, slimības ir ciešanas, nāve ir ciešanas ,savienošanās ar nemīlamu ir ciešanas, iecerētā nesasniegšana ir ciešanas . . ." Pēc Budas mācības ciešanas ceļas no dzīvotgribas slāpēm, ko rada iekāre. Ja šīs slāpes var apspiest, tad ciešanas ir uzvarētas, un lai to panāktu, cilvēkam ir jāiet cēlais ceļš, kas, starp citu nozīmē: Labu domāt, patiesu runāt, taisnīgi rīkoties, labu censties, krietni dzīvot, labu atcerēties, pareizi sevī iedziļināties. Tie, kuri dzīvojot spēj sevī apspiest pašapmānīšanos un naidu un no tā arī atbrīvoties, pēc Budas mācības piedzimst pēc nāves šinī saulē vēlreiz tikai tādēļ, lai atbrīvotos no pēdējām jaunuma atliekām. Ja tas panākts, cilvēcīgajai atdzimšanai uz zemes ir gals. Tādi cilvēki no jauna piedzimst tikai vēl debesīs, un kad arī tur viņi ir atbrīvojušies no visām vēlmēm un kļuvuši pilni ar augstāko mīlestību pret visām būtnēm, viņi beidzot nokļūst Nirvanā.

Kaut cik plašāka Budaș mācības un budisma iztirzāšana nav šī raksta uzdevums, bet jāatzīmē, ka budisms tūliņ pēc kristiānisma ir nozīmīgākā pasaules reliģija gan sava piekritēju skaita, gan arī sasvas izplatības un iespaida ziņā. Budisma mācības ir ļoti cieši saistītas ar daudzu Āzijas tautu ikdienas dzīvi, un vēl tagad vairums budistu, atsaucīdamies no pārejošās — laicīgās mantas priekiem, nabadzībā un šķīstībā dzīvojot, mēģina sasniegt stāvokli, kad visām ciešanām un sāpēm būs gals — sasniegta Nirvāna.

Sakarā ar Gautama Budas 2500 nāves dienu jau 1954. gada maija pilnmēneša naktī Burma sanāca sestais budistu ticības koncils, kura uzdevums ir Budas mācības svēto tekstu savākšana un revidēšana. Kad šis uzdevums būšot veikts, tad, pēc kāda sestā koncila paziņojuma, šinī mācībā būšot novērstas kļūdas, kas ieviesušās gadu tūkstošos, pateicoties daudzajām un dažādajām Āzijas tautu budisma skolām. Pēc kļūdu labošanas budistu mācība iegūšot jaunu spēku, kāds esot vajadzīgs ne vien budistu kopā saturēšanai, bet arī stipra pamata radīšanai, no kura Budas — Apskaidrotā mācību izplatīt Amerikā un Eirojā. .

V. Akaels

Valentīns Pelēcis

Vecums drūp plankstās,
— Negribu sudraba bultu
Auklēt un gaidīt,
Kad zeltradzis skries.

Laiks tīmeklo pelēks
Kā aizlijis rugājs —
Un apvāršņu miglā
Veļi vakarēt sāk.

Vējš smaržo kā tundra,
Un drebuļiem dzestriem
Sirdij pieskaras
Vaivariņš rūgts.

2.

Es redzēt pabeidzis
Vēl acīm sapņot jaunu,
Un gribu lēnprātīgi
Savā tumsā iet.

Lai Dieva sodību
Vīkš citi bērnieki,
Mans trauks ir tukšs
Un vainags sakaltis.

Es gribu klusumu,
Kas ir kā rasa naktī,
Ko acis nesaredz,
Bet sajūt tikai vaigs.

DZIESMU SVĒTKU KONKURSAM IESŪTĪTS 21 JAUNDARBS

2. Latviešu dziesmu svētku prezidijs pilns spara

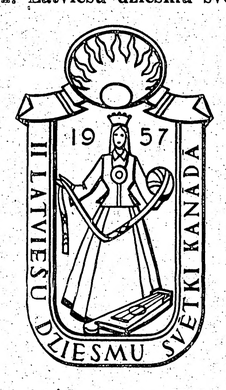

2. latviešu dziesmu svētku Kanadā prezidija sēdē 25. septembrī līdz ar prezidija locekļiem piedalījās arī solo un koŗa dziesmu konkursa žūrijas Kanadā dzīvojošie locekļi: komponisti J. Cīrulis un T. Ķeniņš, lai nospraustu galvenās vadlīnijas jaundarbu vakaram.

Par jaundarbu vakara sarīkošanas veidu ļoti reāli un lietpratīgi referēja T. Ķeniņš, ieteikdams to rīkot piektdienas, nevis svētdienas vakarā, jo pēdējā gadījumā publikas interesi jau būs izsmēluši visi agrākie sarīkojumi, sevišķi svētku kopkoncerts. T. Ķeniņš aktīvi iestājās par dažādību programmā un ieteica godalgotās vīru koŗa dziesmas, tāpat arī tās, kas nebūs godalgotas, bet tiks atzītas par pietiekami labām, lai tiktu atskaņotas dziesmu svētkos, uzticēt iestudēt un atskaņot vīru dubultkvartetam „Kalvis, bet jauktā koŗa dziesmas Dainas korim.

Izraugoties solistus koncertam, jāpatur prātā konkursam iesūtītās dziesmas, kuŗu vairums rakstītas soprānam, bet dažas varētu transponēt baritonam. T. Ķeniņa rīcībā ir jauna V. Dārziņa klavieru sonāta, ko būtu ieteicams atskaņot šai jaundarbu koncertā, un beidzot, lai pārstāvētu pēc iespējas dažādus mūzikas veidus, vajadzētu aicināt arī vijolnieku. T. Ķeniņš solīja personīgi stāties sakaros ar mūziķiem, kam varētu būt vai kas varētu uzrakstīt mazākus vai vidēja lieluma darbus vijolei ko atskaņot jaundarbu koncertā.

Pavisam konkursam iesūtīts 21 darbs. — 10 dziesmas jauktam koŗim, 5 vīru koŗim un 6 solo dziesmas.

Sēdes dalībnieki nolēma arī domāt par vokālas solistes pieaicināšanu kultūras rītā, kuŗā paredzēts prof. A. Spekkes referāts un rakstnieku cēliena programma, ta ienestu dažādību sarīkojumā, kuŗā dominēs tikai runātais vārds. Prezidijs arī nopietni rūpēsies par rakstnieku izlasi un programmas ilgumu, jo pieredze rāda, ka šādi rakstnieku cēlieni bieži garlaiko klausītājus, ja lasāmie darbi ir pārlieciegi gari un ja programmas izpildītāji nav pietiekami kvalificēti, kurpretim labā izkārtojumā šādam sarīkojumam ir neapšaubāma kultūrāla vērtība.

B. ČEVERS POSAS UZ PARĪZI

8. un 9. novembrī Parīzē notiks Kristīgo demokratu kongress, kuŗā piedalīsies Amerikas, Rietumeiropas un Austrumeiropas trimdinieku pārstāvji. Kā latviešu pārstāvis uz Parīzi dosies Benedikts Čevers, kas dzīvo Otavā, Kanadā. Čevers ir Austrumeiropas trimdinieku sekcijas vicepreizdents.

JAUNA SEJA LATVIEŠU TRIMDAS TEĀTRĪ

Intervija ar režisori Ilgu Liepu — Annas Kristi iestudētāju.

Ir parasta lieta, ka teātŗa kritiķi vairāk pelē vai slavē tos aktierus un režisorus, kas ir centušies pateikt kaut ko jaunu. Tā kā kritiķis arī ir tikai cilvēks, tas padots pats savai subjektīvai uztverei un vērtēšanai. Un bieži arī kritiķim nav iespējams tikai ar lugas noskatīšanos vien jau iedziļināties tajā pilnīgi. Tāpēc dodos pie lugas tulkotājas un režisores Ilgas Liepas.

Kādā ēnainā Džamaikas ielā, klusā mājā dzīvo Ilga, ko atminos no Jelgavas teātŗa studijas, kuŗā viņa, Rīgā studēdama filoloģiju, mācījās ap 1941.—43. gadiem. Kad klaudzinu pie ārdurvīm, to materiāls skaļi sauc pēc ielaidēja. Bet tāds nenāk. Tā kā durvis ir tikai pievērtas, tad dodos priekšnamā. Nākošo durvju koka skaņa nav vairs skaļa, bet nepaciešīgi asa. Tādēļ rodas arī ielaidējs — pati režisore.

„Tevi gaidīju. Tagad gaidi tu, kamēr pabeigšu smērēt maizītes!" un Ilga jau ir pazudusi. Man iepatikusies klauvēšana. Apklaudzinu visus priekšmetus ēnainajā viesistabā. Un katram ir sava skaņa. Gluži tāpat kā ar cilvēkiem — katram savs raksturs.

Istaba pilna ar dažādiem priekšmetiem. Tur kāda latviska sega, sienas šķīvis, tur eksotiska figūriņa, grāmatas un gleznas. Arī Ilgas portrets, kuŗā kāds vācu ievērojams portretists Ilgu ir uztvēris ar dvēselisku, sevī vērstu skatu. Katra no šīm lietiņām ir izgaismota — neuzkrītoši, labā gaumē, padziļinot lietas izteiksmi, kas dominē jau pati no sevis.

Kad piespiests nogaršoju maizītes, varu sākt interviju.

„Kas Jūs atsākt teātrī?"

„Kā atsākt? Nekad neesmu pārtraukusi par to domāt. Kad studēju Rīgā filoloģiju un filozofiju, iepazinos ar daudziem pasaules teātriem no grāmatām. Mani saistīja to daudzveidība. Pēc kaŗa studijas turpināju Tibingenas universitātē. Tai pašā laikā bija manā dēbija Eslingenas teātrī T. Zeltiņa Donžuāna pēdējā mīlestībā. Kad ierados Amerikā, bija izdevība ar Aug. Mitrevicu un A. Šteinbergu spēlēt amerikāņu televīzijā kādu bēgles lomu. Kolumbijas universitātē atsāku studijas literatūras fakultātes drāmas sekcijā. Pašreiz mani no Master of Arts grada šķir vairs tikai divi eksāmeni."

„Esmu dzirdējis, ka tev piedāvāta režisores vieta kādā amerikāņu trupā."

„Ne vien piedāvāta, bet bija jau noslēgts līgums ar Cherry Lane teātri Ņujorkā kā režijas asistentei lugā „House of Pierrot". Reklāma ka gāja pilnā spēkā, kad aptrūkās naudas un . . . tu jau saprati."

„Kā iedomājies savam pirmam režijas darbam latviešu teātrī izvēlēties tieši O'Nīla Annu Kristī?"

„Rokoties cauri pasaules filozofu gudrībām, esmu ievērojusi, ka viņš nebūtu mākslinieks. Latviešu teātrim būtu jāmēģina ielauzties arī cittautiešos, ko varētu iespēt ar vieglāka rakstura lugām, tām fonā dodot latviešu folkloras mūziku, dejas un skatuvisko ietērpu."

Šī gada pavasarī Ņujorkā pirmizrādi piedzīvoja Elžena O'Nīla luga Anna Kristī, izraisīdama gan neapmierinātību, nesaprašanu, gan arī bravo saucienus. Vispirms jau autora un lugas izvēles dēļ. Tad arī režijas dēļ, ar kuŗu latviešu trimdas teātris iezīmēja jaunu ceļu meklēšanu. Pašreiz Ņujorkas latviešu teātŗa ansamblis ar šo lugu apciemo tautiešus Kanadā un Sav. Valstu ziemeļos.

„Tu tātad tie savus izskaidrojumus cenšas vispārināt, cenšas sniegt tā saukto objektīvo spriedumu un izskaidrojumu par atsevišķa cilvēka psiholoģiju. Kur tad paliek mazais cilvēks, kas patiesībā tomēr ir centrs savai pasaulei? O'Nīls savos darbos meklē individu ar viņa pārdzīvojumiem. Šādi pārdzīvojumi var būt tikai autora radītajam tēlam. Bet mākslinieciskā gatavībā un no tēla otreizējā radītāja — aktiera — personības apdvesmots, šis tēls kļūst it kā vispārcilvēcīgs . . ."

„Tātad tu esi pievērsusies tā sauktajam psiholoģiskam teātrim?"

Režisore Ilga Liepa

„Tā varētu teikt, kaut gan latviešiem arī ir rakstnieki, kas savos darbos ir ļoti tuvi šim drāmas veidam. Piemēram, Zīverts. Viņa tēli ir psiholoģiski tverti. Bet neizvēdējos Zīvertu tādēļ, ka viņa lugas, kuŗas būtu ar mazu personu skaitu, neatbilst maniem ieskatiem par teātŗa sūtību. Tās ir saistītas pie vitēs un laika. Pie tam pie tādas vides, kas latviešu skatītājam ir apnikusi — bēgļu barakām, un pie laika, ko mēs labprāt negribam atcerēties. Un lielās lugas pašreiz vēl mums trimdā nav iespējams izrādīt."

„Tu teici — pašreiz. Vai domā, ka tas reiz būs iespējams?"

„Noteikti! Šai zemē teātŗa pamatā ir vajadzīgs tikai viens cilvēks, un nevis kāda biedrības valde ar savām gaŗajām sēdēm. Šim cilvēkam jābūt ar veikalniecisku izrīcību — negribu teikt: dabu, jo tad viņš nebūtu mākslinieks. Latviešu teātrim būtu jāmēģina ielauzties arī cittautiešos, ko varētu iespēt ar vieglāka rakstura lugām, tām fonā dodot latviešu folkloras mūziku, dejas un skatuvisko ietērpu."

„Bet tas vairs nebūs psiholoģiskais teātris," mēģinu iebilst.

„Tomēr. Lugai jābūt ar fābulu, kas apskata viena vienīga cilvēka izjūtas. Pārējie tēli būtu tikai šī viena cilvēka sajūtu padziļināšanai un fābulas atrisināšanas palīgi."

„Tu tātad caur psiholoģisko teātri gribi nonākt līdz inscenējumiem?"

„Jā — pie tam es nedomāju, ka svarīgākais būtu režisors. Tas varētu būt pat amerikānis, kas labāk pratīs lugas ideju atdot amerikāņu skatītājam, nevis latvietis, kas vēl līdz pilnībai nepazīst šīs zemes mentalitāti. Latviešiem būtu jābūt tikai aktieriem un lugas autoram."

„Kādas ir tavas domas par daudzajām latviešu trupām Amerikā?"

„Jo vairāk to ir, jo labāk. Katram ansamblim ir nepieciešami jauni spēki, jo lugās ir tipi, ko vairs nespēj tēlot vecie aktieri. No vecajiem aktieriem jaunie var mācīties to specifiski latvisko, ko mums nespēj dot svešu zemju teātŗa skolas. Es ilgojos tikai pēc vienas lietas: kaut reiz pienāktu laiks un iespēja visus šo daudzo trupu aktierus un režisorus dabūt zem „vienas cepures". Pievērst viņus visus mērķtiecīgai latviešu teātŗa celšanai. Tad varbūt mēs spētu, kaut trimdā būdami, pasaulei pierādīt, ka nevis tur dzimtenē, kur valda idejiski spaidi, bet gan trimdā ir īstie tūrās latviskās kultūras paudēji."

„Ko tu pati domā darīt, lai šo savu mērķi sasniegtu?"

„Vienai pašai man būtu grūti kaut ko darīt. Bet ja rastos cela biedri, gribētu šeit pat Ņujorkā strādāt līdz kādā studijā, kas audzinātu jaunus spēkus trimdas teātrim un pāraudzinātu mūsu vecos aktierus šim laikam."

„Tu taču negribēsi teikt, ka vecie aktieri nav šim laikam piemēroti? Ka tie vēl dzīvo savu jaunības sapņu zemē?"

(Nobeigums 8. lpp.)

MŪSU ROMĀNA LASĪTĀJIEM

A. Voitkus romāna „Tā tas nepaliks" LA 77. n-ra 33. turpinājumā tehniskas kļūdas dēļ izlaists zemāk minētais teksta posms, par ko izlūdzamies autora un lasītāju piedošanu. Redakcija.

Un viņš bija. Zemapziņā viņam pazibēja doma, ka nav vairs vērts vairīties no varbūtējas strāvas stieplēs — ja viņš turpinās līst lēnām un uzmanīgi, viņu nošaus sardze. Ja stieplēs būs strāva — viņu nositīs elektrība.

Vienīgā iespēja bija — steiga.

Ar abām rokām visā spēkā viņš pagrūda stieples uz augšu — nekas nenotika.

Nākošajā mirklī viņš jau bija izlīdis pa to apakšu cauri un kā akmens no pastāvās kraujas novēlies lejā pie upes pēc pāris soļiem ūdens viņam sniedzās jau līdz kaklam, un viņš laidās peldus. Diviem, trim dziļiem vēzieniem, izvairoties no lieka trokšņa, viņš bija viņā krastā.

Šai brīdī suņi bija uzgājuši viņa pēdas un aiz dzeloņstieplēm atskanēja spalgs sardzes svilpiens un suņu riešana.

Kamēr elektriskās spuldzes meklēdamas taustīja žogu un austrumu pakrasti, Imants bija jau paguvis uzrausties otrā krastā. Juzdams, ka sargi viņu vēl nav ieraudzījuši, viņš sāka skriet, cik ātri spēdams, prom no upes uz netālo birzi. Soļu dipoņa nodeva viņa atrašanās vietu, un mirkli vēlāk viņš juta, ka divi gaiši staru kūļi apskāva viņa augumu. Nākošajā mirklī viņš nokrita pie zemes aizsegā, jo līdz ar nonākšanu gaismas skavās, atskanēja viens, tad tūlīt otrs šāviens.

Līdz birztalai bija apmēram simts soļu.

Šo simts soļu posmā viņš krita un cēlās vairāk kā divdesmit reižu — divi, trīs lēcieni — šāviens, krītiens. Divi, trīs soļi — šāviens, krītiens.

Šais simts soļos domas bija apstājušās. Acu priekšā bija tikai viens mērķis — glābēja birzs, un bija tikai viena vēlēšanās — tur! tur!

Un tad viņš bija tur. Birzī. Aizsegā.

Varēja dzirdēt, ka sardze šaušanu uzdod un aiziet tālāk.

Viņš iekrita sūnās un raudāja.

Viņš izplēta rokas un apkampa zemi. Tā bija mīksta un valga, un viņam pirkstos palika dažas pussatrunējušas lapas.

A. VOITKUS

Astrīdas Robežgruntnieces viņete **ROMĀNS**

35. turpinājums

„Nekas nopietns," tas stāstīja, „drusku saspiests — tas viss. Pāris dienas mieru, vieglu dietu. Jā?"

Pasmaidījis un draudzīgi zēnam uzsitis uz pleca, ārsts gariem, svarīgiem soļiem aizsoļoja pa gaiteni uz celtņa pusi — viņu jau gaidīja otrā stāvā.

„Paldies Dievam," māte atviegloti nopūtās, „paldies Dievam, ka nav nekas nopietns."

Kamēr tēvs pie māsu galda no Lilijas saņēma lēsi un norādījumus, kā tā kārtojama, zēns bija apsēdies krēslā. Kad tēvs ar lēsi atgriezās, zēns gan piecēlās un gāja, bet bez spēka. Pie izejas viņš gandrīz salima.

„Nu?" tēvs izbijies to satvēra zem rokas, „kas tev tika? Sliktāk?"

„Drusku atpūsties . . . iesāpējās . . ." zēns griezās uz krēsla pusi."

Inta, kas visam notikumam bija sekojusi ar kāpinātu interesi, pagriezās pret Liliju.

„Vai nesaukt ārstu atpakaļ? Nevar būt, ka tas tikai nenozīmīgs saspiedums."

„Tā nav mūsu darīšana," Lilija atbildēja, „ja grib, lai sauc paši."

It kā Lilijas vārdus dzirdējis, tēvs atgriezās pie māsu galda un jautāja pēc ārsta.

„Viņš nevar paiet," viņš rādīja uz dēlu," vai tomēr nevajadzētu rentgena? Varbūt tomēr kas lauzts?"

Lilija tāpat kā pirmajā reizē nekā neatbildēja, bet ļoti apvainotu seju ieslēdza mājas skaļruni un sāka izsaukt ārstu, īsiem pārtraukumiem atkārtodama viņa vārdu. Pēc piektās vai sestās reizes reizes ārsts atsaucās.

„Slimnieka tēvs apšauba jūsu diagnozi," Lilija zobgalīgā balsī stāstīja ārstam, „viņš domā, ka tomēr ir kas lauzts un ieteic rentgena caurskati."

„Ja jau viņš zina labāki, ko tad vispār nāca šurpu?" Lilijas ironija bija sasniegusi mērķi — ārsts bija noskaņots pret vēlreizēju izmeklēšanu. „Tur nekas nav lauzts, un rentgens ir lieks. Ja viņi to tomēr grib, lai pienāk rītu. Tagad man nav laika; es nevaru viņu iedomu un prieka pēc atstāt nopietnus pacientus bez palīdzības."

Ļoti apmierinātu seju Lilija nolika tālruņa klausuli un pastāstīja, ko ārsts teicis.

„Bet . . ." tēvs mīņājās, „jūs taču redzat, ka viņš nevar paiet!"

„Tā ir simulēšana!" Lilija skarbi noteica, un lai pierādītu, ka saruna izbeigta, paņēma lielu žūksni papīru un sāka tos šķirstīt.

Tēvs atgriezās pie slimnieka.

„Tā ir tipiska ārzemnieku izturēšanās," Lilija pacēla galvu no papīriem un skaidroja Intai, „viņi vienmēr visu zina labāki, un ja vēl mana, ka te strādā pašu cilvēks, tad prasības aug augumā!"

„Bīstos, ka šoreiz jūs kļūdāties — zēns nebūt neizskatās pēc simulanta, un tēva lūgums pēc rentgena man šķiet ļoti pareizs," Inta nenolaida acis no trim nelaimīgajiem gaiteņa galā.

Redzēdama, ka zēna jauns mēģinājums piecelties atkal beidzies nesekmīgi, viņa piecēlās un devās uz izeju.

„Kur jūs?" Lilija asi noprasīja.

„Tā to nevar atstāt," Intas balsī bija neslēptas dusmas, „ja jūs viņiem negribat palīdzēt, iešu es, lai gan jūs te esat vecākā."

„Tā vien skatāties, ka ar to pašu neaizejat pavisam!"

Tas bija atklāts kaŗa pieteikums, bet Inta to vairs nedzirdēja. Vai, ja dzirdēja, neievēroja.

Ievainotā zēna vecāki viņu sagaidīja kā glābēju.

Pāris vārdos izskaidrojusi stāvokli, ka slimnicā viņi pašreiz vairāk palīdzības nesaņems, Inta tiem ieteica meklēt citu ārstu.

„Ja vēlaties, varu jūsu vietā izrunāt pa tālruni," viņa piedāvājās, „vai pilsētā bez jūsu ārsta vēl kāds latviešu ārsts?"

„Jā, ir . . ." tēvs drusku vilcinādamies nosauca kāda cita ārsta vārdu, „bet vai būs labi, ja viņu meklēsim?"

„Kāpēc ne?"

„Tā . . . kas pie viena iet, to otrs par savu draugu vairs netur . . . Kā jau pie latviešiem . . ."

Inta tālāk vairs neklausījās, bet meklēja tālruņa grāmatā attiecīgo numuru.

Ārsts bija mājās.

„Jā, protams. Viņš bija ar mieru uzņemties jaunekļa ārstēšanu, ja viņa ģimenes ārsts pašreiz nav sasniedzams. Kā? Pacients jau slimnīcā? Tas, zināms, stāvokli sarežģī . . . Hmm . . . Varbūt var tādu atrisinājumu: lai pacients atbrauc pie viņa mājās, un tad varēs runāt tālāko. Jā, viņš gaidīs.

Ar Intas palīdzību zēnu ar lielām grūtībām ievietoja auto, un visi trīs pateikdamies un Intai vairākkārt roku spiezdami aizbrauca.

„Ja to uzzinās slimnīcā, jūsu dienas šeit būs skaitītas," Lilija šķietami vienaldzīgi, bet ar neslēptu gandarījumu balsī uzrunāja Intu, kad tā atgriezās no ielas, „vispirms jūs apsaubāt ārsta diagnozi, tad jūs viņam aiz muguras sameklējat citu ārstu, un beidzot vēl rūpējaties, lai pacients nokļūtu citā slimnīcā. Es apbrīnoju jūsu drosmi!"

„Un es jūsu vienaldzību!" Inta atcirta. „Kā var mierīgi noskatīties, ja tīšu prātu kāds grib laut cilvēkam aiziet bojā?"

Atlikušo nakts daļu viņas gandrīz nemaz vairs nesarunājās, bet nākošajā vakarā Lilija Intu sagaidīja kā sen neredzētu draudzeni.

„Man priekš jums jaunumi," viņa noslēpumaini uzsmaidīja, „iedomājieties: tam puikam, ko mēs vakar aizsūtījām uz otro slimnīcu — nu, uzminiet kas? Mugurkaula lūzums! Tāpēc viņš nevarēja nostāvēt! Bez tam lūzums arī bļodas kaulā. Vai nav traki — ja nebūtu izdarīti rentgena uzņēmumi, viņš vēl tagad nezinātu, kas viņam vainas. Ko gan nozīmē ārsts ar pieredzi un, no otras puses, iesācējs bez atbildības sajūtas!"

Inta skatījās Lilijā kā brīnumā. Gribējās kaut ko teikt, bet redzot Lilijas neliekuļoto sajūsmu, viņa pareizo vārdu nevarēja atrast.

Nakts pagāja bez starpgadījumiem. Ap četriem no rīta radās pavalas brīdis izdzert tasi karstas kafijas un atpūtināt sāpošās kājas.

„Negribi palasīt?" Lilija bija pavisam vēlīga un uz draudzīgo tu pārgājusi, sniedza Intai daļu jaunākās latviešu avīzes, „atkal viens izkļuvis no Latvijas. Tas gan varētu daudz stāstīt!"

„Izbēdzis?" Inta jautāja, laikrakstu ņemdama.

„Jā. Bijis kopā ar citiem sūtīts uz Vāciju. Lasi pati."

Inta atšķīra lapu, bet vairāk par virsrakstu lasīt negribējās: — kopš dažiem gadiem viņu bija pārņēmusi vienaldzība, pareizāk — nespējas un nespēka apziņa, kas brīdināja nepadoties cerībām. Kādreiz viņa bija debesis un zemi vandījusi, lai atrastu Imantu, sekojusi katram mazākajam norādījumam, braukusi no vienas pilsētas uz otru, kur vien varēja cerēt sastapt kādu no Imanta agrākajiem ciņu biedriem, rakstījusi visiem, kas iznāca no gūsta un pirms tam bija varējuši būt Imanta vienības tuvumā. Viņa bija sastapusies ar desmitiem un simtiem kaŗavīru, kas kaŗa pēdējās dienās bija atstājuši Kurzemi — dodamies gan laivās pāri uz Zviedriju, gan Vāciju, gan kas kājām bija iznākuši cauri Lietuvai un Polijai, bet viss bija velti. Vienīgās puslīdz drošās ziņas bija, ka Imants bijis ievainots, bijis Liepājā slimnīcā, bet īsi pirms kaŗa beigām slimnīcu atstājis. Kas ar viņu notiecis pēc tam — neviens nezināja.

(Turpinājums sekos)

ā ir pirmā un pēdējā reize, kad
his noteica, aiztaisīdams durvis.
ā sācis kustēties, mūsu grozus ie-
u tiem priekšā aizkrāva citus vīs-

i no jums nedzirdētu neviena vār-
andists mūs brīdināja.
ā sprostā, prātoju, kādā veidā
pējams kontaktēt poliču, lai iz-
ču ilgstoši atrasties kopā ar vī-
u citādi domāt kā par dezertieri
nozīmes uzrakstīt uz zīmītes „pre-
ceļš" un zīmīti mēģināt izmest no
bija indiāņu, kas no dažām neno-
pateikt, kurp devies ienaidnieks.
trapēru, kas man nelūgti nāktu
es man atlika, bija gaidīt un cen-
izdevīgu momentu Gīča nodoša-

d Kasablankas stacijā bija izkrau-
stokīi. novirzīja uz ceturtā ceļa
pusdienas. Vagona pavadonis at-
bija pārsieti grozi un, atstājis mūsu
u ēdienu, aizgāja, durvis aiz sevis
dams vagonu neatstāt pirms tum-

ztukšojām ar vienu pašu karoti.
gona prom tūlīt," teica Gīčs. Man
am, jo dienas laikā varēju vieglāk
zmanību vērst uz mums. Tomēr,
neatmodinātu iesnaudušo Gīča ne-
pretoties viņa nodomam:
ijai ir paziņota mūsu bēgšana, tad
r viegli nokert."
zīsti?"
te nekad bijis."
etim. Es zinu, ko daru. Ja bailes
te līdz tumsai."
pieļaut, ka Gīčs no jauna attālinās.
dz. Bet tev jāapsola par mani ru-
iem. Vai zini, kur tos sastapt?"

(Turpinājums sekos)

Mūsu dienās, lai būtu nodrošināta iztika, vairāk pārtikas uzkrāj milzīgās noliktavās, kad ievāc ražu. Tomēr tas nav tas. Ir grūtāk iztēlē iedomāties šīs ainas nekā atcerēties pārblīvēto lauku saimniecības pagrabu, kāds tas bija pirms 40 gadiem.

Leks Šregs

RA AR ZIRGU

pirms 40 gadiem

saimniecībām gar žogu malām auga mežābeles. Mazie, skābie āboļi bija laba izejviela želejai. Sievietes un bērni vasaras beigās lasīja meža ogas..

Šur tur gar žogiem auga arī meža vīnogas. Arī vīnogas pārstrādāja želejā. (Tikai nedaudzas izstrādāja vīnā; lielākā daļa no Ziemeļvērijas un Anglijas iecelojušie lauksaimnieki vīnu ieskatīja par grēcīgu lietu). Purvos auga kazeņu krūmi. Kazenes konservēja plāceņu pildījumiem.

KĀDĒĻ KANADĀ NAV SĒŅU?

Vairāk kā pirms simts gadiem ziemu gaļas lielāko daļu dabūja no gaisa. Pasta baloži milzīgos baros pārlidoja zemi. Tos nošāva un iekonservēja. Pirms kādiem 40 gadiem tie izzuda.

Ontario province robežo ar meža apgabalu. Šur tur meži vēl arvienu dod valriekstus, skabardžu riekstus un melnos valriekstus. Bet tie ļeni izzūd. Pirms 4 gadu desmitiem bija vēl saldie kastaņi, bet sērga, kuŗu caur Sav. Valstīm ievazāja no Orienta, iznīdēja kastaņu kokus.

Vēl kāda brīvās dabas dāvana, kas gandrīz izzudusi, ir sēnes, kas strauji izzūd Ontario dienvidos. Sēņu bija pa pilnam, kad laukus apstrādāja ar zirgu arkliem, tomēr tikai nedaudzi kanadieši sekoja ķīniešu paraugam un sēnes žāvēja, lai tās varētu uzglabāt ilgākai izmantošanai.

Riekstus ievāca pēc pirmajām rudens naktssalnām. Ap to pašu laiku rūpīgie un piesardzīgie lauksaimnieki sāka „nobankot" savas istabas: — novietoja salmus gar pamatiem un viegli apmeta ar zemēm, lai pasargātos pret stipru salu. Ragavas un kamanas sagatavoja lietošanai.

Priekšlogus un priekšdurvis ielika jau laikus, kamēr vēl nebija parādījies pirmais sniegs, — parasti ap oktobŗa vidu. Kad iestājās sals, sākās rudens lopu kaušana. Lauksaimnieces gatavoja receklus, tiem izmantoja cūkgaļu, sagrieztu gabaliņos, galvenokārt no galvām, taisīja desas. Daudzām lauksaimniecībām bija pašām savas kūpinātavas, kur šķiņķi un bekoni šūpojās virs lēnas, dūmainas uguns, kam lietoja riekstkoka skaidas.

Bija krietni daudz darba, lai sagatavotos ziemai; tomēr pat neko daudz nedomājošais lauku jaunietis, kas tikai nedaudz piedalījies ģimenes sagatavošanās darbos, izjuta zināmu nodrošinātības izjūtu, ko dod dabas bagātība, redzot tīnes, mucas, burkšas, pudeles un grozus, kas bija sagatavoti ziemai.

Mūsu dienās, lai būtu nodrošināta iztika, vairāk pārtikas uzkrāj milzīgās noliktavās, kad ievāc ražu. Tomēr tas nav tas. Ir grūtāk iztēlē iedomāties šīs ainas nekā atcerēties pārblīvēto lauku saimniecības pagrabu, kāds tas bija pirms 40 gadiem.

Leks Šregs

IMANTA

Apgāda IMANTA
jaunās grāmatas
O. FREIVALDS un E. ALKSNIS

LATVIEŠU KARAVĪRU TRAĢĒDIJA ZVIEDRIJĀ

„1946. g. 25. janvārī Zviedrijas karaļvalsts izdeva boļševikiem 146 Baltijas tautu karavīrus. Kopš šīm traģiskajām dienām ir pagājuši 10 gadi, bet vēl arvien visu notikušo mēs izjūtam kā šodien notikušu, līdzīgi balgajai 1941. g. 13./14. jūnija naktij. Ar šo savu traģēdiju un izmisuma cīņu uz svešas zemes latviešu karavīrs ir ierijis jaunu asiņainu varonības zelta leģendu mūsu tautas likteņu un brīvības cīņu vēsturē."
(O. Freivalds, grāmatas priekšvārdā.)

Šai grāmatā pirmoreiz sakopotas visas zināmās ziņas un fakti par šo traģisko notikumu. Grāmatas nozīmīgumu pastiprina tas, ka viens no tās autoriem pats ir bijis izdodamo skaitā. — Tekstu papildina ļoti plašs illustrātīvais materiāls — 75 fotogrāfijas (starp tām daudz pirmpublicējumu).

Cena: brošēta $2,70 (ies. $3.60).

Jauns vērtīgs tulkojums
VEINO LINNA

NEZINĀMAJAM KAREIVIM

Ar šo romānu tā autors ir uzcēlis mūžīgu pieminekli ne tikai Somijas Nezināmajam kareivim, bet Nezināmajam kareivim vispār. — Nav otra romāna pasaules literatūrā, kurā Otrā pasaules kara brutālā ikdiena, cīņas, uzbrukumi, zaudējumi un atkāpšanās parādītos tik tieši un ar tādu īstenības spēku.

Romāna vērtību palielina lieliskais tulkojums.

Romānā 486 lpp.

Cena: brošēta $3,60 (ies. $4.80).

Grāmatas pērkamas vai pasūtāmas visās latviešu grāmatnīcās vai tieši apgādā Imanta. Pasūtinot tieši apgādā līdz š. g. 30. okt., jūs saņemsit iesietu grāmatu par brošētas grāmatas cenu.

Svarīgs paziņojums: ar š. g. 15. novembri apgāds Imanta anullē visas līdz šim izsūtītās prēmiju zīmes. Visus, kas vēl vēlas tās izlietot, lūdzam to darīt nekavējoties.

Apgāda korespondences adrese
IMANTA,
Postbox 292, Kobenhavn V., Danmark

Naudas pārvedumiem
IMANTS REITMANIS,
Postbox 292, Kobenhavn V., Danmark

LA PĀRSTĀVIS ŅUJORKĀ (ASV)

- Pieņem jaunus LA abonementus
- Iekasē abonēšanas maksas
- Pieņem sludinājumus.

Adrese: Mr. A. LĀCIS,
101 Brightwater Court Brooklyn 35, N.Y. U.S.A.

S. HEIFETZ, NOTARY PUBLIC
68 Wellington W., (tuvu Bay St.) Toronto, Ont. tel. EM 6-6451
Vecākais celojumu un notariāta birojs Kanadā — 35 gadu pieredze. Pieredze immigrantu lietu kārtošanā, notariālu dokumentu, Kanadas pavalstniecības, vīzu un dokumentu tulkojumu lietās. Runā krieviski, vāciski un latviski

LAIKRAKSTA LA
atsevišķus numurus Toronto iespējams saņemt:

PILSĒTAS CENTRĀ

LA birojā
123 Huron Street

All Nations Book and Film Service
340 College St.

Pocos Meat Products
376 College St.

Balint Newspaper and Book Store
272 Spadina Ave

Central Meat
928 College St.

Lotus Florists
802 Bathurst St. Pieņem arī jaunus abonementus

Rūta Restaurant
994 Dundas St., West

Atlantic Restaurant
1330 Dundas St., West

Modern Delicatessen
746 Dovercourt Rd.

RIETUMU DAĻA

Atlas Food Store
1533 Queen St., West

Spring Marketeria
113 Roncesvalles Ave

Venus Florists
231 Roncesvalles Ave.

Pieņem arī jaunus abonementus

Little Riga
843 Roncesvalles Ave.

Pieņem arī jaunus abonementus

E. J. Groceteria
884 Roncesvalles Ave

High Park Food Market
1663 Bloor St., West

AUSTRUMU DAĻA

Ansmits Groceries
274 Parliament St.

Calla Florists
727 Danforth Ave

Broadview Bakery and Delicatessen
731 Broadview Ave

Toronto augšminētajos veikalos atsevišķi laikraksta eksemplāri jau dabūjami - trešdiena: numurs otrdienas vakarā un sestdienas numurs piektdienas vakarā, tā izbraucēji nedēļas nogalēc var jau paņemt līdz jaunāko laikrakstu.

Aiz DZELZS aizkara

OKUPĒTAJĀ LATVIJĀ

VAIRĀK DAIĻLITERATŪRAS!

„1954. g. Latvijā izdotas 1433 grāmatas, to kopmetiens sasniedza 10.072.000 eks., bet 1955. g. vairs tikai 1.402, 9.060.000 eks. Šogad LVI paredzējusi laist klajā 651 grāmatu 6.993.000 eks. . . Arī nākamgad nav paredzams kaut cik straujāks lūzums uz labo pusi . . . No 1947. g. līdz 1951. g. laists klajā J. Raiņa Kopoto rakstu masu izdevums 14 sējumos. Tas ir vienīgais pabeigtais latviešu rakstnieku darbu kopojums pēckara gados. Tačū arī tajā nav uzņemtas mūsu Tautas dziesnieka vēstules, dienas grāmatas un arī daļa tādu viņa darbu, kuriem jāpievieno plašāki paskaidrojumi... A. Upīša Kopoto rakstu 22. sējums, pēdējais, laists klajā 1954. g. . . . Iznākuši E. Birznieka - Upīša Kopotie raksti 6 sējumi, pēdējais — 1950. g. Tas pats attiecas uz R. Blaumaņa Kopotajiem rakstiem, jo pagaidām pieejami tikai 5 pirmie sējumi . . . Maskavā krievu valodā iznāk gandrīz vai vairāk latviešu rakstnieku kopoto rakstu nekā viņu dzimtenē . . . Kad LVI dos mums Ausekļa, A. Kronvalda, J. Alunāna, A. Deglava, brāļu Kaudzīšu, A. Brigaderes, Apšīšu Jēkaba, Doku Ata, J. Poruka, A. Saulieša, E. Veidenbauma, J. Akuratera, P. Rozīša, J. Ezeriņa, K. Skalbes, J. Jaunsudrabiņa, Aspazijas, V. Plūdoņa un citu izcilāko pirmspadomju laika latviešu rakstnieku kopotos rakstus padomju izdevumā? . . . Latviešu lasītājiem ir un paliek liegta iespēja dzimtajā valodā iepazīties pat ar visizcilākajām parādībām pasaules literatūrā . . . No 1946.—1953. g. Padomju Latvijā izdoti 519 latviešu priekšpadomju laika un padomju rakstnieku darbi 6.017.000 eks. 1954. g. tiem nāca klāt uzkrītoši maz — 54 (843.000) un 1955. g. — 87 latv. rakstnieku grāmatas (1.440.000) . . . Šogad paredz kopā 95 grāmatas 1.565.000 eks. kopmetienā. 1957. g. tikai 98 izdevumus 1.258.000 eks., tajā skaitā 89 daiļdarbu . . ."
(Literatūra un māksla, ievadraksts)

DOMAS PAR JAUNO PROZU

„Bieži vien paši savu literatūru esam nepelnīti nonievājuši un nopulgojuši. Pārdomājam, kā gan tas noticis, ka tagadējā jaunatne, kas beidz vidusskolas, nekā nezina ne par Jaunsudrabiņa „Baltō grāmatu", nedz par Frīča Bārdas dzejām, ne daudzām citām kultūras vērtībām, kas vienmēr glabājas tautas bagātību pūrā un nekad tur neapsūbēs. . .

Pēckara gados padomju literatūrā kļuvusi kuplāka ar apmēram diviem dučiem romānu, kas savos sižetiskajos gājienos līdzīgi cits citam kā vienā pannā ceptas pankūkas. Kaut kādā veidā, parasti gan laukos, dzīvo tāds patumšu cilvēku pūlītis, dzīvo nabadzīgi, lielā nolaidībā, dzīvo bez perspektīvām. Bet tad no ārpuses pie šiem ļautiņiem iebrauc gaišs cilvēks, galvenais varonis, un kas tikai tur notiek? Viss iet uz augšu, viss kuplo un zeļ, un beigās, paskaties tikai, pilni galdi, ļautiņi pārauguši; prieka mītiņš, mūzika . . . Daudzi no šiem romāniem tagad jau aizmirsti, daudzi bargi nokritizēti par dzīves lakošanu un īstenības sakropļošanu. Bet kādreiz vairāki no tiem saņēma augstas prēmijas un tika pacelti līdz padebešiem . . .

Un tomēr, par spīti tam pēckara gados latviešu literatūrā ienākuši vairāki jauni, talantīgi prozisti. Viņu ir maz, bet tomēr ir. Šai sakarā parasti piemin Eglonu, Skujiņu, Birzi . . .

Kritikis Trofimovs rakstiņā „Vairāk ieskatīties dzīvē" (Literaturnaja Gazeta Nr. 75) no visa tā nav neko pamanījis. Šai rakstiņā viņš, no saviem kritiķa augstumiem labvēlīgi uzsitis uz pleca vidējās pakāpes rakstniekiem Žanim Grīvam un Annai Brodelei, pilnīgi noslāna Skujiņu, noslāna Eglonu, noslāna Birzi, bešā nepaliek arī Formalis un visa Rakstnieku savienība. Un kā noslāna! Lūk, ko Trofimovs secina: „Dažu jauno rakstnieku daiļradē atiešana no kaŗojošā idejiskuma, no rakstnieka - pilsoņa pozicijām sākusi pieņemt draudošus apmērus, novedot pie rietumu bulvāru literatūras sliktāko parauģu atdarināšanas, pie atiešanas no sociālistiskā reālisma". Es nezinu, var jau būt, ka Trofimovs ļoti labi pārzina rietumu bulvāru literatūras sliktākos paraugus, bet, spriežot pēc visa raksta, par latviešu jauno prozu viņam ir visai neskaidrs priekšstats.

. . . Aizkustinošas ir biedra Trofimova rūpes par latviešu jauno literatūru, lai tā nenošļūk kaut kur šķībi uz neceļiem. Par šiem jautājumiem vajaga rakstīt. Bet rakstīt daudz kvalificētāk, vērīgāk ieskatoties republikas dzīvē un tās literatūras procesā, lai no šīs rakstīšanas kaut nedaudz gūtu vismaz tie cilvēki, kuŗu darbus iztirzā . . ."
(E. Vilks, Literatūra un Māksla)

Piezīme: Vai šādas atziņas būtu Kremļa dikētas, vai arī veselā saprāta atgriešanās komūnisma apmātajās smadzenēs. Pēdējā gadījumā tas nozīmētu kaut ko vairāk par — pārdrošību . . .

PAPĪRA BĀDS LUDZA

„Pie mums Ludzā iet tā: ienāk cilvēks veikalā un prasa kilogramu desas. —

„Lūdzu," saka pārdevēja, „bet kur jums būtu papīrītis?"

„Kāds papīrītis?"

„Nu, ietinamais papīrītis! Desu kabatā vai gribat likt? Nehigiēniski . . ."

„Bet man papīrīša nav."

„Tad desu dabūt nevarat. Nākošais!"

Cilvēks ilgi gudro, kur ņemt papīrīti, beidzot nolemj doties uz kiosku.

„Lūdzu avīzi, vienalga, kādu . . ."

„Nav, nav, kur nu šodien avīzi!"

„Kā? Vai tad šodien avīzes nebija?"

„Šodien taču veikalā desas!"

Neko darīt, cilvēks iet pēc papīra uz māju. Pēc 20 minūtēm viņš ir atpakaļ un starodams ceļ pārdevējai priekšā baltu lapu:

„Lūdzu," viņš saka, „dodiet puskilograma desas. Te būs papīritis."

Bet pārdevēja tikai parausta plecus. „Ejiet ar savu papīru! Desas vairs nav."
(„Padomju jaunatne")

TRŪKST DARBA RĪKU

„Rīgas Popova v. n. radiorūpnīcā . . . ilgu laiku trūka elektrodu.

„Elektrodi! Tas vēl nav nekas. Mums trūkst pat tādas būtībā niecīgas un tomēr nepieciešamas lietas kā aizsargstikli metinātājiem," saka galv. mechaniķis. „Kad apruna jas ar mechaniskā cecha strādniekiem, izrādās, ka viņu darbam trūkst vesela virkne, ja varētu teikt, viselementārāko darba rīku: veseri, vīļu, urbju, atslēgu, slīpakmeņu utt. Kā tad var teicami veikt uzdevumu, ja katrs darba process jāpārvar ar tik lielām grūtībām, ja viena darba rīka vietā jālieto cits, nepiemērots? Skaidrs, ka darba kvalitāte nevar būt teicama, tāpat to nevar veikt vajadzīgā laikā . . . Centrālajās noliktavās nav ne urbju, ne vīļu, nedz vajadzīgo izmēru cauruļu . . . Nesen rūpnīca saņēma no Ļeņingrada 4 pilnīgi jaunus automatus — revolvervirpas. . . Izrādījās, ka visiem četriem nepieciešams kapitālremonts. Rūpnīcu piegādātāju vadītājus par šādu rīkojumu vajadzēja saukt pie atbildības. Tačū popovieši ne čiku, ne grabu. Sak', „labāk zīle rokā, nekā mednis kokā". . .
(„Padomju jaunatne")

SLUDINĀJUMĀ SOLA, BET DABŪT NEVAR

„Kādu dienu sapratu, ka ar manu velosipēdu braukt nav vairs iespējams: bija sadilušas priekšējā riteņa lodītes. Nav liela nelaime, nodomāju. — Jānopērk par 56 kap. jauns lodīšu gultnis un jāapmaina vecais.

Atcerējies Rīgas pilsētas 1. rūpn. preču tirdzniecības uzņēmuma sludinājumu, ka atvērti speciālizēti veikali, kuŗos dabūjami „velosipēdi un rezerves daļas pastāvīgi lielā izvēlē", devos taisnā ceļā uz šādu veikalu Revolūcijas ielā.

Padzirdīs par lodīšu gultņiem, pārdevējs parausīja plecus un noplātīja rokas: tādas mantas šiem neesot. Bet vai es negribētu spieķus un dubļu sargus? Pajautāju, vai lodīšu gultņus vismaz nākotnē te varēs dabūt, bet vēlreiz tika noplātītas rokas un parausīti pleci: nekas tāds neesot zināms. Arī pārējos veikalus izstaigāju veltī. Pārdevēji purināja galvas, izteica savu līdzjūtību un visi kā viens apgalvoja, ka viņiem lodīšu gultņu nemaz nebūšot.

Biju jau nolēmis iegādāties visu priekšējo riteni, kad kāds paziņa mani pamācīja: „Pa veikaliem nestaigā, aizej labāk uz kādu darbnīcu, kur labo divriteņus. Saprotams, tur izmaksās dārgāk . . ."

Un jau pirmajā darbnīcā P. Stučkas ielā dabūju to, kas man vajadzīgs. Tiesa, tas maksāja veselu desmitnieku (tātad 17 reizes dārgāks par nereālo valsts cenu. — Red.)"
(„Pad. jaunatne")

(„Cīņa" 3. 8. 56.)

Saiņus uz LATVIJU un citām krievu okupētām zemēm
Sūtiet ar SAKAS PARCEL SERVICE
UKRAINSKA KNYHA starpniecību
314 BARTON ST. E. HAMILTON, ONT., TEL. JA 99870.
Kā pārtikas, medikamentu un drēbju saiņi ir pilnīgi apdrošināti.
Visi izdevumi samaksājami šeit. Saiņi svarā līdz 19 mārciņām sasniedz saņēmēju 6 līdz 8 nedēļu laikā.

Par pazeminātu maksu A. Šiņķa
(Kurzemes cīņu atcerei)

KURZEMES CIETOKSNIS I $2.50
KURZEMES CIETOKSNIS II $2.50

LITTLE BEAUTY SALON
(Īpašn. Erika Miltiņš) 428 ST. CLARENS AVE, tel. LE 1-5937
(pie Bloor, tramv. piet. Lansdowne), Toronto
PIRMDIENAS SLĒGTS

JAUNĀKĀS GRĀMATAS

J. Torvalda, TADAS BIJA BEIGAS $3.50
Č. Morgana, NOTIKUMS UPES LINIJA, rom., ies. $3.25
M. Zeberiņa, PURA PUĶIS UN TRIS SIEVAS, rom. $3.40
E. Mednis, ROZES LIDO GAISOS, rom., ies. $3.50
J. Kilītis, ES KARA AIZIEDAMS, atm., ies. $4.00

ŽURNĀLI:

Ceļa Zīmes No. 29 ..... $1.20
Laikmets No. 30 ..... $0.75
Latvju Zeltene No. 27 ..... $0.75
Latvju Žurnāls $0.75

DV GRĀMATNĪCĀ — PLAŠĀKĀ KANADĀ
123 Huron Street, Toronto, Ontario

Ieteicama plašākā pavāru grāmata latviešu valodā
M. KRONES-BALDUMAS
IKDIENAS UN SVĒTKU GALDS
Liela formāta, 700 lapp., 1600 recepšu vienkāršām ikdienas maltītēm un svētku galdam. Daudz illustrāciju, no kuŗām dažas ir krāsainas. Cena $6.85.
Izsūtām uz pēcmaksu (C.O.D.). Zvanīt EM 8-0792 līdz pl. 6 vak.
DABŪJAMA
DV GRĀMATNĪCĀ
123 Huron St., Toronto, Ont.

DAUGAVAS APGĀDA GRĀMATAS

RITA LIEPA
SVEŠA VASARA
Romāns, cena $3.50
. . . tur pagraba dzīvokli ir kādreiz izlutinātais rakstnieks un redaktors.

KNUTS LESIŅS
AKLĀ IELA
Noveles un stāsti $2.60
. . . visa dzīve Arnim likās kā šī Aklā iela, no kuŗas nebij izejas . . .

KĀRLIS STRAZDS
NĀVES IELENKUMĀ
Romāns $3.50
. . . traģēdija, kuŗas beigu cēloņi vēl nav nospēlēts.

ĢIRTS SALNAIS
UGUNS AVOTI
Romāns, 714 lpp. $6.40

A. ČAKS
MANA PARADĪZE
Dzejas $6.00

ANDR. EGLĪTIS
NESAULE
Dzejas $2.60

V. STRĒLERTE
GAISMAS TUKSNEŠI
Dzejas $2.75

E. ADAMSONS
SAPŅU PĪPE
Pēdējās dzejas $2.50

V. SNIĶERE, O. JĒGENS, DZ. SODUMS
DZEJAS
Dzejas $2.05

R. VALDESS
JŪRAS VILKI $3.25

J. VESELIS
VIESTURS VARAPOGA $2.50

K. SKALBE
KOPOTI RAKSTI
I—VII gr. $4.50-4.75

H. BUDULIS
CILVĒKS DZĪVES SPOGULĪ $2.75
VESELĪGA DZĪVE $2.10

ĢIRTS SALNAIS
ATVARS
Romāns $2.40

ĢIRTS SALNAIS
VĪRI
Romāns $2.60

P. ĒRMANIS
SEJAS UN SAPŅI
Esejas $2.25

Z. LAZDA
SAULES KOKS
Dzejas $3.30

M. KRONE
IKDIENAS UN SVĒTKU GALDS
Luksa izdevums, ... $6.85

J. VESELIS
TEIKSMA PAR MANU MŪŽU
Esejas $3.30

K. ZARIŅS
DRĀMAS IKDIENĀ
Romāns $3.00

K. ZARIŅS
DĀRZA MĀJA
Romāns $3.25

Pasaules rakstnieku romāni:

V. fon HEIDENSTAMS
KAROLĪNIEŠI
Tulk. K. Skalbe, rom. $3.30
Kārlis XII ir viens no tiem karavadoņiem un karaļiem, ap kuŗiem vēl arvien tinas zilganu noslēpumu migla, un lai to zinātu, ir jālasa šī grāmata.

FR. MORIAKS
MĪLESTĪBAS TUKSNESIS
Romāns $2.60

DŽ. SVIFTS
GULIVERA CEĻOJUMS
Romāns $3.00

K. HAMSUNS
MISTĒRIJAS
Romāns $3.30

Pieprasiet
DV GRĀMATNĪCĀ
123 HURON STREET, TORONTO, ONT.

TEĀTRA DRAUGU
AMERI
CEĻOJOŠĀ AN
VIESIZRĀDES
Voldemāra Kārkliņa k
JAUNA AS
Tēlotāji: Lilija Štengele, Šāberts, Alfrēd
Režisors: Kārlis Veics. D
TORONTO, Ont.: sestdien, 6. okto pincott St., Central Technical $2.50, $2.00 un $1.50, skolniek priekšpārdošanā Lotus puķu v divas stundas pirms izrādēs p
ST. CATHARINES, Ont.: svētdien vaku zālē, 79 Page St., Corner iepriekš dabūjamas J. Gauša 82 Queenston St., tālr. Mutua
HAMILTONĀ, Ont.: trešdien, 10 wood skolas zālē. Biletes $2.5
LONDONĀ, Ont.: piektdien, 12. o baznīcas zālē, Hill St. Bilete

TLSp.K ur
rīko piektdien, 5. oktobrī, plkst. 8-o Toronto
SEZON ATKLĀŠANA
PILNA BUFETE.
LABS DEJU O
Ieeja dāmām $1.00, kungiem $1.5

JAUNUMS —
SKANOŠAIS K
Klausi vecam padomam:
NEPĒRC SIVĒNU MAISĀ — UN I
IEPRIEKŠ TĀS NENOKLAUSĪJIE
plašu uzņēmuma Melvaton skanoš
plati izsūtām ikvienam, kas to vē
SKANOŠAIS KATALOGS ir 45 ap
ieskaņotas 30—40 saīsinātas melo
šajām platēm. Melvaton izdevumā
vīšķu iespēlējumu (lielāko tiesu de
starp kuŗiem kā jaunumus griba
aktiera un melodiju komponista A
seriju: „Reiz skanēja — skan v
Veltījums uzņemts sakarā ar A.
atceri.
Visus, kuŗus interesē noklaus
tuāru, lūdzam iesūtīt savas adre
katalogu.

MEDIKAMENTU SAIN
LĒTI — ĀTRI.
HALLS DRUGSTORE T. K
14 DIXON RD., Toronto 15, Ont.,
mājās

HENRIKA
dramatisk
PĒRS G
no norvēģu valodas tu
Illustrējuši: A. REKHE
Grāmata greznā ies
DABŪ
DV GRĀ
123 Huron St., T
Izsūtām
(Grāmatnīca atvērta ik dienas

TEĀTRA DRAUGU BIEDRĪBAS AMERIKĀ

CEĻOJOŠĀ ANSAMBĻA VIESIZRĀDES KANADĀ

Voldemāra Kārkliņa komēdija 5 ainās

JAUNAS ASINIS

Tēlotāji: Lilija Štengele, Olga Ūdre, Jānis Šāberts, Alfrēds Straumanis.

Režisors: Kārlis Veics. Dekorātors: Jānis Gailis.

TORONTO, Ont.: sestdien, 6. oktobrī, plkst. 8 vak., 275 Lippincott St., Central Technical School auditorijā. Biļetes $2.50, $2.00 un $1.50, skolniekiem puscenas. Biļetes iepriekšpārdošanā Lotus puķu veikalā, 802 Bathurst St., un divas stundas pirms izrādes pie ieejas.

ST. CATHARINES, Ont.: svētdien, 7. oktobrī, plkst. 7, Slovaku zālē, 79 Page St., Corner Welland Ave. Biļetes $2.50, iepriekš dabūjamas J. Gauša veikalā Queens Jewellery, 82 Queenston St., tālr. Mutual 4-1429

HAMILTONĀ, Ont.: trešdien, 10. oktobrī, plkst. 8, Dalewood skolas zālē. Biļetes $2.50.

LONDONĀ, Ont.: piektdien, 12. oktobrī, plkst. 8, Poļu katoļu baznīcas zālē, Hill St. Biļetes $2.50.

TLSp.K un TLB

rīko piektdien, 5. oktobrī, plkst. 8-os Poļu zālē, 62 Claremont St., Toronto

SEZONAS ATKLĀŠANAS BALLI

PILNA BUFETE. Klāti galdiņi zālē.

LABS DEJU ORĶESTRIS

Ieeja dāmām $1.00, kungiem $1.50.

VISI LAIPNI IELŪGTI

JAUNUMS — JAUNUMS —

SKANOŠAIS KATALOGS!!

Klausi vecam padomam:

NEPĒRC SIVĒNU MAISĀ — UN NEPASUTINI SKAŅU PLATES IEPRIEKŠ TĀS NENOKLAUSĪJIES, bet pieprasi latviešu skaņu plašu uzņēmuma **Melvaton skanošo katalogu,** kuŗu kā bezmaksas plati izsūtām ikvienam, kas to vēlas.

SKANOŠAIS KATALOGS ir 45 apgriezienu neplīstoša plate, kuŗā ieskaņotas 30—40 saīsinātas melodijas no mūsu apgrozībā esošajām platēm. Melvaton izdevumā patlaban skaitās līdz 76 atsevišķu iespēlējumu (lielāko tiesu deju melodijas ar iedziedājumiem) starp kuŗiem kā jaunumus gribam minēt — pazīstamā latviešu aktiera un melodiju komponista Alfrēda Vintera atmiņām veltītu seriju: „Reiz skanēja — skan vēl šodien — un skanēs rītu!" Veltījums uzņemts sakarā ar A. Vintera 25 gadu aktiera gaitu atceri.

Visus, kuŗus interesē noklausīties mūsu skaņu plašu repertuāru, lūdzam iesūtīt savas adreses, lai varam piesūtīt skanošo katalogu.

Mūsu adrese:

MELVATON,
Hovmästarvägen 6,
Stokholm-Enskede,
SWEDEN

MEDIKAMENTU SAINĪŠUS UZ LATVIJU LĒTI — ĀTRI. NOSŪTA

HALLS DRUGSTORE **T. KRAUMANIS**

14 DIXON RD., Toronto 15, Ont., Canada, tel. aptiekā CH 4-5678, mājās CH 4-0107

HENRIKA IBSENA

drāmatiska poēma

PĒRS GINTS

no norvēģu valodas tulkojis J. AKURATERS

Illustrējuši: A. REKHEMS un H. GRICEVIČS.

Grāmata greznā iesējumā. Cena $4.80

DABŪJAMA

DV GRĀMATNĪCĀ

123 Huron St., Toronto, Ontario

Izsūtām pa pastu

(Grāmatnīca atvērta ik dienas līdz plkst. 6 vak., arī sestdienās)

Dr. ROMAN PNIEWSKY

Ilggadīgu praksi slimnīcās Vācijā, Polijā un Šveicē

Speciālists iekšķīgās, sievlešu un veneriskās slimībās

3587 PARK AVE, MONTREL, P.Q., tel. HA 7623, Montreal.

Runā vāciski un krieviski. Pieņem no 8-9 vakarā

Zobu ārsts Dr. N. NOVOŠICKIS

(Lietuvietis). Diplomēts Vācijā un Kanadā

345 Bloor St. W. (tuvu Spadina Ave.)

Zvanīt WA 8-2008 pēc norunas pp. un vakaros katru dienu

Runā vācu un slavu valodas

Dr. T. L. GRANOVSKY

ZOBĀRSTS-CHIRURGS

runā krieviski un vāciski

514 Dundas St., West

(Spadina stūrī)

Zvanīt EM 8-9038, Toronto

Dr. Alexander Szatmari

nervu un noguruma slimībās

288 St. Clair Ave., W. Toronto

Runas stundas no 2-7 pp. vai uz iepriekšēju norunu pa telefonu

WA 1-0556 vai MA 5243

ROBERTU un ALMU HIRŠUS

(pēdējā dzim. Tinte)

meklē Kitija Rīgā.

Lūdz rakstīt:

Mrs. E. Ozoliņš,
17 Terrace Hill Road,
St. Catharines, Ont.,
Canada.

HELMUTS

Jāņa dēls

MUIŽNIEKS,

dzim. 1926. g. 5. aprīlī, 1948. g. decembrī atradies Austrālijā.

Ja kāds zinātu viņa tagadējo dzīves vietu, lūdz rakstīt: A. Ķeksis, 89 Shields Ave., Toronto 12, Ont., Canada. Ziņas no Latvijas.

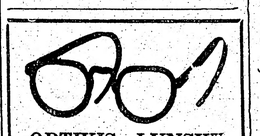

OPTIĶIS LUNSKY

470 COLLEGE ST., TORONTO

WA 1-3924

Pudiņu un cepumu pulveŗi tikai no

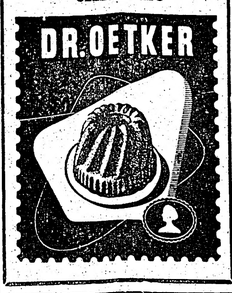

Meklē VECĀKU SIEVIETI pie bērniem.

Zvanīt RO 6-5688, Toronto.

BEACHE RAJONĀ ar 1. okt. izīrējamas 2 istabas ar virtuvi, tuvu satiksmei un iepirkšanās vietām. Klusa un tīra māja. Zvanīt pēc plkst. 5 vakarā OX 9-1435, Toronto. (1181)

OKTOBRA vidū Simpson Ave. (pie Broadview) atbrīvosies moderni mēbelēta istaba vienai personai, var lietot virtuvi. $11.00. Zvanīt HA 1268, Toronto.

S. VASARĀJA

Transporta uzņēmums

Tel. LE 4-1403

Toronto

✝

Dieva mierā aizgājuši mūsu mīļie — tēvs un māmuliņe, vectēvs un vecmāmiņa, vīratēvs un vīramāte

JĀNIS ĶEKSIS

dzim. 1872. g. 21. aprīlī, miris 1955. g. 11. jūnijā. Apglabāts 17. jūnijā ģimenes kapos Rubenē, Latvijā.

KRISTĪNE ĶEKSIS

dzim. LAURĪS

dzim. 1878. g. 14. maijā, mirusi 1954. g. 11. februārī. Apglabāta 20. februārī ģimenes kapos Rubenē, Latvijā.

Vieglas dzimtenes smiltis.

BĒRNI, MAZBĒRNI un PIEDERĪGIE LATVIJĀ, KRIEVIJĀ, ASV un KANADĀ.

✝

Dieva mierā aizgājusi mūsu mīļā vecmāmiņa un sievasmāte

MATILDE ŠVANKS

dzim. PAEGLIS

Pēc gaŗa, grūta mūža mirusi 1952.g. marta mēnesī un apglabāta Rīgā.

Dusi nu saldi
Daudz cietusī sirds.

MAZDĒLS, MEITAS VĪRS un PIEDERĪGIE KANADĀ.

Frank Vass B.A

ADVOKĀTS — NOTĀRS

455 Spadina Ave, Apt. 403

(College un Spadina ielu stūrī)

Tel. birojā — WA 2-6111

WA 2-6112, Toronto

Kapsi's Hair Styling

113 MAC PHERSON AVE.

Pirmklasīgs darbs pie ilgviļņiem, matu griešanas, krāsošanas un skropstu kopšanas. Iepr. pieteikties pa tel. WA 2-4585

runā vāciski, krieviski un zviedriski

I. TORVALDA

TĀDAS BIJA BEIGAS

Ies., cena $3.50.

DV Grāmatnīcā, 123 Huron Str., Ont., Toronto

Jūsu VECIE draugi JAUNAJĀ zemē . . .

Wilson's SINCE 1875

CREAM SODA — COCA ORANGE GINGER ALE

BEZMAKSAS PIEGĀDE jūsu pikniku, banketu un visu citu svinību vajadzībām.

ZVANIET TORONTO

WA 1-2151

līdz 7 vakarā darbdienās

BAZNĪCAS ZIŅAS

ŅUJORKĀ

Betlemes baznīcā, Third Ave un Pacific St., Brooklyn.

Svētdien, 7. oktobrī, pl. 3 p.p. dievkalp. Betlēmes baznīcā, māc. R. Zariņš; pl. 6 vak. Bronksas Sv. Toma baznīcā, māc. A. Ozols; pl. 2 dienā Port Vašingtonā, māc. F. Treus.

Sv. mielasts Pļaujas svētkos, 14 okt., pl. 9 rītā Bronksā ar jauno dievgaldu trauku iesvēti, abi draudzes mācītāji; pl. 3 p.p. Bruklinā, māc. R. Zariņš, pēc tam draudzes vakars; pl. 6 vakarā Džamaikā, māc. A. Ozols.

DETROITĀ

Detroitas latv. Kristus dr. Pļaujas svētku dievkalpojums svētdien, 7. oktobrī, pl. 2 pp. sv. Markus b-cā (1045 Grand. Bvd. E.), prāv. A. Skrodelis (no Kanadas). Pēc dievkalpojuma tradicionālais svētku azaids (apakšējā zālē).

ČIKAGA

Māc. G. Straumanis, 1144 N. Kedzie Ave, Chicago 51, Ill.

Dievkalpojumi Čikāgas ev.-lut. latviešu sv. Jāņa draudzes baznīcā — 1540 N. Spaulding Ave — notiek katrp svētdienu plkst. 3 pp.

Māc. A. Sudārs, 1030 — 30 Ave, Bellwood, Ill.

Čikāgas latviešu ev.-lut. Miera draudzes dievkalpojumi katrā mēneša 1. un 3. svētdienā, plkst. 1 dienā lietuviešu baznīcā, 2225 W. Cermak Rd.

Māc. Pāvils Kirsons, Melvūdā, Ill., tel. FI 3-2420.

Sv. Pāvila ev.-lut. draudzes dievkalpojumi mēneša 2. un 4. svētdienā, plkst. 10.30 dienā Čikāgas luterāņu semināra baznīcā, 1644 So. 11th Ave.

Čikāgas latviešu baptistu draudzes dievkalpojumi katru svētdienu plkst. 11 dienā, 5000 W. Ohio St., māc. A. Stefenbergs. Jaunatnes sanāksmes katru svētdienu pl. 9.30 no rīta. Lūgšanu dievkalpojumi katru sestdienas vakaru pl. 7.30.

Māc. J. Turks, Kalamazū, 903 Hazard Ave. tel. 4-4619.

Kalamazū sv. Jāņa ev.-lut. draudzei mēneša 2. un 4. svētdienā Trisvienības luterāņu baznīcā plkst. 2 dienā; bērniem plkst. 1.15.

Māc. A. Plebalgs, Kalamazū, 328 S. Rose St., tel. 4-8255.

Kalamazū Cīņas luterāņu baznīcā, 523 Pine St., mēneša 1. un 3. svētdienā, plkst. 13.

Lansing Kolledžas lut. baznīcā mēnesā 1. svētdienā plkst. 2 dienā; bērniem plkst. 1.

San Džoseā, Saron lut. baznīcā mēnesā 3. svētdienā plkst. 2 dienā, bērniem plkst. 1.15.

Saginavas St. Paula Episkopālā baznīcā mēnešs 2 un 4. svētdienā plkst. 15.

Elkhartā, Ind., reizi mēnesī svētdienas vakarā, YMCAs telpās, 120 W Lexington Ave.

Māc. J. Lazda, 60 Dennis Ave., S.E. Grand Rapid.

Dievkalpojumi latviešu ev.-lut. Vienības draudzes baznīcā katru svētdienu plkst. 1 pp.

Svētdienas skolā nodarbības no plkst. 9.30-12.30.

Bērnu un jaunatnes dievkalpojumi katra mēneša pirmajā svētdienā.

Milvoku latviešu ev.-lut. draudzes dievkalpojumi katru svētdienu plkst. 2 pp. Faith ev.-lut. baznīcā — 1004 S. Layton Blvd., māc. J. Meisters. Svētdienas skola tai pašā laikā baznīcas telpās.

Minepoles St. Paula latviešu ev. lut. draudzes dievkalpojumi savā dievnamā, 3152 S. 17th Ave, katru svētdienu plkst. 11 pr. p., māc. P. Langins.

DIEVKALPOJUMI KANADĀ

Prāv. A. Mitulis — 331 Argyle St. Port Arthur, Ont., tel. 4-0302

Māc. V. Šēfers, 659 Piccadilly St., London. Ont.

Niagarā, 6. okt., pl. 6 vakarā Pļaujas sv. dievk. Jāņa bazn., 580 Portagē Rd. N.

Londonā, 14. okt., pl. 4 p.p. Trisvienības bazn. Pļaujas sv. dievk.

St. Katarīnē, 21. okt., pl. 3 p.p. Kristus bazn. Pļaujas sv. dievk.

Londonā, 28. okt., pl. 4 p.p. Trisvienības bazn. dievk.

Londonā māc. V. Šēfers 2. septembrī kristījis Edgaru Eduardu Rudzīti, Vernera un Galinas, dzim. Vitkovskis dēlu.

Māc. A. Cops, 70 Scarboro Rd., Toronto, Ont., tel. OX 9-3331, Toronto sv. Andreja bazn., Carlton un Jarvis ielu stūrī Tel WA 4-1563.

7. oktobrī Pļaujas svētku dievkalpojums ar dievgaldu plkst. 3 pp. Pēc dievkalpojuma gadskārtējais Pļaujas svētku draudzes vakars ar mācītāja A. Čopa referātu „Vecums".

Māc. A. Lūsis, 50 Dewson St., Toronto, Ont. tel. LE 6-2510.

7 oktobrī, plkst. 4 pp. Sv. Trisvienības baznīcā Pļaujas svētku dievkalpojums.

14. oktobrī, plkst. 4 pp. sv. Jāņa baznīcā bērnu un jaunatnes dievkalpojums. Pēc dievkalpojuma filmas izrāde bazn. sanāksmju telpās.

21. oktobrī, plkst. 4 pp. Sv. Trisvienības baznīcā dievkalpojums. Pēc dievkalpojuma Bēru kases pilnsapulce baznīcas sanāksmju telpās.

28. oktobrī, plkst. 4 pp. sv. Jāņa baznīcā Reformācijas svētku dievk. Pēc dievkalpojuma filmas „Mārtiņš Luters" izrāde bazn. sanāksmju telpās.

Māc, A. Briedis, 191 Ferris Rd., Toronto, tel. PL 7-2739.

Toronto Austrumu ev.-lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek sv. Barnaba baznīcā, 361 Danforth Ave.

7. oktobrī, plkst. 2.30 p.p. Pļaujas svētku dievkalpojums Sv. Barnabas baznīcā — 361 Danforh Ave.

21. oktobrī, plkst. 2.30 p.p. dievkalpojums Sv. Barnabas baznīcā.

28. oktobrī, plkst. 2.30 p.p. Reformācijas svētku dievkalpojums Sv. Barnabas baznīcā.

Bramptonā Latviešu ev. lut. dr. Pļaujas svētku dievkalpojums 14. oktobrī, plkst. 1.30 p.p. Grace United baznīcā.

Māc. T. Ārvīs, 109 Emerson Ave tel. LE 2-6175, Toronto.

Māc. E. Pavasars, 209 East 38th St., Hamilton, Ont.

Hamiltonā latviešu draudzē, sv. Trisvienības b-cā (18 Victoria Ave So)

Svētdien, 7. oktobrī, pl. 3-os pp. Pļaujas svētku dievkalpojums bērniem; plkst 4-os p.p. Pļaujas svētku dievkalpojums pieaugušaiem.

Hamiltonas latviešu draudzē kristīti: Ingrida Ieva Kalniņa, Teodora un Hertas meita, Ingrida Lazdiņa, Otto un Vijas meita.

Māc. Arturs Voitkus, 28 Austin Terrace, Toronto, tel. WA 5-1566;

Kičenerā Mateja baznīcā dievk. svētdien, 14. oktobrī pl. 11.00 dienā.

Hamiltonā, Kristus ev. lut. draudzē dievkalpojumi notiks:

Svētdien, 7. oktobrī Pļaujas svētki plkst. 9.45 rītā. Svētdienas skola pulkst. 10.45 rītā.

Svētdien, 21. oktobrī dievkalpojums plkst. 4.30 pp. Svētdienas skola plkst. 3.30.

Svētdien, 4. novembrī Reformācijas svētku dievkalpojums plkst. 4.30 pp.. Svētdienas skola plkst. 3.30 pp.

Māc. Edg. Lange, 364 Pleasant Park Road, Ottawa, Ont., tel. — CE 2-2385.

Māc. Ed. Kerģis, 153 Bancroft Dr. Sudburr, Ont., tel. OS 3-3284.

Sadberijā svētdien, 7. oktobrī, plkst. 15 Sv. Jāņa baznīcā (238 Pine St.) Pļaujas svētku dievkalpojums ar Sv. vakarēdienu.

Kirklandlelkā sestdien, 13. oktobrī, plkst. 19 lut. baznīcā dievkalp.

Virdžinijtaunā svētdien, 14. oktobrī, plkst. 13 anglikāņu baznīcā dievk.

Norandā svētdien, 14. oktobrī, pl. 16 United baznīcā dievk.

Māc, Elmārs Caune (10127 - 124 Edmontonā

Māc. Fr. Ruperts, 729 Jessie Ave. Winnipeg 9, Manitoba, tel. 42-5512.

Vinipegas latviešu ev.-lut. sv. Krusta draudzē, sv. Pētera baznīcā Ellice un Sherbrook ielu stūrī.

MONTREĀLAS

latviešu Trisvienības ev.-lut. draudzes dievkalpojumi notiek regulāri katru svētdienu Redeemer baznīcā, 285 Clark Ave Westmontā. Sākums plkst. 1.30 pp., mācītājs A. Gaudiņš.

TORONTO LATVIEŠU MISIONES dievkalpojumi notiek sestdienās, pl. 3 vakarā. Svētdienas skola svētdienās 12 dienā, lūgšanas sapulces svētdienās 1 dienā. People Ch. 100 Bloor St. E., misiones namā, Park Road 14, tel. AM 1-4218.

TORONTO LATVIEŠU BAPTISTU draudzes kārtējie dievkalpojumi notiek katru svētdienu plkst. 4 pp. Walmer Rd. angļu baptistu baznīcas telpās

---

Laikrakstam LATVIJA AMERIKĀ

123 Huron St., Toronto, Ont., Canada

Lūdzu izsūtiet man laikrakstu LATVIJA AMERIKA

līdz ..... un ..... mēnešiem ar šādu adresi:

Mr., Mrs., Miss .....

Adrese: .....

Pievienoju Money Orderi, čeku vai skaidrā naudā $.....

..... abonementa uzsākšanai — pagarināšanai

(Nevajadzīgo svītrot)

Paraksts .....

Abonēšanas maksa: $1.50 par 1 mēn., $4.50 par 3 mēn., $8.50 par 6 mēn; $16.00 par gadu.

Visi mūsu laikraksta abonenti un pārstāvji lūgti kārtot savas maksājumus tiešī ar apgādu Daugavas Vanags, 123 Huron St., Toronto, Ont., Canada, vai ar galveno pārstāvi ASV — A. Lāčī, 101 Brightwater Court, Brooklyn 35, N.Y., U.S.A.

MENZIJS KOŽ NO TĀLIENES

Austrālijas tautas pārstāvju namā debatēs par Suecas kanāli, ministru prezidents Menzijs pārsteidz klausītājus ar savu īrkārtīgi aso nostāju pret Ēģiptes prezidentu Naseru.

Kanberā. Atklājot debates Suecas jautājumā, Austrālijas ministru prezidents Menzijs tautas pārstāvjiem teica, ka no Suecas kanāla problēmas nevar atkratīties, to vienkārši nododot Apvienotām Nācijām. Pēc neveiksmīgajām sarunām, Austrālijas ministru prezidents Menzijs tagad ir kļuvis viens no visasākiem Ēģiptes prezidenta Nasera kritizētājiem, ko nepārprotami pierāda viņa runa Austrālijas parlamentā:

„Nekas," deklarēja Menzijs, „nebūtu Ēģiptes diktātoram patikamāks kā redzēt, ka brīvā pasaule sāk zaudēt interesi un kritiskā stāvokļa sajūtu Suecas kanāla jautājumā. Ja Apvienoto Nāciju mašinērijai tuvākā laikā neizdodas panākt vienošanos Ēģiptes un Rietumu sabiedroto starpā, vai tad mums būtu tikai jāsaka — žēl gan, bet tūr nu neko nevar līdzēt, un jāatstāj Naseram viņa laupījums, atiešana Vidējos Austrumos jāturpina? Nē, tas nedrīkst notikt! Ir ārkārtīgi svarīgi, lai kanālis tiktu nodots starptautiskai pārraudzībai — to nepanākt būtu pašnāvība."

Austrālijas ministru prezidents nekavējās saukt vārdā arī Padomju Savienību, izteicoties: „Ja Apvienotās Nācijas, kārtējo reizi Padomju Savienības pieviltas, Suecas debatēs izrādās nevarīgas, ja tās nav spējīgas uzspiest saimnieciskas sankcijas vai izvēlēties kādu citu iedarbīgāku līdzekli, tad mums, valstīm, kas izmanto Suecas kanāli, šīs sankcijas jāuzspiež pašiem. Kamēr nav nodrošināta Suecas kanāla internacionalizēšana, tikmēr zināms skaits kā lielu, tā mazu valstu jutīsies it kā tās būtu Ēģiptei iekļāvušas savu saimniecisko nākotni... Mēs esam patiesi nonākuši pie viena no modernās vēstures krustceļiem un, izvēloties nepareizo pagriezienu, mēs būsim spiesti dārgi samaksāt."

Runas turpinājumā Menzijs uzsvēra, ka Padomju Savienība, kaut arī pašreiz vēl necenšas izprovocēt jaunu pasaules karu, ir ieinteresēta nepatikšanu raudzēšanā tādos apgabalos, kur tas varētu Rietumiem materiāli kaitēt. Savas intereses Vidējos Austrumos Padomju Savienība jau paguvusi pierādīt, apgādājot Ēģipti ar padomju bloka ieročiem un kara materiāliem, kā arī nodibinot saimnieciskus sakarus ar arabu valstīm.

Jaunā seja

(Pārnesums no 5. lapp.)

„Teikt noķikti nē. Viņi ir vienīgie, kas mums spēj rādīt īsti latvisku seju. Bet viņi nespēj būt organizātori īsti lielām lietām, jo šīs zemes apstākļi prasa citas metodes."

„Tātad sākot ar lugas sagādi līdz pirmizrādes trešajam zvanam tu gribētu kādu jaunākā gadu gājuma cilvēku ar veikalnieciska izrīcību, bet priekškaram atvēroties, latviešu aktieri, kas savu mākslu atnesis līdzi sev no dzimtenes?"

„Tu uzminēji . . ."

Šķiroties no simpatiskās režisores, aizmirsu viņai novēlēt labas sekmes turpmākajā ciņā par latviešu teātri. Bet zinot, ka Ilgai Liepai enerģijas nekad nav trūcis, tas liekas nevajadzīgi. Kas savu ceļu zina, tas no tā nenoklīdīs un sasniegs savu mērķi par svētību sev pašam un savai tautai!

Nujorkā, 1956. g. septembrī.

Alfrēds Vilnis

JAUNIEBRAUCĒJI MAINA TORONTO SEJU

Divi piedzīvojuši Globe and Mail reportieri — Valters Greijs un Kejs Kritcvaisers vairākas nedēļas strādājuši, vākdami intervijas no veckanadiešiem un jaunkanadiešiem, no valdības ierēdņiem, veikalniekiem, strādnieku vadoņiem, mācītājiem un etnisko grupu organizāciju darbiniekiem, lai šīs ainas pasniegtu laikrakstu lasītājiem. Šī rakstu virkne, lai arī ko tā bez tam panāktu, droši var sagaidīt, panāks attiecību uzlabošanos veco un jauno grupu starpā.

Šo laužu dzīves stāsti vai spicdiens, ko tie izdara uz Kanadas otro pēc lieluma pilsētu, uz tās paražām, attiecībām un izskatu, tagad grafiski un sīki apcerēti rakstu virknē, kas parādās The Globe and Mail. Tā ir pirmā reize, kad angļu valodas laikraksts ir pūlējies sniegt šādu pārskatu.

Dievnami ir pārpildīti — un jaunus dievnamus ceļ tik ātri, cik ātri var savākt vajadzīgo naudu. Pilsētas plānošanas pārvalde ieteic krietnu daļu pilsētas vidējās daļas „izveidot Eiropas tirdzniecības pilsētu stilā". No deju grīdām, izprieca braucienu laivām uz ezera un piknika laukmieum atskan veco un iemīļoto tautas dziesmu skaņas. Angļu-sakši, kas pirms kādas paaudzes, laikam, nebūtu tam piešķīruši nekādu vērību, apzinīgi norūpējušies, vai Maikam, Staņislavam vai Gerhardam, Irēnei vai Kristīnei būs darbs. Tiem ir māja, kur dzīvot, un tie zina, kā pieprasāms gimenes pabalsts.

Pilsētas centra rietumu daļas, kuras reiz ieskatīja par angļu apdzīvotajām vietām, tagad ir jauniebraucēju pārpildītas. Duras kaŗš viņu atšķirīgie tērpi, viņu dažādās valodas, viņu jaunā gaume.

Toronto metropoli ir pārpludinājis immigrācijas paisums, ko reti kāda pilsēta tādos apmēros pieredzējusi.

Kopš 1946. gada, kad Eiropas ūdeņi sāka celties un radīja plūdus pāri Atlantijas tiltam un uz šīs jaunās zemes krastiem, gandrīz Vinipegas lieluma pilsēta un puse Hamiltonas lieluma pilsēta, vārda tiešā nozīmē, nomesta Toronto. Pēdējos 10 gados ieradušies ne mazāk par 300.000 jauniebraucēju vai gandrīz pilsētas iedzīvotāju ceturtā daļa.

Minēsim īsumā dažus žurnālistu novērojumus:

Darbs: „Pēdējā dekādē Toronto metropolē apmetušies strādnieki armijas 10 divīziju apmērā". Starp šiem strādniekiem ir ārsti, advokāti, inženieŗi, sabiedrību prezidenti, apmetēji, mūrnieki, strādnieki, viesmīles, drēbnieki, elektrības techniķi, šoferi, — gandrīz visas pazīstamās profesijas. Tiem ir bijušas savas pašu problēmas, kas saistītas galvenokārt ar piemērošanos jauniem apstākļiem un jaunai apkārtnei. Tie radījuši arī problēmas, īpaši organizēto strādnieku laukā, jo tie ar mieru strādāt ilgas stundas par zemu atalgojumu.

Kultūra: Pilsētā tagad atrodama lielāka dažādība izklaidēšanās ziņā. Radio Raidstacijas noraida programmas svešās valodās, Eiropas mūziku, ko sniedz daudzas skaistas vokālās un instrumentu grupas. Jauniebraucēji arī rūpējas paši par krietnu daļu savas kultūrālās dzīves izveidošanu.

Religija: Dievkalpojumi Toronto tagad notiek 21 valodā. Jaunas baznīcas paceļas visās pilsētas malās; vecās baznīcas atjauno un paplašina. Baznīcu apmeklētāju skaits ir visai prāvs.

Integrācija: Vecie aizspriedumi pret „ārzemniekiem" un pat pašu etnisko grupu starpā izzūd. Īpašas organizācijas noorganizētas, lai veicinātu savstarpējo saprašanos.

Izglītība: Jaunieceļotāji atzīst, ka angļu valodas prašana un Kanadas paražu un likumu zināšana ir visai svarīga viņu panākumiem šai zemē. Nedēļas nogalēs immigrantu bērni apmeklē skolas, lai mācītos savu senču valodu.

Un kā ir ar jauniebraucējiem? Par to kāds etniskās preses prominents redaktors izteicies šā:

„Immigranti izpratuši kanadiešu nostājas maiņu. Tā ir daudz drāzdzīgāka, vairāk izpalīdzīga, viņos manāma īsta interese.

C. S.

ZIŅAS PAR PIEDERĪGIEM

Latviešu centrālai komitejai Vācijā — (21 a) Augustdorf b. Detmold ir ziņas zemāk minētām personām no viņu piederīgajiem:

Mildai Kļavānei, dz. 9. 8. 18., Zvārtavas pag., Veltai Intenbergai, Haraldam Jānsonam no Priekuļu pag., dz. ap 1926. g., H. Mustu, Valdim Ābelem, Jānim Ērglim (1943. g. bijis Beļģijā), Haraldam Milleram, dz. 25. 4. 1927. g., Valdemaram Brīģim, dz. 1920. g., Jānim Krasovskim, dzim. Rudzētu pag., Robertam Bāram ar ģimeni no Svētes pag., Viktoram Mikelkam, dz. 1912. g., Imantam Hibšam no Sēļu pag., Hugo Eiženam Bauskam, dz. 25. 5. 1907. g., Ģertrudei Siliņai, Paulam Šorearam no Burtnieku pag., Vodemāram Kļaviņam, Herminei Ruškei, Marijai Karsche, Martai Mūrniecei, Jānim Siliņam, Emmai Jurģei, Kārlim Vīksnam, Arnoldam Kalniņam, dz. 10. 11. 26, Emilijai Neimanei, dz. Krumbergai, Michaelam Vaivadam, d. 1902. g., V. Ķēkabsonam no Rīgas, Larisai Stūrītei, dz. Vecaukums, dz. aug. 1911. g., Mārtiņam Sebrim, dz. 9. 11. 1925. g., Galgauskas pag., Laimonam Ķēkabsonam, dz. 13. 2. 1913. g., Kārlim Lejniekam, dz. 14. 8. 1908. g., Pēterim Latkovskim, dz. 17. 6. 1923. g., Arturam Ašakam, dz. 3. 4. 1907. g., Valdim Gulbim, stud. ing., Adolfam Osim, Jānim Lūsim, dz. 23. 4. 1909. g., Indai Reņķei, dz. Drapānai, dz. 1. 8. 1924. g., Voldemāram Kocham, Jānim Mežalam, dz. 1925. g., Andrejam Smalcim, dz. 1924. g. janvārī Druvienas pag., Skaidrītei Ābelītei, dzim. Leitei, dz. 25. 1. 1925. g. un Harijam Ābelītim, Edvardam Radvilim, apm 27 g. vecs, A. N. Čakārnim (arī Nanija Čakāre) dzīvojusi Libekā, zobārsta Bukela piederīgiem, Albertam Aleksandram Vegneram, Vldvudam Pētersonam, Kārlim Spriģim, dz. 18. 7. 1915. g., Elvīrai-Vilmai Celmai - Helmanei, dz. 18. 12. 1917. g., Augustam Cimmermanim, dz. apm. 1920. g. Sesavas pag. Arturam Tupiķēvičam, dz. apm. 1921. g., Jānim Tupikēvičam, dz. apm. 1925. g., Kārlim Kirmuškam, Margrietai Kirmuškai, Edgaram Auniņam, dz. 24. 11. 1913. g., Ādolfam Feldmanim apm. 70 g. v., Ķēkabam Kalniņiekam, apm. 55 g. v., Arturam Bullītim, Vitautam Seisumam (it kā Austrālijā), Jānim Ķēkabsonam, dz. 5. 11. 1924. g., Krišam Rudzītim, dz. 20. 9. 1911. g., Olgai Šeptei (vai Šeftei), dz. **Balzāmai, Edvīnam. Blumbergam, dz. 24. 3. 1924. g., Augustam Relsam, apm. 30.32 g. v.**

(Turpinājums sekas)

Sarīkojumu kalendārs Toronto

5. oktobrī TLB un TLSK balle poļu zālē, 62 Claremont St.
6. oktobrī Amerikas latviešu teātra Ceļojošā ansambļa viesizrāde.
14. oktobrī, pl. 3 pp., Toronto baptistu draudzes 5. gada svētki Walmer Road baznīcā.
20. oktobrī Mednieku un makšķernieku sezonas atklāšanas balle.
13. oktobrī TLB Dāmu komitejas sarīkojums ar priekšnesumiem, 198 Osler St., Toronto.
3. novembrī ALT Nujorkas ansambļa viesizrāde.
9. novembrī TLB TLSK Mārtiņu vakars Columbus zālē.
10. novembrī Latviešu saimniecisko darbinieku apv. gada svētki.
25. novembrī Ziverta Minchhauzena preceības TLB drāmatiskā ansambļa uzved. nā.
31. dec TLB — TLSpK Jaungada sagaidīšana Columbus zālē.

SARĪKOJUMI HAMILTONĀ

13. okt. DV Hamiltonas nodaļas gada svētki Royal Connaught viesnīcā.
27. okt. Mednieku un makšķernieku balle.
17. nov. Latvijas valsts dibināšanas svētku svinības.

NIAGARĀ

13. oktobrī Niagaras sporta kluba gada svētki ar rudens balli St. Glenview kluba zālē.
10. novembrī Jautrs Mārtiņu vakars ar deju un priekšnesumiem, 233 Hickson St.

Mājora Jūlija Ķiliša
atmiņu grāmatas
ES KARĀ AIZIEDAMS . . .
GALVENAIS PĀRSTĀVIS
ERNESTS ZARIŅŠ
5 Algonquin Ave., Toronto 3, Canada.

Izsūta grāmatu uz pieprasījumu grāmatnīcām, grāmatu galdiem.

Pēc īsas slimības iegājis Dieva mierā

EDGARS REMPE

dzimis 1896. g. 27. oktobrī Rīgā, miris 1956. g. 27. septembrī Toronto.

Klusās sērās **sieva, meita, znots un mazbērni.**

VĒRTĪGA ATMIŅU GRĀMATA

GLĪTĀ SĒJUMĀ, CENA $4.00

Pieprasiet

DV GRĀMATNĪCĀ

123 HURON STREET, TORONTO, ONT.

Grāmatu izsūtām arī pa pastu uz pēcmaksu, kā arī dodam uz nomaksu

BALSIENU KRUSTA Mīkla 35. N-RS

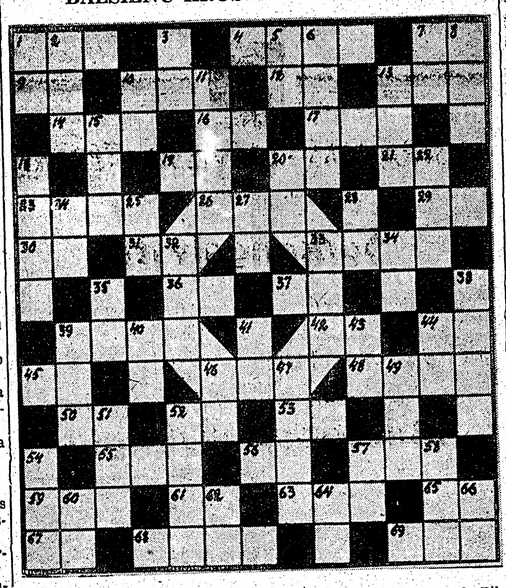

Līmeniski: 1. Dedzināt. 4. Putns. 7. Sveiciens. 9. Dzīvnieku „ieroči". 10. Tauta. 12. Gultas pieder. 13. Oga. 14. Saraksts. 16. Panākumi. 17. Sekla jūras atteka. 19. Zirga mati. 20. Augsta. 21. Aizbāznis. 23. Mācība par skaņu. 26. Sēde. 29. Ķermeņa loc. 30. Ģimenes piederīgie. 31. Apaļa koka plāksne. 33. Dzīvnieks. 36. Mītra plava. 37. Latviešu glezнotājs. 39. Putns. 42. Celiņš. 44. Slimība. 45. Ūdens apņemta zeme. 46. Siev v. 48. Pussala Amerikā. 50. Grauzēji. 52: Siev. v. 53. Pašlaik. 55. Pilsēta Austrālijā, N. S. W. 56. Portfelis. 57. Ūdens novads. 59. Pilsēta Latvijā. 61. Maiga. 63. Siev. v. 65. Zemes mērs klausu l. 67. Pag. Valkas apr. 68 viena no Kanariju salām 69. Pelēkais zaķis.

Stateniski. 1. Ierīce ozmaguma celšanai. 2. Siev. v. 3. Pilsēta Francijā. 5. Dokuments. 6. Pag. Rēzeknes apr. 7. Angļu alus. 8. Zvaigzne. 10. Dzīvnieku miteklis. 11. Līnija, kas dala leņķi divās vienlīdz. daļās. 13. Pag Rēzeknes apr. 15. Tauta. 18. Dārglieta. 20. Ieņemts stāvoklis. 22. Stāvoklis dienetā, izdieiā. 24. Vārgi. 25. Nemiers. 27. Meži. 28. Lielas durvis. 32. Pilsēta Lietuvā. 33. Āptaujas lapa. 34. Sporta rīks. 35. Legāls slepkava. 38. Pils. Austrālijā, Vic. 39. Augs. 40. Greiza. 41. „Atbalsts". 43. Jautājums. 44. Laižas. 46. Puķe. 47. Pils. Jaunzēlandes ziemeļu salā. 49. Uguņošanas piederums. 51. Pag. Tukuma apr. 52. Valdniece. 54 Stacija posmā Reņģe - Jelgava. 57. Lauks. 58. Satiksmes līdzekļis. 60. Pag. Valkas apr. 63 Veļi. 64 Vīzijas. 66. Vīr. vārds.

SPORTS

LATVIEŠI CĪNĀS AR INDIEŠIEM VOLEJBOLĀ

(SPECIĀLRAKSTS LATVIJAI AMERIKĀ NO VĀCIJAS)

Pirms apmēram gada nodibinātā Vācijas volejbola savienība uzsākusi rosīgu darbu, lai savā zemē popularizētu šo spēli, kuŗa neskaitāmās citās valstīs bauda lielu piekrišanu abu dzimumu un dažādu vecumu iedzīvotāju vidū.

Tādēļ Vācijas volejbola savienība dara iespējamo, lai aicinātu uz spēlēm citu tautu komandas, tā dodot saviem maz rūdītajiem spēlētājiem iespēju mācīties. Jaunie vācu volejbolisti spēcīgajiem ārzemju sešniekiem tomēr nav īsti pretinieki, kādēļ pārākie viesi, nesniedzot spēju maksimu, parasti arī nerāda nekā sevišķa. VVS tad nu meklē atrisinājumu, stādot viesiem pretim kādas citas tautas virknējumu. Vairākkārt šis gods jau piekritis latviešiem, jo Vācijas latviešu sporta pārvalde ir VVS biedre. Tā latvieši jau pieveikuši holandiešus, bet nule sacentās ar Indijas valstsvienību, kas, atgriežoties no pasaules meistarsacīkstēm Parīzē, sāka sacensību turneju pa Eiropu.

Spēle risinājās 17. septembrī Kaselē. Latviešu sporta dzīvē šī ciņa nozīmēja it ievērojamu notikumu, jo mūsu vēsturē tas bija pirmais gadījums, kad latviešu sportisti mērojās spēkiem ar Indijas reprezentantiem. Ievērojot apstākli, ka Indijā volejbols ir ļoti populārs (pāri par 100.000 reģistrētu spēlētāju!), latvieši atradās grūta uzdevuma priekšā: ja Indijai bija iespējams izraudzīties labākos spēlētājus no 430 milj. iedzīvotāju vidus, tad Vācijas latviešiem tas bija jāizdara no niecīga atlikušo sportistu skaita. Bez tam Indijas valstsvienībā debitēja arī Pakistanas volejbolisti.

Sākumā spēle pieņēma it pārsteidzošu gaitu, jo latvieši atradās mazā pārākumā. Vēl ceturtā setā latviešu sešnieks atradās 8—5 vadībā, bet tad arvien jūtamāks pārsvars nosvērās indiešu pusē: gados paveco latviešu puišu izturības spēks izrādījās pilnīgi izsmelts, kādēļ indiešu brāzmainie uzbrukumi vairs nebija atvairāmi. Tā spēle, kas ilga divarpus stundas, beidzās ar Indijas valsts izlases pelnītu 13—15, 15—9, 13—15, 15—8, 15—4 uzvaru. Jāpiezīmē, ka latvieši pielaida arī taktisku kļūdu, 4. setā nemainot spēlētājus, lai izšķirošo piekto setu varētu sākt svaigiem spēkiem. Rezerves cīnītāju latviešiem Kaselē netrūka, bet no tiem laukumā uz pāriņ minūtēm pēdējā setā tika vienīgi Liepnieks un Rosovs (abi Bruchmīlbacha). Nekussīgs izrādījās un saspēles ziņā stipri grēkoja arī ģimnazits Alksnis, kuŗa ievietošana pamatsastāvā tāpat atzīstama par komandas kapteiņa Hartmaņa un pārstāvja Priedīša kļūdu. Alksnis gan ir talantīgs nākotnes dienu spēlētājs, bet pagaidām viņa rutīna tik nopietnām sacensībām par niecīgu. Pirmā vēsturiskajā sporta ciņā pret Indiju latviešu krāsas pārstāvēja: Filips Hartmanis (Bruchmīlbacha), Juris Alksnis (Augustdorfa), Imants Feifs, Tālivaldis Karps, Ojārs Bērziņš un Vilis Krēgers (visi Kaiserslauterna).

Indijas spēlētāji, izmantojot 10 cīnītājus un tos mainot, nodemonstrēja ļoti strauju spēles veidu, tā satriecot latviešu izturības krājumu. Bez tam viņi izcēlās ar spēcīgiem uzbrukumiem, teicamiem bloķējumiem un asām servēm. Jāsaka, ka indieši, pretēji mūsu spēlētājiem, spēlē īsti modernu volejbolu, kuŗā visi ceļ un gremdē. Vienīgi saspēles ziņā laukumā tie izrādījās vājāki par latviešiem. Un tieši šī apstākļa dēļ latviešiem būtu bijis iespējams panākt uzvaru.

Bez sportiskās puses šī sacensība mūsu valstij un tautai pakalpoja arī nacionālpolitiskā ziņā. Indieši veda līdz savas zemes himnu skaņu platē, kādēļ rīkotāji lūdza tādu paņemt līdz arī latviešus. Bet Kaseles dzelzceļnieku sporta hallē nebija atskaņošanas iespējas, kādēļ sacensības atklājēja uzaicināja abas vienības savu himnu nodziedāt, kas arī notika. Bez tam latvieši un indieši apmainījās savu zemju nacionālajiem standartiņiem. Uz latviešu pasniegtā standartiņa bija atzīmēts, ka tas nāk no trimdā esošajiem tautas piederīgajiem. Sacensībai sekojošās kopējās vakariņās indieši valsīrdīgi atzinās, ka tiem nav ne jausmas, kur tāda Latvija atrodas . . . Tā mūsu sportistiem radās krietna izdevība viņus apskaidrot ne vien ģeogrāfijas laukā, bet arī rakstarot smago likteni, kādu piedzīvojusi mūsu mazā valsts un tauta.

Šķiraties indieši bija iegūti par jauniem draugiem. Tie savā autobusā aizbrauca tālāka turnejas ceļā uz Šveici un Itāliju, bet latviešu puišiem vēl ilgi atmiņā paliks sirsnīgie Pandita Nēru zemes dēli, kuŗu vidū bija tikai viens bārdains spēlētājs ar turbanu galvā, kas arī cīnījās basām kājām . . .

Alfrēds Vinčels

Dekterieši pirmie

22. un 23. septembrī Garfildas Parkā tenisa laukumos Čikāgā risinājās sezonas noslēguma turnīrs tenisā. Ja nevainotu vēju un pirmās dienas lietaino pusstundu, tad varētu teikt, laiks bija labs, pat karsts. Turnīrā piedalījās 13 vīrieši un 4 dāmas. Vīriešu vienspēlēs un dubultspēlēs sacensības bija spraigas, jo bija pūlējušies visi „favorīti" no ASV vidienes.

Vīriešu vienspēlēs A klasē J. Sprūde finālā uzvarēja V. Tumu 7—5, 6—2. 3. un 4. vietu dalīja J. Zebeliņš un J. Tupesis. B klasē (gandarījuma turnīrā) uzvarēja H. Hūms, finālā pārspējot E. Tumu 7—5, 6—2. Dubultspēlēs jaunajam ASV vidējo valstu latv. meistarpārim I. Freimanim un J. Sprūdem nācās zaudēt pret V. Tumu un J. Velkmi 6—1, 4—6, 6—3.

Sieviešu vienspēlēs uzvarēja L. Venta, finālā pārspējot B. Inku 6—3, 6—0.

Uzvarētāji saņēma Čikāgas latviešu biedrības un sporta kopas dāvātās balvas. **A. T.**

Čikāgiešu tenisisti

Sporta ziņojums LA no Manheimas Rietumvācijā

Latviešu sardžu, darba un inženieru rotās sācies gadskārtējais turnīrs volejbolā. Šogad pirmās kārtas spēles notika Manheimā kapt. M. Robiņa rotas pajumtē.

Pagājušā gada rotu meistars — 8850. rota Kaiserslauternā — piedzīvoja sāpīgu zaudējumu. Spēcīgāgie pirmajā kārtā izrādījās dekterieši — 4099. rota Bruchmilbachā — ar E. Ūdri, A. Liepnieku, A. Rosovu, F. Hartmani, A. Paliņu, K. Dekteri un O. Koceri ierindā.

Techniskie rezultāti: 4099. Bruchmilbacha — 8252 Manheima 15:2, 15:12. 8850 Kaiserslauterna — 8252. 11:15, 15:11, 15:7; 8252 — 8503. Kaiserslauterna 16:18, 15:11, 12:15; 4099. — 885.0 15:8, 15:6; 8850. — Etlingenas rotu kombin. 15:8, 15:9; 4099. — 8503. 15:8, 15:12; 4099. — Etlingena 15:12, 15:10; 8850. — 8503. 15:5, 15:7. M